

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Менської міської територіальної громади на 2021-2029 роки

Стратегія розроблена в рамках програми
“Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)”,
яка фінансується USAID

Жовтень 2021

Цей документ став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Фонду Розвитку Місцевої Демократії і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

This document is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of Foundation in Support of Local Democracy and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Стратегія розроблена в рамках програми
"Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)"
стратегічною командою, що складається із лідерів і представників місцевої громади.

Роботу стратегічної команди координували експерти
Фонду Розвитку Місцевої Демократії (ФРМД)
- Радослав Шарлея і Андрій Кавунець та асистентка Анастасія Ланова -
на підставі Партиципативної Моделі Стратегічного Планування ФРМД.

ЗМІСТ

1. Процес та методологія опрацювання стратегії.....	4
2. Висновки з діагнозу умов місцевого розвитку	17
3. Висновки з соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в об'єднаній громаді 26	
4. Аналіз SWOT	35
5. Бачення розвитку громади.....	40
6. Стратегічні та операційні цілі.....	40
7. Показники впливу	43
8. Збіжність між стратегією розвитку громади та іншими стратегічними документами	46
9. Потенційні джерела фінансування реалізації стратегії	51
10. Система впровадження стратегії.....	53
11. Детальний план заходів Стратегії розвитку Менської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	55
12. Ієрархія заходів стратегії.....	104
Додаток 1. Діагностування передумов місцевого розвитку	111
Додаток 2. Результати соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в ТГ	112

1. Процес та методологія опрацювання стратегії

1.1. Генезис та процес створення стратегії

Після кількох місяців інтенсивної роботи добігає завершення процес розробки Стратегії розвитку Менської міської територіальної громади на 2021-2029 роки.

Менська ТГ – одна з 25 територіальних громад України, які отримали практичну підтримку в рамках IV туру реалізації партиципативного стратегічного планування, який є частиною програми ДОБРЕ. Програма фінансується USAID (United States Agency for International Development - Агенція міжнародного розвитку США) та реалізується через міжнародний консорціум, лідером якого є Global Communities, одним з партнерів Фондація розвитку місцевої демократії - Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL) з Польщі. Метою програми є зміцнення місцевого самоврядування в Україні, підтримка процесу демократизації, а також забезпечення умов розвитку місцевих громад. Діяльність проекту концентрується на різносторонній консультаційній підтримці новостворених територіальних громад.

Після перших виборів в актуальному форматі – 25 жовтня 2020 року, влада громади стоїть перед величезним викликом – самостійної діяльності, відповідальності та задоволення очікувань громадськості. Одним з перших завдань, окрім реорганізації системи управління, є розробка стратегії діяльності, яка має **три головних функції**:

- Перша функція – затверджена стратегія - це безпосередня основа для діяльності органу місцевого самоврядування в тих сферах, що виникають з компетенцій самоврядування.
- Друга функція – стратегія дає можливість опосередкованого впливу (інформаційного, мотивуючого, мобілізуючого, організаційного, освітнього, допоміжного) для окремих підрозділів таким чином, щоб ці підрозділи через свою діяльність, що здійснюється задля досягнення власних завдань, слугували також і для розвитку громади.
- Третя функція – значення якої постійно зростає в сучасних умовах – це виконання стратегією функцій інструменту пошуку зовнішніх допоміжних ресурсів.

Процес розробки стратегії мав партиципативний характер – він мав характер спільної роботи колективу представників територіальної громади (ТГ) – працівники виконкому ТГ (в цьому голова та заступники), депутати, старости, працівники апарату ТГ, директори комунальних підприємств, керівники закладів освіти, культури і охорони здоров'я, заступник начальника Менського відділу поліції, голова ОСББ, представники молодіжної ради, президенти шкільних рад, особа з інвалідністю, юрист, підприємці. Спільно вони сформували 40-особову Групу стратегічного планування, яку було створено відповідно до Розпорядження ради № 12 від 11 січня 2021 року. В складі Групи є 14 жінок, що становить 35% від загального складу.

Роботу було розділено на кілька етапів, перебіг яких описано нижче. Цей процес відповідав **моделі стратегічного управління**, яка в літературі часто представляється у вигляді циклу:

Аналіз (діагностика) → планування → впровадження → оцінка,

який в наступній фазі приймає вигляд коректування та актуалізації плану.

Згідно з цією моделлю, створенню стратегії передувало виконання комплексної **діагностики існуючої ситуації в громаді**. Її метою було визначення місцевих проблем та потенціалу та потенційних сфер підтримки. Діагноз – це вступний документ для планування процесу партиципативного стратегічного планування. Найбільш важливі висновки будуть представлені в наступному розділі, а повний зміст діагнозу міститься в Додатку 1 цього документу.

Важливим джерелом інформації, яке використовувалось в роботі над стратегією, були результати **Соціологічного дослідження умов життя та якості надання публічних послуг в громаді**, яке було проведено по репрезентативній вибірці домогосподарств з території ТГ. Головні висновки з проведеного дослідження представлено в розділі 3, а повний зміст представлений в Додатку 2.

Положення даного документу є результатом роботи Групи стратегічного планування, головними елементами якої було **5 зустрічей**, які модерувались представниками FRDL.

- I зустріч відбулась 17 червня 2021 року і мала головним чином організаційний характер. Консультанти презентували ідею партиципативного стратегічного планування, на основі якої було обговорено запланований план роботи над Стратегією. Особливу увагу було звернено на участь представників місцевої громади у всьому процесі. Далі було здійснено перегляд діагностики актуального стану громади. Протягом наступної частини зустрічі спільно було обговорено найважливіші проблеми та виклики громади. Було також розпочато роботу над баченням ТГ; відбулася предметна дискусія. В кінці представники ТГ представили стан соціологічного дослідження, який розпочався до 1-го засідання.
- II зустріч відбулась 16 липня 2021 року. На початку було представлено результати проведеного дослідження та сформовано основні висновки для стратегії. Далі було обговорено та затверджено бачення розвитку громади та проект стратегічних та оперативних цілей. Консультанти представили також формат та зміст майбутнього плану заходів та обговорили його окремі елементи, що дало можливість членам робочої групи почати роботу над планом між II і III зустрічами.
- III зустріч відбулась 12 серпня 2021 року. Практично вся зустріч була присвячена роботі над планом заходів – перевірка та доповнення таблиці, що була частково підготовлена робочою групою
- IV зустріч відбулась 11 вересня 2021 р. Під час зустрічі було обговорено зміст усього стратегічного документа із зазначенням того, що ще належить зробити, розбито на робочу групу та консультантів. Далі була проведена подальша робота над планом заходів. В кінці узгоджено план та форми проведення громадського обговорення проекту стратегії.
- V зустріч відбулась 23 жовтня 2021 р. В громаді було проведено громадське обговорення проекту Стратегії, яке відбулось в період з 20 вересня по 19 жовтня 2021 року на підставі Розпорядження міського голови №324 від 17.09.2021 року. Громадське обговорення включало в себе такі форми поширення та обговорення документу: розміщення документу на офіційній Інтернет-сторінці (<https://mena.cg.gov.ua/index.php?id=438933&tp=page>); розміщення оголошень в публічних місцях по всій території громади; встановлення скриньок для збору пропозицій (в т.ч. – в 20 приміщеннях старостинських округів); затвердження формуляру для внесення пропозицій та проведення 20 публічних зустрічей (в старостинських округах та приміщенні міської ради) з обговорення проекту Стратегії (в зустрічах взяли участь 313 мешканців).

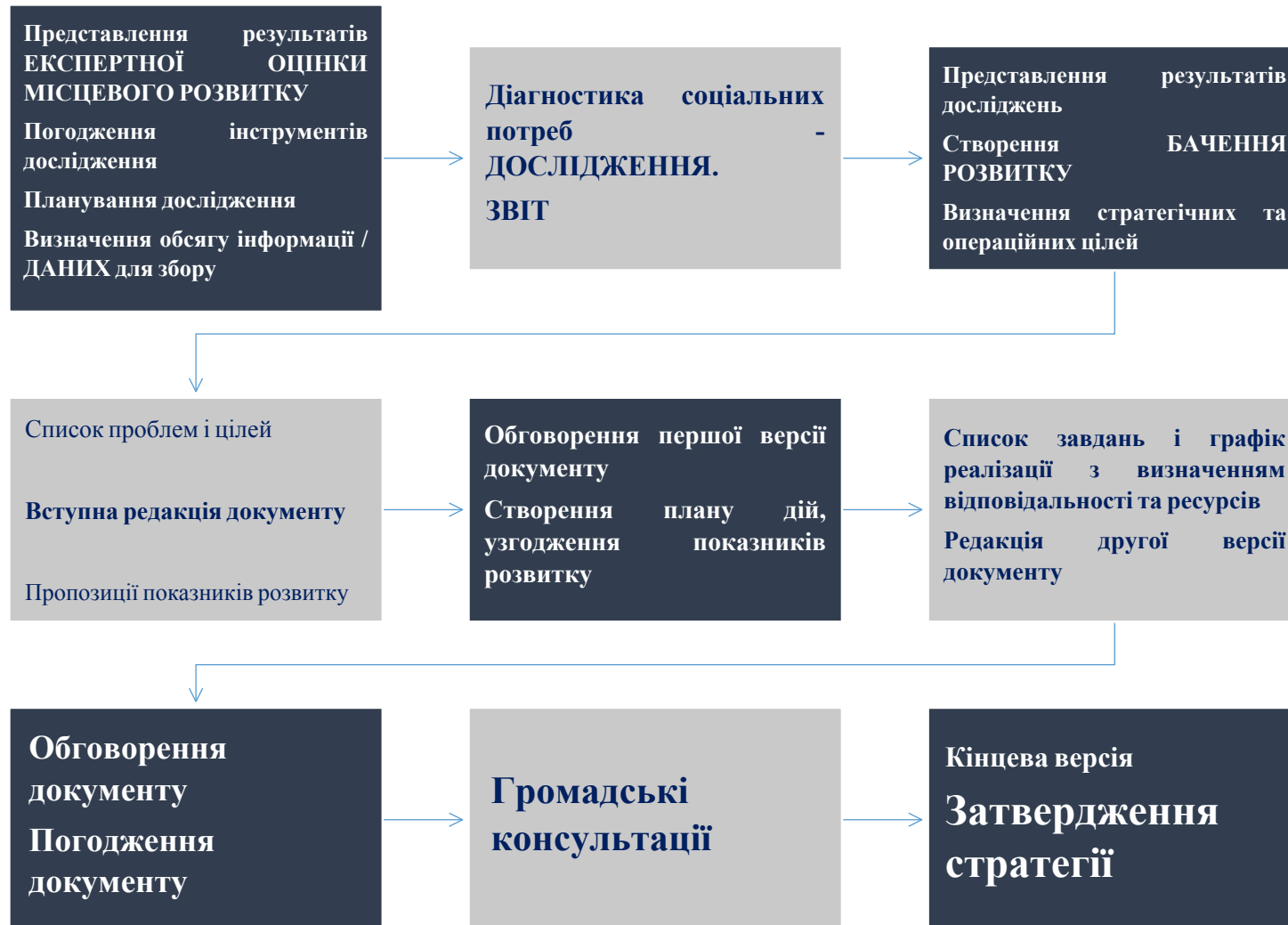
На початку зустрічі члени робочої групи представили перебіг та результати проведеного обговорення. Під час проведених зустрічей мешканці вносили різні пропозиції, які переважно мали місцевий, локальний характер і переважно вже були включені до плану заходів як складові більш системних проектів. Таких пропозицій надійшло 29, і з них було обрано 4 заходи, які додано до плану заходів стратегії. Останньою частиною зустрічі була презентація консультантами питання можливого формату системи управління впровадженням стратегії, в тому числі – необхідності створення нової робочої групи з управління стратегією та реалізації процесу моніторингу.

Після зустрічі консультанти оформили кінцеву версію документу, яка була передана (через голову ТГ) раді ТГ для подальшого ухвалення.

Графічний вигляд робіт над розробкою стратегії представлений на схемі

(Джерело: Партиципативна модель Стратегічного планування Фондації Розвитку Місцевої Демократії, автор Цезарій Трутковський)

Рисунок 1. План роботи над розробкою стратегії

1.2. Структура стратегії

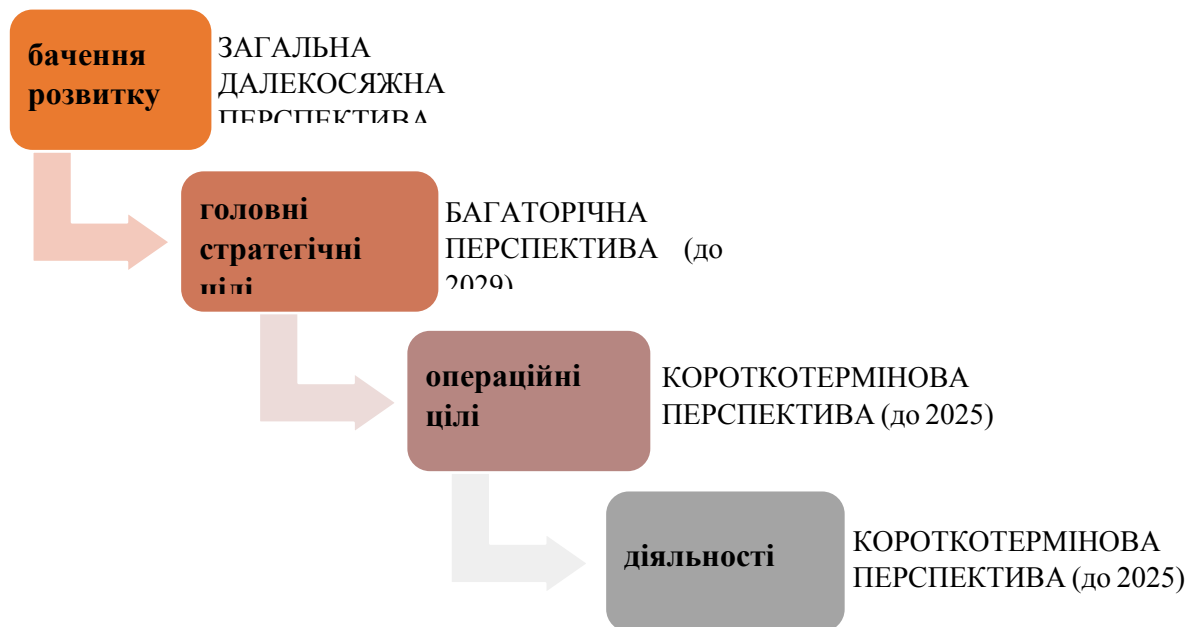
Розроблена стратегія є документом з виразною і логічною побудовою. Вона організована на кількох рівнях; своєю структурою нагадує піраміду, верхівкою якої є **бачення розвитку громади**. Вона описує бажаний мешканцями вигляд громади в перспективі найближчих кільканадцяти років, тобто є так би мовити «фотографією» громади. Бачення відповідає на питання:

- Як ми уявляємо собі нашу громаду в перспективі кільканадцяти років? Як хочемо щоб вона виглядала?
- Що має відрізняти нас від сусідніх громад?
- Якої громади хочемо для наших дітей та онуків?

Далі виділяють нижчі рівні планування:

1. Стратегічні цілі
2. Операційні цілі
3. Заходи.

Рисунок 2. Система стратегії

Джерело: Партиципативна модель Стратегічного планування Фондації Розвитку Місцевої Демократії, автор Цезарій Трутковський

Наступним після бачення рівнем планування є **стратегічні цілі**. Вони є безпосередніми похідними бачення – вони більш конкретно визначають напрямки розвитку громади, описані в баченні; в той самий час вони дозволяють зберегти чіткий поділ стратегії, згрупувати операційні цілі. Їх реалізація в прийнятій часовій перспективі (в даному документі – до 2029 року) повинна призвести до досягнення відповідного стану розвитку громади, окресленого в її баченні. В свою чергу, **операційні (конкретні) цілі** мають характер короткотерміновий (до 2025 року) і завдяки цьому їх можна визначити більш детально. Їх реалізація наближає громаду до досягнення стратегічних цілей. Операційні цілі групують заходи, які тематично зв'язані з окремими сферами життя, або діяльністю органу місцевого самоврядування. **Заходи** – це вже конкретні діяльності, які найбільш просто можна виміряти під час реалізації стратегії. Заходи в цьому документі були детально розписані. До кожного заходу було опрацьовано перелік необхідних даних, що включають в себе:

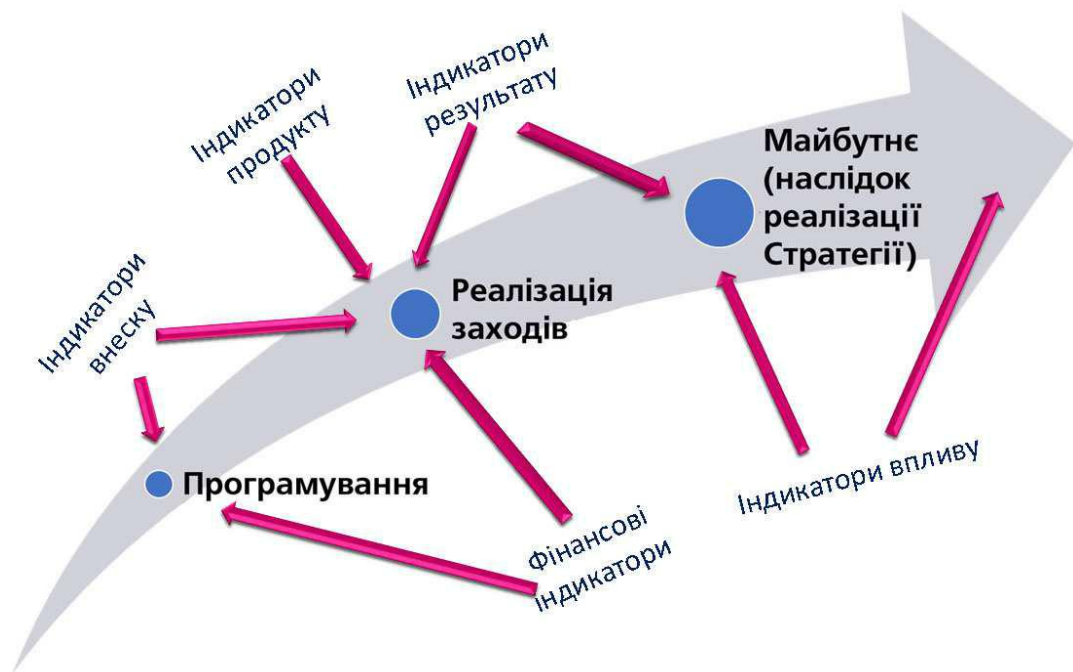
- Показники реалізації заходу (продукти – вимірювальні, безпосередні результати заходів)
- Ефекти реалізації заходів (результати – відповідають на запитання: для чого ми реалізуємо цей захід, що він має дати для громади)

- Показники оцінки результату заходів (показують, в який спосіб можна виміряти ефекти)
- Джерело перевірки показників (де можемо знайти інформацію про досягнені показники)
- Підрозділ, що відповідає за виконання заходу
- Допоміжні підрозділи під час виконання заходу
- Джерело/джерела фінансування
- Терміни реалізації.

Показники реалізації стратегії – це критерії, що вказують на її ширший вплив, досягнені продукти та понесений вклад. Вони моніторуються під час реалізації заходів з метою оцінювання прогресу в досягненні прийнятих цілей. Вони також використовуються для оцінки успіху. Показники організовують інформацію через окреслення залежностей між впливом, результатами, продуктами та вкладом, а також роблять можливими ідентифікацію проблем, що з'являються під час реалізації стратегії – проблем, які можуть нести загрозу для досягнення прийнятих цілей стратегії.

Показники напрацьовано як по відношенню до кінцевих ефектів реалізації стратегії (оцінка впливу) так і по відношенню до окремих завдань, які будуть реалізовуватись в її рамках (оцінка доставлених / напрацьованих продуктів та їх результатів).

Рисунок 3. Показники в документі стратегії

Джерело: Партиципативна модель Стратегічного планування Фондації Розвитку Місцевої Демократії, автор Цезарій Трутковський

В роботі над всіма вищезазначеними елементами стратегії забезпечено вимоги принципів стратегічного планування, які складаються з чотирьох основних фаз діяльності:

- 1) Діагностика
- 2) Планування
- 3) Впровадження
- 4) Оцінка.

Ключовим елементом в підготовці стратегії розвитку є планування, але в той же час для успіху реалізації плану заходів ключовим аспектом є спосіб його впровадження. Оскільки більшість проблем, зв'язаних з реалізацією стратегії, частіше всього виникають з не дуже детального визначення цілей та заходів, які повинні бути виконані, тому в представленому документі розробники намагались створити якомога прозорішу і відкриту схему цілей та заходів, яка спростить розуміння їх необхідності. Велику увагу було приділено опису окремих завдань, які в якості фінальних «продуктів» проведених аналізів та

консультацій виникають безпосередньо з умов розвитку, а також прийнятих стратегічних напрямків розвитку громади.

Необхідно підкреслити, що стратегія є так званим «максимальним планом», що означає включення до неї всіх заходів, які мешканці хотіли б реалізувати в громаді до 2025 року – і якби так сталося, то повинні бути повністю забезпечені всі умови, зв'язані з отриманням власних коштів, зовнішніх коштів та використанням технічних та організаційних можливостей.

В реальності цілі, записані в стратегії, ніколи не досягаються абсолютно в такому вигляді, в якому заплановані в перший раз, оскільки під час реалізації стратегії змінюється як орган місцевого самоврядування, так і його оточення – з'являються нові концепції, виклики, очікування та можливості, наслідком чого може стати зміна чи навіть відміна частини первинних планів, а на їх місці можуть з'явитись інші.

В роботі Робочої групи стратегічного планування Менської ТГ брали участь:

№п/п	Прізвище, ініціали	Посада, вид діяльності
Голова робочої групи		
1.	Примаков Геннадій Анатолійович	Міський голова
Заступник голови робочої групи		
2.	Небера Олег Леонідович	Перший заступник міського голови Менської міської ради
Секретар робочої групи		
3.	Лойченко Наталія Олександрівна	Головний спеціаліст відділу економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради
Члени робочої групи		
4.	Стальниченко Юрій Валерійович	Секретар Менської міської ради
5.	Гнип Володимир Іванович	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчого комітету Менської міської ради
6.	Прищепа Вікторія Василівна	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчого комітету Менської міської ради
7.	Гаєвой Сергій Миколайович	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчого комітету Менської міської ради
8.	Скороход Сергій Віталійович	Начальник відділу економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради
9.	Лук'яненко Ірина Федорівна	Начальник відділу освіти Менської міської ради
10.	Шелудько Світлана Валеріївна	Депутат Менської міської ради, начальник відділу культури Менської міської ради
11.	Федорченко Олександр Олексійович	Завідувач сектору сім'ї, молоді та спорту Менської міської ради
12.	Лихотинська Лілія Анатоліївна	Начальник відділу архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Менської міської ради
13.	Нерослик Алла Петрівна	Депутат Менської міської ради, заступник начальника фінансового управління Менської міської ради
14.	Гончар Наталія Вікторівна	Депутат Менської міської ради, директор комунальної установи «Територіальний центр соціального

		обслуговування (надання соціальних послуг)» Менської міської ради
15.	Минець Роман Вікторович	Директор комунального підприємства "Менакомунпослуга" Менської міської ради
16.	Рачков Валерій Юрійович	Начальник відділу "Центр надання адміністративних послуг" Менської міської ради
17.	Москальчук Марина Віталіївна	Депутат Менської міської ради, начальник відділу соціального захисту, сім'ї, молоді та охорони здоров'я Менської міської ради
18.	Верхоляк Євген Вікторович	Депутат Менської міської ради, приватний підприємець
19.	Грищенко Віктор Костянтинович	Депутат Менської міської ради, член громадської організації «Менська сотня»
20.	Коваленко Роман Анатолійович	Староста Макошинського старостинського округу
21.	Шеша Юрій Вікторович	Староста Блистівського старостинського округу
22.	Труба Альона Володимирівна	Староста Покровського старостинського округу
23.	Пашенко Олександр Олексійович	Староста Ушнянського старостинського округу
24.	Шумейко Олена Миколаївна	Директор Стольненського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Менської міської ради
25.	Хоменко Тетяна Олексіївна	Директор опорного закладу Менська гімназія Менської міської ради
26.	Дмитренко Василь Петрович	Директор Менського опорного закладу загальної середньої освіти I-III ступенів ім. Т.Г. Шевченка Менської міської ради
27.	Бутенко Роман Олексійович	Депутат Менської міської ради, голова постійної комісії з питань планування, фінансів, бюджету та соціально – економічного розвитку Менської міської ради, член фермерського господарства Бутенко
28.	Чепурко Сергій Олександрович	Депутат Менської міської ради, голова постійної комісії з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи Менської міської ради, юрист СТОВ «Олстас – льон»
29.	Хоменко Віталій Валерійович	Депутат Менської міської ради, голова постійної комісії з питань охорони здоров'я, соціального захисту населення, освіти, культури, молоді, фізкультури та спорту Менської міської ради, приватний підприємець
30.	Черток Валерій Борисович	Депутат Менської міської ради, голова постійної комісії з питань регламенту, етики, законності та правопорядку
31.	Невжинська Олена Григорівна	Депутат Менської міської ради, директор комунального закладу «Менська публічна бібліотека» Менської міської ради
32.	Луговський Денис Валентинович	Начальник Менського районного відділу управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Чернігівській області
33.	Кезля Андрій Вікторови	Заступник начальника Менського відділу поліції ГУНП в Чернігівській області

34.	Фурман Володимирович	Анатолій	Директор комунального закладу «Місцева пожежна охорона» Менської міської ради
35.	Ярова Світлана Петрівна		Голова ОСББ «Берізка»
36.	Уткін Олександр Володимирович		Президент учнівського самоврядування опорного закладу Менська гімназія Менської міської ради
37.	Богдан Дар'я Олегівна		Президент учнівського самоврядування опорного закладу загальної середньої освіти I-III ступенів ім. Т.Г. Шевченка Менської міської ради
38.	Ячний Богдан Андрійович		Представник молодіжної ради
39.	Тихонов Артем Іванович		Керівник музичної студії, внутрішньо – переміщена особа
40.	Васюк Іван Петрович		Особа з інвалідністю, юрист – консульт відділу культури Менської міської ради

За реалізацію процесу партиципаційного стратегічного планування, а також розробку стратегії розвитку Менської міської територіальної громади відповідала **група експертів Фондації розвитку місцевої демократії**:

- Радослав Шарлея – ведучий експерт (Польща)
- Андрій Кавунець – український експерт
- Анастасія Ланова – асистентка групи експертів.

1.3. Забезпечення участі жінок та соціально незахищених груп в місцевому управлінні

В документі стратегії, в багатьох місцях **передбачено забезпечення участі жінок, молоді та представників соціально незахищених груп**, в тому числі осіб старшого віку (група 60+), а також осіб з інвалідністю та/або осіб з особливими потребами. Не було передбачено окремо внутрішньо переміщених осіб з інших частин України, оскільки це поодинокі випадки. Забезпечення інтересів цих груп перш за все передбачене в запланованих заходах, вигодонабувачами яких будуть їх представники. Частина з них – це завдання, призначені для окремої групи з визначеного списку, частина – завдання більш загальні, в яких було вказано про забезпечення потреб даної окремої групи мешканців. Іншою формою забезпечення інтересів є планування процесів, які будуть забезпечувати участь цих груп в прийнятті рішень на місцевому рівні.

Цей другий аспект полягає на забезпеченні представництва вищезазначених груп в роботі Групи управління стратегією, яка стане підрозділом, який буде займатись розподілом завдань, моніторингом, загальною оцінкою та актуалізацією плану. В п. 10.1. цього документу який присвячений впровадженню і моніторингу стратегії, знаходиться пункт про обов'язковість участі жінок (не менше 50% від загального складу Групи), а також участь молоді та представників соціально незахищених верств населення. Таке рішення має на меті забезпечення їх потреб в процесі впровадження та актуалізації стратегії.

Коли йдеться про заплановані заходи для врахування інтересів жінок, молоді та представників соціально незахищених верств населення, то їх аналіз представлений нижче.

а) Заходи для врахування інтересів жінок:

- 1.2.1. Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу шляхом створення та забезпечення діяльності Центру розвитку бізнесу (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)
- 1.2.3. Ініціювання створення спілок підприємців ТГ або ГО підприємців (в т.ч. дорадчо-консультативного органу з питань підприємництва та інвестицій при голові ТГ) (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)

- 1.2.5. Оптимізація розмірів місцевих податків і зборів, а також їх диференціація за видами діяльності, розробка механізмів стимулювання бізнесу (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)
- 1.2.7. Сприяння запровадженню серед дрібних сільськогосподарських виробників сучасних аграрних технологій (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)
- 1.3.3. Забезпечення надання інформації, консультацій та навчання в ТГ за напрямками (інноваційне сільське господарство зелений туризм, зміни в законодавстві, кластери, вело-туризм, діяльність громадських організацій, проектний менеджмент, і т.д.) (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)

Врахування потреб жінок буде забезпечено в процесі реалізації завдань, що передбачають дотримання принципу рівності статей – вони будуть представлені в останньому пункті цього розділу.

b) Заходи в інтересах дітей та молоді:

- 1.2.1. Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу шляхом створення та забезпечення діяльності Центру розвитку бізнесу (в т.ч. стимулювання молодіжного підприємництва)
- 1.2.3. Ініціювання створення спілок підприємців ТГ або ГО підприємців (в т.ч. дорадчо-консультативного органу з питань підприємництва та інвестицій при голові ТГ) (в т.ч. стимулювання молодіжного підприємництва)
- 1.2.5. Оптимізація розмірів місцевих податків і зборів, а також їх диференціація за видами діяльності, розробка механізмів стимулювання бізнесу (в т.ч. стимулювання молодіжного підприємництва)
- 1.2.7. Сприяння запровадженню серед дрібних сільськогосподарських виробників сучасних аграрних технологій (в т.ч. стимулювання молодіжного підприємництва)
- 1.3.3. Забезпечення надання інформації, консультацій та навчання в ТГ за напрямками (інноваційне сільське господарство зелений туризм, зміни в законодавстві, кластери, вело-туризм, діяльність громадських організацій, проектний менеджмент, і т.д.) (в т.ч. стимулювання молодіжного підприємництва)
- 3.1.1. Проведення заходів щодо охоплення учнів відпочинковими послугами в пришкільних таборах
- 3.1.2. Розробка та затвердження в установленому порядку Плану створення спроможної мережі закладів загальної середньої освіти Менської міської ТГ
- 3.1.3. Проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень ЗЗСО відповідно до запланованої оптимізованої мережі
- 3.1.4. Створення Комунальної установи «Центр з обслуговування освітніх установ та закладів освіти» та переведення закладів освіти громади на самостійне ведення бухгалтерського обліку та господарчої діяльності
- 3.1.6. Реалізація ремонтів, реконструкцій та модернізацій відповідно до Плану ремонтів закладів освіти Менської міської ради
- 3.1.7. Здійснення будівництва нового приміщення їдальні Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка
- 3.1.8. Енергоефективна реновація приміщення початкових класів Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка
- 3.1.9. Здійснення капітального ремонту частини приміщення будівлі Опорного закладу Менська гімназія
- 3.1.10. Здійснення капітального ремонту харчоблоку Макошинського ЗДО «Сонечко»
- 3.1.11. Здійснення капітального ремонту покрівлі Менського ЦДЮТ

- 3.1.12. Проведення капітального ремонту першого поверху основного приміщення Менського ОЗЗСО I-III ст. ім.Т.Г.Шевченка
 - 3.1.13. Покращення рівня матеріально-технічної бази закладів освіти громади
 - 3.1.15. Реалізація програми «Обдарована молодь»
 - 3.1.16. Розвиток та підтримка дистанційної освіти
 - 3.1.17. Підтримка позашкільної освіти
 - 3.2.6. Створення «Молодіжного простору» в КЗ «Центр культури та дозвілля молоді» та забезпечення діяльності
 - 3.3.1. Розширення мережі спортивних секцій Менської ДЮСШ
 - 3.3.2. Збільшення кількості спортивних гуртків в ЗЗСО
 - 3.8.7. Налагодження та покращення співпраці з ГО, розвиток та підтримка громадських ініціатив населення, молодіжних та дитячих організацій
- с) Заходи з урахуванням потреб мало мобільних груп населення та осіб з обмеженими можливостями:
- 1.2.2. Облаштування комерційно-розважальних просторів у населених пунктах Менської міської територіальної громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 1.3.2. Виготовлення і встановлення вказівників, інформаційних щитів та знаків до основних туристично-екскурсійних об'єктів (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)
 - 1.3.4. Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)
 - 1.3.5. Постійна підтримка та супровід електронної інформаційної системи управління туристичним потенціалом громади (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)
 - 2.1.1. Капітальний ремонт дорожнього покриття автомобільних доріг згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 2.1.2. Поточний ремонт дорожнього покриття автомобільних доріг згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 2.1.5. Будівництво нових та ремонт існуючої мережі тротуарів м. Мена згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 2.1.6. Організація і безпека дорожнього руху згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 2.1.7. Облаштування місць для паркування транспортних засобів та їх обслуговування (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 3.1.1. Проведення заходів щодо охоплення учнів відпочинковими послугами в пришкільних таборах (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 3.1.3. Проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень ЗЗСО відповідно до запланованої оптимізованої мережі (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)

- 3.1.6. Реалізація ремонтів, реконструкцій та модернізацій відповідно до Плану ремонтів закладів освіти Менської міської ради (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.1.7. Здійснення будівництва нового приміщення їдальні Менського ОЗЗСО I-III ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.1.8. Енергоефективна реновація приміщення початкових класів Менського ОЗЗСО I-III ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.1.9. Здійснення капітального ремонту частини приміщення будівлі Опорного закладу Менська гімназія (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.1.10. Здійснення капітального ремонту харчоблоку Макошинського ЗДО «Сонечко» (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.1.12. Проведення капітального ремонту першого поверху основного приміщення Менського ОЗЗСО I-III ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.1.13. Покращення рівня матеріально-технічної бази закладів освіти громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.2.1. Розробка та впровадження комплексу нових видів надання послуг та покращення якості існуючих послуг в бібліотеках та будинках культури та сільських клубах (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.2.2. Створення Центру культурних послуг в КЗ «Менський будинок культури» Менської міської ради (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.2.3. Реалізація та актуалізація «Програми розвитку культури Менської територіальної громади» покращення матеріально – технічної бази закладів культури (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.2.4. Реалізація та актуалізація Програми підтримки та розвитку творчих колективів відділу культури Менської територіальної громади з забезпеченням підтримки для всіх творчих колективів
- 3.2.6. Створення «Молодіжного простору» в КЗ «Центр культури та дозвілля молоді» та забезпечення діяльності (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.2.7. Реалізація Програми культурно-мистецьких заходів (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.3.1. Розширення мережі спортивних секцій Менської ДЮСШ (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.3.2. Збільшення кількості спортивних гуртків в ЗЗСО (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.3.3. Встановлення у місцях масового відпочинку населення сучасних спортивних майданчиків (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.3.4. Реконструкція спортивного комплексу в місті Мена (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.3.6. Проведення Спартакіади серед населених пунктів Менської громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.3.7. Забезпечення участі збірних команд громади у змаганнях вищих рівнів (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.4.2. Капітальний ремонт 3-х поверхового лікувального корпусу КНП «Менська міська лікарня» з ремонтом теплових мереж із застосуванням заходів теплореновації по вул. Шевченка, 61 в м.Мена Чернігівської області (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.4.4. Забезпечення виконання Програми підтримки розвитку первинної медичної допомоги на території Менської міської ТГ (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- 3.4.5. Реалізація та актуалізація Програми підтримки закладів вторинної допомоги на території Менської міської ТГ (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)

- 3.7.2. Створення належного ЦНАП на базі реконструйованого приміщення, запровадження ЦНАП ДІЯ (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
 - 3.7.3. Створення додаткових віддалених робочих місць відділу ЦНАП (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)
- d) Діяльність для людей старшого віку (віком 60+):
- 3.2.1. Розробка та впровадження комплексу нових видів надання послуг та покращення якості існуючих послуг в бібліотеках та будинках культури та сільських клубах (окремі секції та заходи для людей старшого віку)
 - 3.2.2. Створення Центру культурних послуг в КЗ «Менський будинок культури» Менської міської ради (окремі секції та заходи для людей старшого віку)
 - 3.2.3. Реалізація та актуалізація «Програми розвитку культури Менської територіальної громади» покращення матеріально – технічної бази закладів культури (окремі секції та заходи для людей старшого віку)
 - 3.2.4. Реалізація та актуалізація Програми підтримки та розвитку творчих колективів відділу культури Менської територіальної громади з забезпеченням підтримки для всіх творчих колективів (окремі секції та заходи для людей старшого віку)
 - 3.2.5. Розроблення та реалізація програми з книговидання (окремі заходи для людей старшого віку)
 - 3.2.7. Реалізація Програми культурно – мистецьких заходів (окремі заходи для людей старшого віку)
 - 3.3.5. Інформування населення про позитивний вплив рухової активності на організм людини (окремі заходи для людей старшого віку)
 - 3.5.1. Реалізація проекту «Соціальне таксі»
 - 3.5.2. Запровадження нових соціальних послуг у громаді згідно потреб населення Менської ТГ (з врахуванням потреб осіб старшого віку)
 - 3.5.3. Налагодження системної співпраці з громадськими організаціями та іншими організаціями, що діють в сфері соціальної допомоги (з врахуванням потреб осіб старшого віку)
 - 3.5.4. Розробка та забезпечення виконання програми поховання малозабезпечених та самотніх мешканців (компенсація вартості послуги) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)
 - 3.5.5. Створення групи соціально психологічної реабілітації ветеранів, членів їх сімей та всіх хто постраждав від збройного конфлікту на сході України (з врахуванням потреб осіб старшого віку)
 - 3.6.3. Актуалізація та реалізація програми профілактики правопорушень «Безпечна програма» (окремі заходи для людей старшого віку)
- e) Заходи для інших груп мешканців, які потребують особливої підтримки
- 3.5.1. Реалізація проекту «Соціальне таксі»
 - 3.5.2. Запровадження нових соціальних послуг у громаді згідно потреб населення Менської ТГ
 - 3.5.4. Розробка та забезпечення виконання програми поховання малозабезпечених та самотніх мешканців (компенсація вартості послуги)
 - 3.5.5. Створення групи соціально психологічної реабілітації ветеранів, членів їх сімей та всіх хто постраждав від збройного конфлікту на сході України
- f) Додаткові заходи для задоволення потреб або забезпечення рівного доступу для всіх груп населення
- 3.1.4. Створення Комунальної установи «Центр з обслуговування освітніх установ та закладів освіти» та переведення закладів освіти громади на самостійне ведення бухгалтерського обліку та господарчої діяльності (з дотриманням принципів гендерної рівності)
 - 3.1.5. Реорганізація Степанівського МНВК з подальшим створенням Степанівського міжшкільного ресурсного центру (з дотриманням принципів гендерної рівності)

- 3.3.5. Інформування населення про позитивний вплив рухової активності на організм людини (з урахуванням потреб усіх груп жителів)
- 3.4.1. Розробка та впровадження системи мотивації для молодих (нових) спеціалістів (з забезпеченням дотримання принципів гендерної рівності)
- 3.6.4. Забезпечення діяльності та розширенні мережі МПК та сприяння створенню ДПК (реалізація Програми) (з дотриманням принципів гендерної рівності)
- 3.7.2. Створення належного ЦНАП на базі реконструйованого приміщення, запровадження ЦНАП ДІА (з дотриманням принципів гендерної рівності)
- 3.7.3. Створення додаткових віддалених робочих місць відділу ЦНАП (з дотриманням принципів гендерної рівності)
- 3.3.6. Проведення Спартакіади серед населених пунктів Менської громади (з урахуванням потреб різних груп жителів)
- 3.3.7. Забезпечення участі збірних команд громади у змаганнях вищих рівнів (з урахуванням потреб різних груп жителів)
- 3.8.1. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості (з урахуванням потреб різних груп жителів)
- 3.8.2. Розробка та реалізація Комунікаційної стратегії (з урахуванням потреб різних груп жителів)
- 3.8.3. Використання бюджету участі, запровадження і оновлення механізмів участі (з урахуванням потреб різних груп жителів)
- 3.8.4. Сприяння діяльності дорадчо-консультативних органів та їх ефективної співпраці з громадою (з урахуванням потреб різних груп жителів)
- 3.8.7. Налагодження та покращення співпраці з ГО, розвиток та підтримка громадських ініціатив населення, молодіжних та дитячих організацій (з урахуванням потреб різних груп жителів).

2. Висновки з діагнозу умов місцевого розвитку

В даному розділі представлено найважливіші висновки проведеного вивчення стану Менської міської територіальної громади у період з січень по березень 2021 р., що було проведено Радославом Шарлем та Андрієм Кавунцем на замовлення Фондації Розвитку Місцевої Демократії. Повний текст діагностики поданий у додатку №1 до даного документу.

2.1. Загальна інформація про громаду

Менська громада у поточному форматі була створена 25.10.2020 року. Вона розташована в північній частині України та Чернігівської області, над річками Мена та Десна. Площа громади - 1.026,1 км², з яких 78% використовується в сільськогосподарській діяльності, а ліси займають лише 9%.

Через громаду проходить траса «Чернігів – Новгород-Сіверський» (і далі до кордону з Росією). Також є залізнична лінія з двома станціями. Відстань до районного центру – 31 км, до обласного центру – 69 км, до Києва – 208 км. Відстань до кордонів з Росією та Білорусією становить 70-90 км.

До складу громади входить 39 населених пунктів (з яких багато невеликих сіл) та 20 бувших сільських рад, загальна кількість мешканців - 27.023. Адміністративним центром громади є місто Мена, в якому проживає 11.476 мешканців. Характерною особливістю громади є її значна площа та низька щільність населення. Через інколи суттєві відстані до адміністративного центру, поганий стан доріг та відсутність пасажирського сполучення виникають серйозні проблеми з мобільністю мешканців.

Серйозною проблемою є зменшення кількості мешканців та старіння населення громади – натуральний приріст та сальдо міграції є від'ємними, біля 30% мешканців має вік понад 60 років.

Значна кількість мешканців працює в бюджетній сфері, але важливу роль також відіграють сільське господарство та промисловість. На території громади працює кілька середніх сільськогосподарських підприємств та виробничих фірм (сир, мінеральна вода, гофрокартон, дорожнє будівництво).

Рівень безробіття досить високий на сільських територіях, що є наслідком обмеженої кількості робочих місць, низьким рівнем заробітків або просто небажанням займатись професійною діяльністю.

До послуг мешканців є багато об'єктів та послуг в сферах культури і освіти, охорони здоров'я та соціальної допомоги, але більшість комунальних будинків є занадто великою для актуальних потреб та вони вимагають модернізації. В першу чергу модернізуються школи, бібліотеки та лікарня.

Якщо йдеться про інфраструктуру, то головною проблемою є поганий стан доріг та незначний відсоток забезпечення водопостачанням та водовідведенням, а також часто поганий рівень доступу до Інтернету. Система вивезення та захоронення сміття функціонує частково (переважно тільки в Мені).

Населення громади етнічно однорідне, відсутні конфлікти на цьому фоні, але рівень внутрішньої інтеграції є низьким. Суспільна активність мешканців є невисокою, але стає все більше ініціатив знизу.

Майбутнє громади необхідно формувати в поступовому переведенні традиційного сільського господарства в інноваційне з розвинутою переробкою. Громада також має значний природний та культурний потенціал, які можуть стати основою для розвитку туристичної сфери.

Управління ОТГ

До складу структури апарату Менської міської ради входить виконавче керівництво громади (7 осіб), старости (20 осіб), відділи та сектори - загалом 118,75 штатних одиниць (фактично зайняті - 106). Крім цього, існує кілька відокремлених суб'єктів - юридичних осіб.

ЦНАП надає 167 різних послуг, у тому числі 37 соціальних. У планах є збільшення кількості послуг та запровадження системи управління якістю послуг. В рамках ЦНАП діє система «Соціальна громада».

До складу Ради входить 26 осіб, у тому числі 11 жінок (46%). У складі Ради створено 4 постійні комісії та 8 політичних партій (по 2-5 осіб з кожної).

Виконавчий комітет (виконком) складається з 39 осіб, у тому числі 21 чоловіка (54%) та 18 жінок (46%).

ЦНАП надає 167 різних послуг, у тому числі 37 соціальних. У планах є збільшення кількості послуг та запровадження системи управління якістю послуг. В рамках ЦНАП діє система «Соціальна громада».

Економіка ОТГ

Основними джерелами доходу мешканців громади є робота в торгівлі, сільському господарстві, освіті, органах місцевого самоврядування, промисловості та послугах.

Зареєстровано 2560 суб'єктів господарювання (500 юридичних осіб та 2060 індивідуальних підприємців), основний код діяльності (КВЕД) - торгівля. Найбільшими роботодавцям громади є адміністрація громади, яка в усій бюджетній сфері працевлаштовує 1143 особи.

У громаді працює близько 30 сільськогосподарських підприємств, які займаються вирощуванням зернових, олійних культур та тваринництвом. Посіви становлять в середньому 2-3 тис. га, тому вони класифікуються як середні. У цій сфері спостерігається сезонність у працевлаштуванні. Не вистачає професіоналів, особливо у тваринництві; фермери змушені організовувати перевезення робітників.

Офіційний рівень безробіття становить 12,4%; в реальному вираженні він набагато вищий, особливо у сільській місцевості - до 30% (неофіційні дані). Багато людей працюють неофіційно або сезонно. Разом з тим, на ринку праці існує значний дефіцит кадрів (переважно тех. спеціальності та лікарі).

Трудова міграція відбувається переважно до Києва або за кордон (Польща). Приблизний рівень становить близько 20%. Молодь, яка їде вчитися у вузи, у громаду, переважно, не повертається.

Сфера послуг не дуже розвинена, незважаючи на попит.

Бюджет ТГ

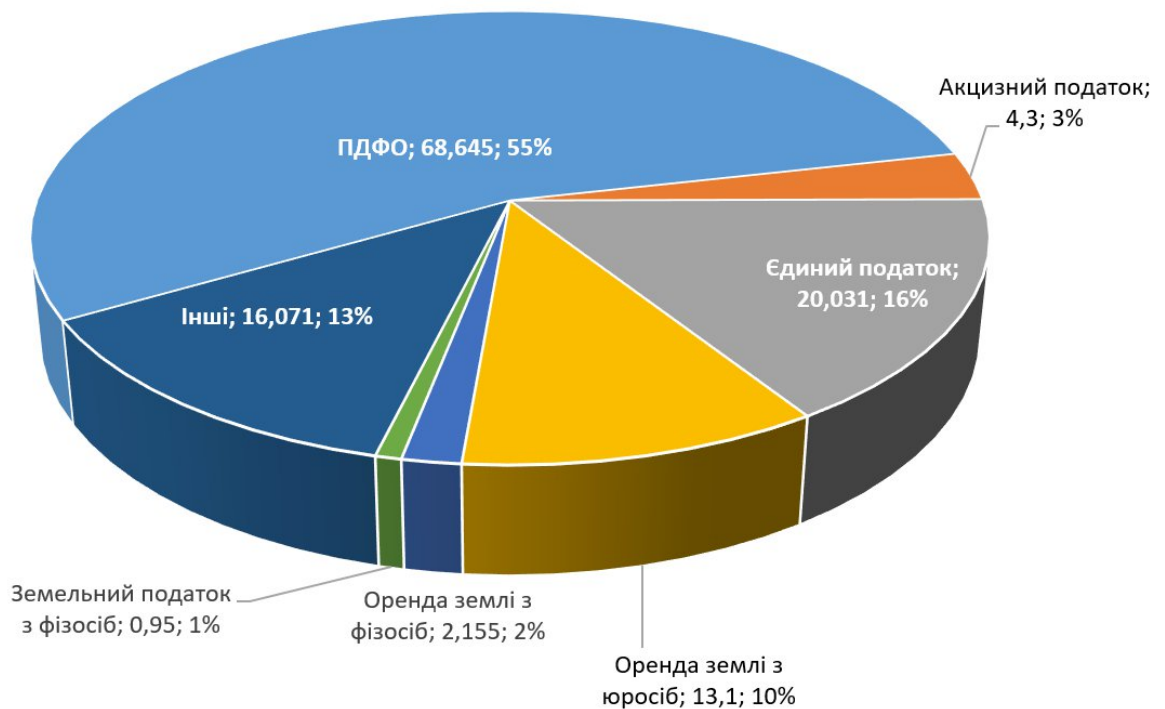

Рисунок 4. Структура власних доходів громади в 2021 р. (млн. грн.)

В 2021 році загальний розмір бюджету громади заплановано в розмірі 209,43 млн. грн., що на 14,78 млн. грн. (13%) більше ніж в 2020 році. Незважаючи на відсутність в прогнозованому бюджеті на 2021 рік частини надходжень з державного бюджету, бюджет збільшився за рахунок очікуваних власних доходів на 14,78 млн. грн. (+13%), базової дотації – на 0,85 млн. грн. (+8%) та освітньої субвенції - на 24,28 млн. грн. (+50%). Загальне зростання бюджету громади також відбулось внаслідок збільшення громади, оскільки в склад громади увійшли ще 4 бувших сільських ради.

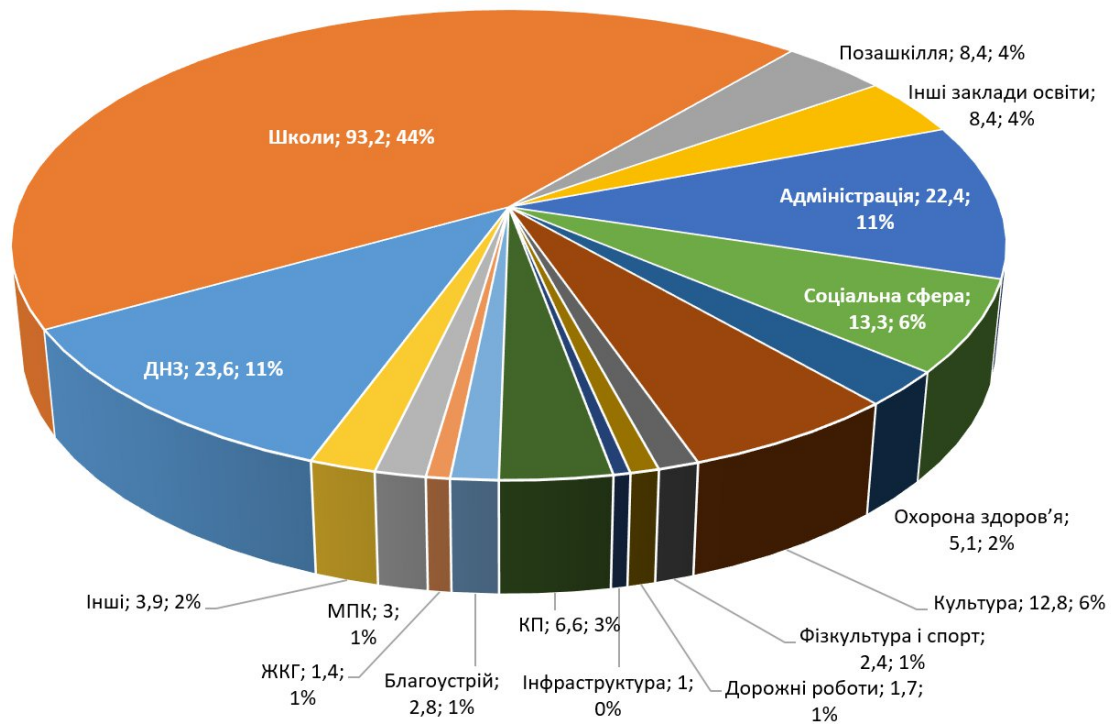

Рисунок 5. Структура видатків громади у 2021 році (млн. грн.)

Загальна сума видатків бюджету громади в 2021 році складає 210 млн. грн., що на 22,9 млн. грн. (12%) більше ніж в 2020 році. Головними напрямками видатків залишатиметься освіта - 133,6 млн. грн., або 64%. Слід відмітити, що загальні видатки на освіту в громаді зростають в порівнянні з 2020 роком з 110,1 млн.грн. до 133,6 млн. грн. (+23,5 млн. грн.), з 59% до 64% (+5%). Громада отримує освітню субвенцію в розмірі 73,15 млн. грн., однак дофінансування з бюджету складає 60,45 млн. грн. На другому місці видатки на адміністрування громади - 22,4 млн. грн., або 10,67%. Серед значних видатків залишаються соціальна сфера - 13,3 млн. грн. (6,33%) та культура - 12,8 млн. грн. (6,1%).

Стан повітря та води в громаді задовільний; немає серйозних джерел забруднення.

Значну частину забруднення атмосферного повітря викликають стаціонарні джерела викидів - застаріле обладнання та технології промислових та сільськогосподарських підприємств.

Сільське господарство, яке використовує добрива та пестициди, сприяє зниженню якості ґрунту та рівня ґрунтових вод (поряд із зміною клімату). Одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища також є тверді відходи (3552 т. у 2019р.). Нерозвинена система сортування та утилізації відходів сприяє забрудненню довкілля. Відходи викидаються на незаконні звалища. Черговою проблемою є низький рівень каналізування території громади (14%), що спричиняє просочування стічних вод у ґрунт та забруднення води. Як результат - вода у криницях погіршується.

На території громади знаходиться низка заповідників загальнодержавного та місцевого значення, а також пам'ятки природи. Найвідоміший з них - це зоопарк «Менський». Менська громада володіє також значним історичним та культурним потенціалом. Археологічні розкопки представлені 20 городищами та поселеннями часів Київської Русі, 5 з них добре збереглися.

2.2. Технічна і суспільна інфраструктура в громаді, специфіка надання послуг

Освіта (школи і дошкільні навчальні заклади)

На території громади функціонує 16 закладів дошкільної освіти для 585 дітей (у тому числі 63% у Мені), 16 закладів загальної середньої освіти. Загалом у школах наявні 7 002 місця, а відвідують їх 2422 учні, тобто наповненість складає лише 34,9%, що призводить до великих витрат на утримання закладів. Середньорічна вартість утримання учня коливається від 24,8 до 66,3 тис.

Утримання та належне функціонування закладів освіти з невеликою кількістю учнів на даний час є основною проблемою. На сьогоднішній день у громаді є 7 малокомплектних закладах, у початкових класах створюються спільні класи, що негативно позначається на якості навчання.

Мережа інклюзивних класів постійно розвивається - на даний час в 5 закладах функціонує 24 класи, в яких навчається 20 учнів з особливими потребами.

У закладах загальної середньої освіти працює 370 вчителів та 163 обслуговуючих працівників (30,58%).

Система позашкільної освіти включає: Менська дитяча музична школа, Менська дитячо-юнацька спортивна школа, Менська станція юних техніків, Менський центр дитячої та юнацької творчості.

З 2017 року в громаді функціонує інклюзивно-ресурсний центр, які надають послуги у т.ч. для мешканців сусідніх 3-х громад. У 2020 році була створена КУ «Центр розвитку педагогічних працівників Менської міської ради». Починаючи з 1977 року працює Степанівський міжшкільний навчально-виробничих комбінат.

10 закладів загальної середньої освіти громади мають доступ до високошвидкісного оптоволоконного Інтернету. Водночас доступ до Інтернету є проблемою у сільській місцевості. У школах також є проблема з комп'ютерною технікою - її не вистачає, а більше половини - застаріла.

Останні роки громада приділяла багато уваги покращенню матеріально-технічного стану закладів освіти. По комп'ютерному забезпеченню сьогодні досягнуто показника 3,5-4 учнів на одиницю.

Іншою проблемою є брак кадрів (особливо викладачів природничих та математичних дисциплін). У громаді працює 60% вчителів пенсійного віку. Програми заохочення молодих вчителів не існує.

11 автобусами забезпечується підвезення 284 учні з 20 населених пунктів. На підставі угоди з Березнянською громадою учнів цієї громади довозять до навчальних закладів Менської громади.

У 2021-2022 роках оптимізовано освітню мережу шляхом ліквідації 3 закладів освіти. Для подальшої оптимізації необхідно вирішити питання належного стану доріг та освітлення (найсерйозніша проблема в селі Ушня).

Охорона здоров'я і соціальна допомога

Мережа закладів охорони здоров'я громади I рівня включає КНП «Менський центр первинної медико-санітарної допомоги», амбулаторія в Мені (обслуговує також 18 сіл, 34 штатні одиниці, у т.ч 8 лікарів), 5 амбулаторій у селах (32 штатні одиниці, у т.ч. 5 лікарів), 5 ФАПів (13 штатних одиниць) та 13 фельдшерських пунктів (18 штатних одиниць).

Існує дефіцит лікарів та молодшого медичного персоналу. Багато з них виїхало. Сімейних лікарів у місті недостатньо, вони перевантажені. Що стосується сімейних лікарів у селах, то ситуація інша - необхідно підвищувати професійний рівень лікарів.

В свою чергою, медичні послуги II рівня у громаді надає КНП «Менська міська лікарня» та паліативний заклад у с. Макошині. Послугами лікарні користуються у т.ч. мешканці сусідніх громад. У 2020 році лікарня надавала 13 пакетів (включаючи пакет COVID) - найбільша кількість в області серед районних лікарень. До складу лікарні входить стаціонарне відділення на 130 ліжок та амбулаторія, стоматологічне та амбулаторне відділення, а також допоміжні підрозділи. Стаціонарна допомога надається за такими 11 напрямками.

Лікарня оснащена сучасним комп'ютерним томографом, цифровими та аналоговими рентгенівськими апаратами, лапароскопічною хірургією, відеоендоскопією та іншим обладнанням, необхідним для надання медичної допомоги пацієнтам, вагітним жінкам, матерям та новонародженим. В епоху пандемії розвивається телемедицина - є кілька комплектів, придбаних в рамках державної програми.

У лікарні працює 329 працівників, у т.ч. 44 лікарі. В даний час існує нагальна потреба у поповненні персоналу лікарнями за окремими спеціальностями, майже половина лікарів пенсійного віку.

Громада фінансує екстрену медицину та утримує дві з 4 існуючих станцій. Існує проблема з процедурою повідомлення - вона здійснюється через Чернігівську районну службу охорони здоров'я. Як правило, карета швидкої допомоги приїжджає швидко.

У громаді діють наступні установи соціальної допомоги: Центр обслуговування клієнтів (діє система «Соціальна громада», пункти у кожному старостаті), Служба у справах дітей, Територіальний центр соціального обслуговування (Терцентр), Менський міський центр соціальних послуг.

У 2020 році Центр виявив 1514 осіб, які потребують соціальних послуг, 85% з яких були забезпечені. Матеріально-технічна база закладу знаходиться в задовільному стані, проте вимагає обладнання та модернізації харчоблоку, пральні. Жителі задоволені послугами соціальних працівників.

Центр складається з наступних відділень: Відділення соціальної допомоги вдома (у 2020 році було обслужено 502 людини, всього понад 40 різних послуг), відділення денного перебування (у 2020 році послуги отримали 317 осіб), відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги (у 2020 році надало 7115 послуг), відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (розраховане на 45 осіб, наразі розміщено 33 особи).

Культура

Культурною діяльністю у громаді займаються Менський міський будинок культури із 24 філіями, Менська публічна бібліотека із 24 філіями, Центр культури і дозвілля молоді, Менський краєзнавчий музей.

На базі Будинку культури функціонують 133 гуртки художньої самодіяльності та 24 - за інтересами, в яких беруть участь 2000 осіб. Творчий потенціал молоді у Центрі культури та дозвілля молоді реалізується через організацію клубів та тематичних гуртків. У Центрі є кінозал, де проводяться кінопокази. КЗ «Менський краєзнавчий музей ім. В. Ф. Покотила» налічує близько 18,7 тис. експонатів. Менська публічна бібліотека працює у новому форматі вже рік. Це інформаційний простір для всіх груп мешканців. У 2020 році оновлено матеріально-технічну базу сільських бібліотек. В даний час 8 з 24 бібліотек мають доступ до Інтернету та комп'ютерів, перетворюються на інформаційні центри.

Проблема полягає у відсутності опалення у частині сільських бібліотек, тому взимку їх доводиться переносити в приміщення старостатів. У цих кімнатах планується розміщувати бібліотеки постійно.

Основною проблемою культурно-освітньої діяльності громади є відсутність хороших приміщень (майже всі приміщення потребують ремонту і утеплення) та обладнання. Проблема також полягає в тому, що у молодих людей мало варіантів того, що робити у вільний час. У селах працівники будинків культури мають гнучкий графік роботи, що дозволяє їм забезпечити більше можливостей для зустрічей дітей та молоді.

Спорт

В громаді нараховується 77 об'єктів спортивної інфраструктури, включаючи 9 шкільних спортивних залів та 18 спортивних майданчиків, які перебувають у задовільному стані. В інших 8 школах взимку заняття проводяться в коридорах. Також є 2 спортивні зали: у місті поруч з центральним стадіоном та в смт.Макошине в будинку культури. Поблизу 2 міських шкіл побудовано сучасні спортивні майданчики: футбольне поле зі штучним покриттям та багатофункціональний спортивний майданчик. Обидва шкільні майданчики та частина шкільних спортивних залів доступні для усіх мешканцям.

Міський стадіон, на якому проводяться місцеві, районні та обласні змагання, частково знаходиться у поганому стані та не відповідає сучасним вимогам – існує необхідність в його модернізації.

Мешканці досить активні в плані фізичної культури та активного відпочинку, у місті організовують безліч тематичних спортивних заходів, у т.ч. один з найбільших чемпіонатів з футболу в області. Люди похилого віку активно займаються ходьбою, волейболом, футболом, шахами та велоспортом. Масштаби активності могли б бути значно більшими, якби було достатньо об'єктів та приміщень. У селах ситуація ще складніша - тут не вистачає не лише приміщень, а й кваліфікованих фахівців.

У громаді діє спортивна школа - 288 дітей тренуються в секціях баскетболу, вільної боротьби, пауерліфтингу, легкої атлетики, панкратіону та футболу. Також є два спортивно-оздоровчі клуби: «STRONG MEN» та оздоровчий клуб «Здоров'я» (для людей пенсійного віку), які відвідують відповідно 68 та 45 осіб різного віку. Також працює тут фітнес-клуб "GYM", де тренується близько 70 осіб.

На території громади позначені туристичні велосипедні маршрути, проводяться велопробіги.

Дороги і дорожня інфраструктура

Через територію громади проходить дорога національного значення Н-27 Чернігів-Мена-Сосниця-Грем'яч, яка є сполученням між Україною та Росією. Дорога вже давно не ремонтується і вимагає оновлення. На території громади є також регіональні та територіальні дороги загального користування державного значення загальною довжиною 81,8 км.

Мережа підпорядкованих громаді доріг має довжину 421 186 км. В даний час значна кількість асфальтованих доріг потребує ремонту - близько 85%, у тому числі 50% - капітального ремонту. У місті Мена існує потреба в реорганізації руху транспорту шляхом введення перехрестя з круговим рухом на центральній площі; слід також встановити світлофори. Проблема полягає в тому, що головна дорога в місті - національного значення. Потрібно також будувати об'їзду дорогу.

Влада громади намагається покращити ситуацію (наноситься розмітка, встановлюються обмежувачі швидкості), але бюджету громади не вистачає не лише на капітальний ремонт, а й навіть на поточний ремонт. Існує потреба у ремонті тротуарів та розмітці велосипедних маршрутів до місць відпочинку.

Дуже поширеним серед жителів усіх сіл та міст є користування велосипедами.

Загальна кількість вуличних ліхтарів - 2890 штук. Місто майже повністю оснащено вуличним освітленням (90%), сучасним світлодіодним освітленням і воно не потребує модернізації. Лише за останні роки освітлення було встановлено у багатьох селах (15 з 20 старостинських округів і то лише на головних вулицях), але потреби все ще задоволені на 35%.

Інфраструктура, що використовується в домашніх господарствах (сміття, каналізація, газ і т.п.)

Загальна довжина водопровідної мережі в місті Мена становить 48,05 км, а каналізаційної мережі - 12,815 км. У Мені дві частини міста не забезпечені водою. Що стосується сіл, то 9 з них мають часткові локальні водопровідні мережі, а одне смт.Макошине - частково каналізаційну мережу.

Загалом у громаді налічується близько 11 тис. домогосподарств; 3,8 тис. забезпечуються централізованим водопостачанням (близько 35%) і близько 1,5 тис. (14%) має каналізаційну систему.

Муніципальна компанія «Менський комунальник» утримує мережі водопостачання загальною протяжністю 28,9 км та 10,05 км каналізаційної мережі, що належить громаді. Але насправді в місті довжина водопровідної мережі більша. Це ділянки, які мешканці побудували за власні кошти та утримують їх самі. Громада повинна терміново взяти їх на свій баланс.

Діяльність у сфері **поводження з твердими побутовими відходами** у місті Мена здійснює КП «Менакомунпослуга» (100 працівників). У 2016 році у Мені було запроваджено сортування відходів у контейнерах для скла та пластику, а потім їх перевезення на переробні підприємства. Відсоток жителів міста, охоплених системою вибіркового вивезення сміття, становить 62,4%.

На території громади є три сертифіковані діючі сміттєзвалища: у селі Блистова (1,0 га), у Мені (6,1266 га - потрібно розширення) та у селі Покровське (1,5 га). Є багато незаконних сміттєзвалищ.

Частково система вибіркового збору твердих побутових відходів у сільській місцевості впроваджується з 2016 року. Також розпочато збір відходів у школах та дитячих садках. Потрібно придбати більше тракторів та сміттевозів, щоб забезпечити вивіз та поширити послугу на всі інші населені пункти.

Рівень екологічної обізнаності низький, сміття викидається вздовж доріг та у канави між полями. Люди не готові платити за вивіз сміття; значна його частина спалюється, переважно вночі.

Постачання електричної та теплової енергії

На даний час місто Мена опалюється частково централізованою системою. Джерелами теплопостачання багатоквартирних будинків, підприємств та міських підрозділів обслуговування є 2 газові котельні компанії «Облтеплокомуненерго». Протяжність теплових мереж - 2,97 км.

Індивідуальні опалювальні прилади застосовуються в односімейних будинках. Промислові підприємства використовують тепло з власних теплових установок або теплоцентралей сусідніх з ними підприємств. Основним паливом для теплових установок є газ з мережі.

Постачальниками електроенергії є «Чернігівобленерго» та «Енера Чернігів». Трапляються перебої в електроживленні через застарілі електромережі (у селах є дерев'яні стовпи), і особливо через погані погодні умови. Через перенесення зони обслуговування електромереж (РЕМ) в Корюківку - час на ремонт значно видовжився. Крім того, лінії та підстанції перевантажені через збільшення споживання.

Наразі не всі населені пункти громади підключені **до мережі Інтернет** за допомогою оптоволокна. В цих населених пунктах є лише мобільний інтернет і не завжди високої якості. Поряд з цим в межах державної субвенції у 2021 році планується підключенню до мережі Інтернет за допомогою оптоволокна ще 8 населених пунктів. Це дасть змогу підключити до мережі Інтернет всі населені пункти громади, де є заклади соціально-культурної сфери з відповідною швидкістю і якістю.

Транспорт

У місті Мена щодня з листопада по квітень курсує міський автобус за 2-ма маршрутами. Це недостатня кількість комунікаційних маршрутів та мереж; існує нагальна потреба зв'язати село з адміністративним центром. Проблема вирішена лише в тих населених пунктах, які знаходяться на маршруті та обслуговуються транзитними автобусами.

Було підписано угоду про співробітництво між органами самоврядування - планується створити одне комунальне підприємство для здійснення перевезень; проєкт поданий на співфінансування з Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР).

Автовокзал у Мені закритий, приміщення продано; раніше тут було понад 80 маршрутів. Крім того, усюди присутні нелегальні перевізники. Шкільні автобуси перевозять лише учнів.

2.3. Проблеми і потреби громади

Інфраструктура

Перша **проблема**, про яку повідомляють мешканці, це стан доріг (85% вимагає ремонту). Ще однією проблемою є інтенсивний рух дорогою державного значення через місто (потрібна об'їзна дорога) та відсутність рішень, що підвищують безпеку (круговий рух, світлофори). У громаді немає велосипедних доріжок, хоча багато жителів користуються велосипедами. Існує проблема із забезпеченням доступності для менш мобільних груп населення - переважна більшість установ не має спеціальних під'їздів чи пандусів. У селах потреби вуличного освітлення задовольняються у 35%.

Між населеними пунктами громади немає пасажирських перевезень.

Для багатьох жителів, особливо в епоху пандемії та дистанційного навчання, доступ до швидкої мережі Інтернет став ключовим питанням. Через низьку густоту населення його розширення становить певну проблему.

Наступним викликом є водопровідно-каналізаційне господарство - ступінь водопостачання та водовідведення громади низький. Надання доступу до мережі для всіх мешканців потребуватиме значних інвестицій. Крім того, якість води, яка подається, щоразу погіршується через відсутність достатньо ефективної системи очищення води.

Іншою проблемою є поводження з твердими побутовими відходами - у селах немає сертифікованих сміттєзвалищ, відсутній збір відходів у селах (лише частково в Макошиному) та їх сортування (є лише у місті та кількох селах). Вирішення цих питань є одним із найактуальніших завдань.

Економіка

Що стосується питань економіки, то головна проблема полягає у недостатній кількості відповідно оплачуваних робочих місць. Рівень фактичного безробіття в селах становить 30%. Тому Київ, Чернігів а також Польща та інші країни забирають найкращі кадри. З іншого боку, бракує спеціалістів у деяких галузях, наприклад, лікарів, вчителів, тех. спеціалістів та фахівців у галузі сільського господарства.

Нелегальне працевлаштування є досить поширеним явищем. Багато мешканців, які займаються бізнесом, роблять це без офіційної реєстрації.

Незважаючи на сільськогосподарський потенціал, переробна промисловість у громаді слаборозвинена. Виробництва товарів зі значною доданою вартістю мало. У громаді немає великих підприємств, які могли б забезпечити багато робочих місць.

Підтримка бізнесу відсутня - у створенні компаній та їхньому розвитку, встановленні контактів. У громаді та околицях немає навчальних центрів, які б готували до роботи на сучасному виробництві.

Сектор послуг для населення в селах недостатньо розвинений.

Туристичний потенціал не використовується через відсутність інфраструктури та послуг для гостей. Зокрема, бракує облаштованих місць для відпочинку та харчування, а також готельних послуг. Не вистачає туристичної промоції, особливо за межами громади.

Місцеві потреби, на які мають вплив громада та її мешканці, це створення робочих місць, головним чином за рахунок залучення інвесторів. Має відбуватися поступова диверсифікація зайнятості завдяки розвитку сфери послуг та сільського господарства (нові культури, розвиток тваринництва) і запуск переробної галузі. Дуже важливо розпочати співпрацю між фермерами, а саме створювати кооперативи.

Навколишнє природне середовище

Серйозною проблемою для навколишнього середовища є сільське господарство, яке використовує велику кількість добрив та пестицидів та сприяє зниженню якості ґрунту та рівня ґрунтових вод.

Іншою проблемою є низький рівень каналізування території (14%), що спричиняє проникнення стічних вод у ґрунт та забруднення води. Як результат, вода в колодязях стає менш якісною.

Все ще нерозвинена система утилізації відходів та сегрегація відходів сприяє забрудненню навколишнього середовища. Відходи викидаються на незаконні сміттєзвалища.

Значну частину забруднення атмосферного повітря викликають стаціонарні джерела викидів - застаріле обладнання та технології промислових та сільськогосподарських підприємств.

Багато людей палять сміття і траву. Екологічна обізнаність мешканців невисока, а екологічні заходи є рідкісним явищем.

Найголовніша потреба, на якій наголошується увага, - це запровадження цілісної системи поводження з твердими побутовими відходами та розвиток системи водопостачання та водовідведення.

Суспільні питання

Найбільшою суспільною проблемою є відсутність перспектив проживання на відповідному рівні, на що вказують багато мешканців громади (особливо молодь). Це пов'язано з недостатньою кількістю робочих місць, низькою заробітною платою, незадовільними житловими умовами та обмеженою пропозицією послуг і можливостей для цікавого проведення вільного часу. Мешканці скаржаться на погану якість доріг, проблеми з охороною здоров'я, погіршення якості води, проблеми з комп'ютеризацією (у віддалених селах) та поганий сектор послуг.

Багато застережень стосується освіти - відсутність викладачів (особливо з природничих дисциплін), незадовільний рівень вивчення іноземних мов та обмежена можливість професійної освіти.

Все це, серед іншого, призводить до еміграції, яка іноді веде до розпаду сімей. Негативне сальдо міграції у поєднанні з негативним приростом населення спричиняють швидке зменшення чисельності населення та його старіння (понад 30% жителів - це особи, старші за 60 років). З 39 населених пунктів громади в одному взагалі немає мешканців, а в 5-ти проживає менше 10 осіб.

Неодноразово зазначалася низька громадянська активність. Жителі не виявляють значної активності у створенні громадських об'єднань для реалізації своїх ініціатив. Надто слабкою є внутрішня інтеграція.

Серйозною суспільною проблемою є надмірне вживання алкоголю - і він, і сигарети є відносно легкодоступними для молоді.

Небезпечними є місця скупчення осіб, які вживають алкоголь, де присутні бійки та пошкодження майна. Реакція поліції залишає бажати кращого. В громаді поширене керування автомобілем без водійського посвідчення, а іноді у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння. Стурбованість викликають значні масштаби домашнього насильства.

Безумовно, найважливішою потребою, виконання якої матиме вирішальний вплив на соціальну ситуацію, є економічний розвиток громади, внаслідок чого будуть створені нові робочі місця не лише у сфері сільського господарства. Громаді важливо підтримувати активну діяльність мешканців як при створенні власного бізнесу, так і при розвитку.

Варто також подбати про активізацію місцевої громади, підтримуючи низові ініціативи та неурядові організації. Ще одна потреба - створення умов для активного дозвілля мешканців. Цього можна досягти, в першу чергу, через розвиток спортивно-рекреаційної інфраструктури.

2.4. Місцевий потенціал

Економічний та екологічний потенціал

Основним економічним потенціалом громади є родючі землі, 78% її території використовується для сільського господарства. Кліматичні умови сприяють розвитку посівів - вони дешевші, ніж у південніших районах України, через високу вологість та відсутність необхідності зрошення. Значні площі луків та пасовищ створюють сприятливі умови для розвитку тваринництва.

У громаді працює близько 30 середніх сільськогосподарських підприємств, які займаються вирощуванням зернових та олійних культур та розведенням м'ясної та молочної худоби. Існує великий потенціал для розвитку переробних підприємств агропродовольчої сфери.

Слід також зазначити наявність свердловини з мінеральною водою (завдяки якій працює великий завод з виробництва води) та сонячної станції потужністю 9 МВт.

З точки зору перспектив економічного розвитку, громада має хороше географічне розташування та великий транзитний потенціал. Місто Мена володіє добре розвинутою мережею різного типу сполучень (поїзд, автобус, є дві місцеві злітно-посадкові смуги для невеликих літаків, річка Десна).

Мена має генеральний план та план просторового розвитку (з січня 2016 року). Генеральні плани також існують для деяких великих сіл. У власності громади є інвестиційні ділянки з підведеними необхідними комунікаціями. Є багато комерційних приміщень, особливо у сільській місцевості. Будується єдиний в області індустріальний парк «Менський» (розроблено та затверджено місцевий план просторового розвитку, доопрацьовується концепція його функціонування).

Громада має туристичний потенціал, насамперед зоопарк (єдиний у невеликих українських містах), санаторій, готель, багато пам'яток історії та культури, а також можливості для розвитку водного туризму (ріка Десна). Однак розвиток туризму вимагає понесення значних витрат та просування.

Потенціал мешканців

Громадський потенціал не є найсильнішою стороною громади, головним чином через велику еміграцію найенергійніших представників та труднощі в інтеграції такої великої кількості розпорошених сіл на її території.

Хоча активність мешканців, виражена кількістю та масштабами діяльності громадських організацій, не є високою, існує чимало низових ініціатив. Вони, в значній мірі, стимулюються громадським бюджетом, що дозволило обрати пріоритетні напрямки розвитку громади. Однією з найпопулярніших форм громадської діяльності є суспільно-корисні заходи (толоки). Волонтери беруть активну участь, проводяться благодійні концерти, збираються пожертви та передаються як допомога ветеранам або хворим дітям.

Величезною популярністю користуються різноманітні фестивалі, народні гуляння, святкування свят та ювілеїв. Найголовнішим з них вважається «Троїцький ярмарок» у центрі Мени.

Загальний стан здоров'я громади задовільний. Аматорський спорт, включаючи скандинавську ходьбу, стає все більш популярним. Багато людей відвідує спортивні клуби та секції. Дуже часто жителі всіх сіл та міста користуються велосипедами.

Високо цінуються масштаби та рівень соціального забезпечення, особливо його доступність у всіх старостинських округах.

Лікарня має велику кількість сучасного обладнання, завдяки чому користуються ним також жителі інших громад та районів.

Мешканці почуваються цілком безпечно. Через релігію чи етнічне походження не виникає конфліктів. У громаді є кілька муніципальних пожежних команд, відділ державної пожежної охорони та поліції.

Жінки беруть участь у всіх сферах діяльності місцевого самоврядування, займають більшість штатних одиниць та багато керівних посад. Це власне вони активніше займаються громадською діяльністю, а багато з них займаються власним бізнесом.

3. Висновки з соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в об'єднаній громаді

3.1. Загальні відомості про дослідження

Метою дослідження було визначення чинників, які впливають на збалансований місцевий розвиток. При цьому дослідження зосереджено по двом напрямкам:

- Чинниках, які впливають на якість життя людей
- Послугах, які надаються інституціями місцевого самоврядування.

Такий підхід надав можливість висвітлювати, з одного боку, питання зосереджені на якості життя мешканців, що нерозривно пов'язано з чинниками, які стосуються рівня життя, місцевої інфраструктури, економіки, соціального розвитку і навколишнього середовища. З іншого боку, дослідження охоплює питання, яке стосується більш широкого спектру послуг, що надаються органами місцевого самоврядування. З метою отримання найбільш повної та об'єктивної оцінки результатів дослідження анкета містить низку питань, що відносяться до оцінювання та детального аналізу різних аспектів функціонування органу місцевого самоврядування. У цьому сенсі дослідження забезпечує глобальний, загальний малюнок поглядів жителів громади, умови життя та діяльності громади.

3.2. Методологічні інформації

Прийнятим було визначено підхід вивчення колективних відповідей на запитання всіма членами сім'ї. Опитування було проведено у домогосподарствах з наданням можливості проведення змістових обговорень.

Вибірка стратифікована до населених пунктів у громаді. Дослідження репрезентативне на рівні громади, але не на рівні окремих населених пунктів. Аналізуючи дані звіту, порівнюючи ці дані та роблячи висновки, враховувалися: кількість отриманих відповідей на дане запитання; відсоток відповідей «не знаю»; факт, що одиницею аналізу було домашнє господарство (незважаючи на те, що для зручності у звіті взаємозамінно використовуються терміни «жителі», «респонденти», «мешканці» і т.д.).

Менська ТГ складається з 8337 садиб (домогосподарств за унікальними житловими адресами). До вибірки потрапили 367 домогосподарств (з резервними: 134) з 37 населених пунктів. Відповідно до прийнятих принципів дослідженні використовувався принцип пропорційної вибірки з різних населених пунктів в залежності від кількості їх мешканців. Ймовірний довірчий інтервал (так звана похибка вимірювання) склав 5%, а ймовірний рівень довіри = 95%. Дослідження було проведено в травні – червні 2021 року.

3.3. Найбільш важлива інформація про склад населення

Серед опитаних домогосподарств, переважну більшість постійних членів сім'ї складають люди працездатного віку, причому кількість чоловіків віком від 18 до 60 років складає 62,7%, а жінок 58,6%. Люди пенсійного віку складають частку: жінки – 36,2%, чоловіки – 23,2%. Кількість дітей від 6 до 18 років – 23,2%, а віком до 6 років – 12,8%. Загалом більшість дорослих членів сімей мають середню спеціальну освіту – 37,6%. 31,3% мають середню освіту, 19,6% - вищу освіту. Неповна середня – 17,4%, неповна вища – 14,4%. Але є дорослі мешканці, які мають тільки початкову освіту – 4,9%.

Щодо джерела доходів, то 38,7% є пенсіонерами або особами з інвалідністю, 30,2% - працюють на ставці (повній або частковій). 6,8% - працюють на виїзді у великому місці, 4,4% - у сільському господарстві. 3,8% є безробітними, а 3,5% - не працюють, а займають домом. 3,3% опитаних працюють час від часу у різних місцях на території громади, лише 3% є приватними підприємцями або мають власну фірму. 2,5% - отримують допомогу на дітей, по 1,1% - працюють за контрактом та закордоном. 1,6% - являються студентами або учнями.

Вказане свідчить про порівняну середньостатистичну кількість робочих місць в громаді та, разом з тим, малу кількість малого та середнього бізнесу. Як наслідок - про низьку платоспроможність та рівень доходів мешканців. Зазначене має значний вплив на рівень життя мешканців та їх участь у життєдіяльності громади.

Стосовно статусу житла, більшість опитаних (94%) є власниками свого житла. З яких 89,8% - є власниками будинків або їх частин, 4,2% - власники квартир. Лише 3,6% опитаних мешкають в орендованих будинках або квартирах. Це добрі показники, так як наявність особистого житла робить їх мешканців постійними членами громади.

У 58,8% всіх опитаних домогосподарств всі члени сім'ї постійно живуть і працюють в громаді. 14,6% - це сім'ї, в яких частина членів сім'ї кожного дня проживає в громаді, а частина ділить своє життя між громадою та іншими місцями. Лише 4,5% мешканці проживають в громаді, але кожного дня виїжджають в інші місця на роботу або навчання. Дивним факт, що 22,1% мешканців зазначили відповідь «важко відповісти» на це запитання, що ймовірно не відносить їх сімей, члени яких постійно перебувають у громаді.

Більшість жителів громади є українцями - 95,9%, 0,3% - росіяни. 3,8% опитаних не змогли дати відповідь на це запитання.

3.4. Ставлення жителів

На питання наскільки задоволені чи не задоволені проживанням в громаді 43,9% відповіли «посередньо». Скоріше задоволені та дуже задоволені - 33,5% та 15% відповідно. Кількість опитаних, які скоріше незадоволені та дуже незадоволені склала 5,4% та 2,2% відповідно. Звичайно, те що задоволених більше ніж незадоволених - це добре, але наявність великої кількості відповідей «посередньо» свідчить про те, що люди, не мають чітко сформованої оцінки щодо свого проживання в громаді.

Незважаючи на це, на питання «Якби б у вас була така можливість, чи хотіли б Ви кудись переїхати» більшість відповіли що не переїхали б - 62,1%, з них скоріше ні та рішуче ні 34,9% та 27,2% відповідно. Разом з тим, 19,6% мешканців переїхали б з громади, якби у них була така можливість. З них скоріше так та рішуче так 16,6% і 3% відповідно. «Посередньо» відповіли 18,3%, що менші ніж на попередні відповіді. Незважаючи на те, що близько дві третини мешканців не бажають покидати проживання у своїй громаді, разом з тим, п'ята частина мешканців розглядають таку можливість. Ці показники свідчать про потенційну загрозу розвитку громади.

На питання «Як Ви загалом оцінюєте громаду, як місце для проживання» більшість відповіла «Посередньо» - 59,6%, далі «Позитивно» - 34,1%. Інші 6,3% - негативно оцінили свою громаду, як місце для проживання (з них скоріше погано - 5,5% та дуже погано - 0,8%). Такі показники залежать від багатьох чинників, в тому числі від рівня життя мешканців громади та можливості порівняти якість життя в своїй громаді з іншими громадами (зважаючи що понад 58,8% мешканців громади зазначили що постійно живуть і працюють в громаді, можливо вони рідко виїжджають за територію громади).

24,2% опитаних домогосподарств оцінили факт створення своєї об'єднаної громади як «Позитивно», 47,7% - «Посередньо». Загалом негативну оцінку дали 12,8%. 15,3% - не змогли дати відповідь на це питання. Скоріше за все така значна кількість відповідей «посередньо», а також тих, що не змогли дати відповідь, пов'язана з тим, що мешканці не розуміють переваги та недоліки створення територіальної громади, незважаючи на те що громада була створена досить давно. Тому рекомендовано провести ряд інформаційних зустрічей або поширити через ЗМІ інформацію для жителів і пояснити, що змінилось після об'єднання і як вони можуть брати участь в процесі прийняття рішень в об'єднаній громаді.

Не дивлячись на це, активність людей у житті громади зростає. 52,4% мешканців цікавляться тим, що відбувається в громаді. 37,6% надали відповідь «Посередньо», решта 10,1% не цікавиться або слабо цікавиться.

Лише 2,5% мешканців вважають свою громаду багатую. Напротивагу, бідною свою громаду вважають 35,7% мешканців. Середньою - 40,3%. Не змогли дати відповідь на це питання 21,5%. Ці результати підкреслюють низький рівень розвитку, самодостатності та спроможності громади з точки зору мешканців.

61% опитаних жителів за останні три місці основну інформацію про життя в громаді отримали, спілкуючись з сусідами чи іншими особами. 41,1% опитаних шукали інформацію в місцевих ЗМІ (преса, радіо, телебачення), 31,1 % мешканців шукали інформацію на сайті громади. 23,2% мешканців цікавляться інформацією про заходи, організовані громадою, ще 14,7% брали участь у зборах з

представниками місцевого самоврядування та 14,5% - розмовляли з депутатом про якусь справу, яка стосується громади. Лише 13,1% знайомились з планами, рішеннями, протоколами чи іншими документами громади.

При цьому, більшість опитаних віддають перевагу наступним способам інформування органами влади: 49,3% - збори, зустрічі з депутатами, представниками органів влади; 42,2% - місцеві ЗМІ; 32,7% - соціальні мережі; 27% - офіційна Інтернет-сторінка ради об'єднаної громади; 14,4% - дошки оголошень у раді громади; 9,3% - дошки оголошень за межами ради громади; 8,7% - інші способи; 4,1% - інші неофіційні інтернет сторінки. Таким чином, видно диспропорцію між бажанням отримати інформацію (в першу чергу від депутатів чи органу влади) і реальною ситуацією – коли мешканці отримують інформацію переважно від сусідів. Ці аспекти мають бути враховані під час формування інформаційної політики громади в майбутньому.

Стосовно того, чи інформує влада громади про свою діяльність більшість мешканців відповіли позитивно – 46,6% (скоріше інформує та дуже добре інформує – 37,1% та 9,5% відповідно). Інші 37,3% дали посередню відповідь та 16,1% - негативну (скоріше не інформує – 10,4% та взагалі не інформує – 5,7%). Місцеві органи влади повинні взяти до уваги такі відповіді та прийняти відповідні заходи для покращення інформування населення. Проте, варто зазначити також те, що при аналізі відповідей виявилось, що більшість з тих, хто вважає, що влада погано інформує мешканців, не цікавляться або посередньо ставляться до того, що відбувається на території їх громади. Тому тут треба задіяти механізми залучення різних категорій мешканців до активної участі в прийнятті рішень в громаді.

На питання, як ви оцінюєте участь членів сім'ї у житті громади 44,4% мешканців відповіли, що ніхто з членів сім'ї зазвичай не бере активної участі у житті громади, 24,8% відповіли, що деякі члени сім'ї зазвичай беруть активну участь у житті громади і лише 5,4% відповіли, що беруть активну участь у житті громади, а 25,3% взагалі не змогли дати відповіді на це питання.

Дуже низьким є рівень громадської активності мешканців. Тільки 8,2% опитаних відповіли, що члени їх родин беруть участь у діяльності громадських організацій. З них 72,4% відповіли що ця організація реалізовує заходи на території громади.

Тільки 13,7% опитаних жителів вважають, що мають реальний вплив на важливі рішення, що приймаються органом місцевого самоврядування – це низький показник. Натомість 51,1% вважають що не мають жодного впливу. І 35,2% відповіли «посередньо». Серед тих, хто дав позитивну оцінку своїй громаді як місцю для проживання 76% вважають, що мають вплив на важливі рішення що приймаються органами місцевої влади в громаді. Це також свідчить про необхідність широкого впровадження механізмів участі громадськості в процесах прийняття рішень органом та ознайомлення з ними мешканців громади.

Разом з тим, 31,1% опитаних вважають що влада сприяє громадській активності мешканців та підтримує їх ініціативи, 14,8% вважають навпаки, а 54,1% взагалі не змогли відповісти (важко сказати). Близько половини мешканців не змогли дати чітку відповідь, що теж вимагатиме впровадження механізмів активізації мешканців та громадської участі. Це також доводить те, що серед тих, хто відповів що влада громади добре інформує про свою діяльність, 87,5% вважають, що влада сприяє громадській активності мешканців та підтримує їх ініціативи.

33,2% мешканців вважає, що в їх громаді загалом переважає в відносинах між людьми недовіра, обережність та приватний інтерес. Всього 11,2% вважають, що переважає солідарність та турбота про загальне благо. 55,6% не змогли дати відповідь на це питання. Таким чином, лише десята частина мешканців позитивно оцінюють внутрішні відносини в громаді та відчуття солідарності, а значна більшість – негативно, або не змогли дати чітку відповідь. Звісно, проблемою є відсутність відчуття внутрішньої інтегрованості громади, але проблемою є і загальний низький рівень достатку і громадської активності мешканців, що змушує їх в першу чергу турбуватись про забезпечення власних потреб і інтересів, а не про суспільний добробут.

Безпечною свою громаду вважають 45,3% мешканців. Небезпечною – 2,7% та 51,9% оцінили, як «посередньо». Можна вважати, що рівень безпеки у громаді задовільний.

3.5. Оцінка умов життя та якості громадських послуг

Даний розділ містить оцінку мешканцями основних умов життя в громаді та отримуваних послуг по критеріям добре/погано, а також наскільки це важливо для опитуваних. Цей розділ є особливо важливим, оскільки дозволяє здійснити розподіл різних умов життя та послуг по важливості та визначити послідовність вирішення проблем в різних сферах.

Впродовж останнього року більшій половині мешканців (55,3%) з усіх опитаних домогосподарств не довелося вирішувати жодного питання в раді громади. Інші 26,5% опитаних протягом року зверталися в раду об'єднаної громади, з них 11,2% зверталися тільки один раз, а 15,3% - декілька разів. 18,3% жителів взагалі не змогли дати відповідь на це питання.

На подальші три питання щодо адміністративних послуг, що надаються владою громади, роботу службовців ради та ставлення службовців до мешканців результати доволі таки різняться: діапазон 39,2-61,8% відповідей - «посередньо», 26,9-42,8% відповідей позитивні та 2,8-11,3% - негативні. Велика кількість відповідей «посередньо» теж не є гарним показником. Вона свідчить про те що більшість домогосподарств так і не визначились зі своєю оцінкою. Найбільший відсоток позитивних відповідей тут було отримано від тих, хто декілька разів звертався в раду для вирішення якихось питань.

Оцінки діяльності роботи голови громади, ради громади, та старости під час даного терміну повноважень розподілились так: голова громади - 3,96, рада громади - 3,82, старости - 4,78 (за 6-ти бальною шкалою).

Але треба зауважити що серед тих, хто вважає, що влада достатньо інформує мешканців про свою діяльність, та тих, хто цікавиться тим, що відбувається в громаді більше високих оцінок діяльності голови громади, ради громади та старости, що знов доводить наскільки важливе залучення громадян.

3.6. Оцінка стану навколишнього середовища та чистоти

Питання щодо стану навколишнього середовища ситуація отримали різну оцінку від мешканців.

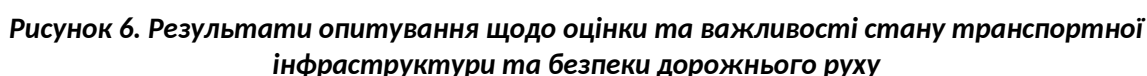
Позитивно оцінили мешканці наявність природи оточені людини (парки, зелені зони та ін.), чистоту громадських місць, утримання кладовищ, чистоту повітря, можливість сортування сміття, чистоту навколишнього середовища.

Негативну оцінку отримали питання: догляд з боку державних установ за станом навколишнього середовища, якість питної води (у тому числі смак, запах, чистота), стан (роботу) каналізаційних мереж, вивіз сміття з домогосподарств та чистоту річок, озер, водойм.

Вірто відзначити, що мешканці зазначили важливими абсолютно усі аспекти охорони навколишнього середовища. Важливі та, водночас, негативно оцінені - це догляд з боку державних установ за станом навколишнього середовища, чистота річок, озер, водойм та вивіз сміття з домогосподарств. Саме ці питання мають бути першочергово включені до стратегії громади.

3.7. Стан транспортної інфраструктури та безпеки дорожнього руху

За цим напрямом мешканці негативно оцінили абсолютно усі питання щодо інфраструктури та безпеки дорожнього руху. Найважливішими питаннями з негативною оцінкою у порядку спадання для мешканців є наявність транспортного сполучення між населеними пунктами громади, якість громадського транспорту, можливість скористатися послугами громадського транспорту, утримання доріг у зимовий період, доступність велосипедних маршрутів, придатність доріг для пішоходів, безпека на дорогах та якість/стан дорожнього покриття.

3.8. Оцінювання освіти

Шкільна освіта також отримала позитивну оцінку. І доступність, і якість навчання оцінено мешканцями добре. У 23,4% сімей є діти шкільного віку.

Найбільш посередню оцінку мешканців отримали питання: доступність різноманітних форм дозвілля для дітей та молоді та доступність закладів позашкільної освіти.

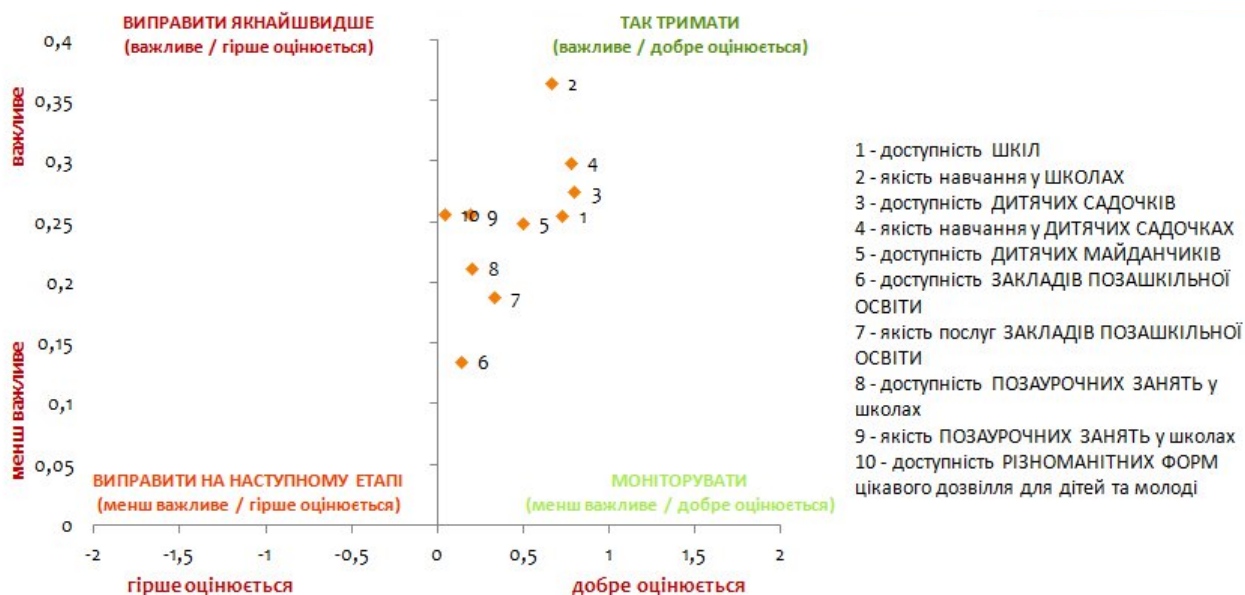

Рисунок 7. Результати опитування щодо оцінки та важливості стану освіти

3.9. Оцінка зайнятості населення та підприємництва

Негативна картина спостерігається у оцінках мешканців громади усіх ключових питаннях зайнятості населення та підприємництва (за шкалою від - 2 до +2). Зокрема, можливість заснування власного бізнесу отримала оцінку -0,87, підтримка, яку надає підприємцям громада, -0,92, діяльність організацій з підтримки бізнесу -0,98 та, найгірше, доступність робочих місць -1,26.

Щодо джерела доходів, то 38,7% є пенсіонерами або особами з інвалідністю, 30,2% - працюють на ставці (повній або частковій). 6,8% - працюють на виїзді у великому місті, 4,4% - у сільському господарстві. 3,8% є безробітними, а 3,5% - не працюють, а займають домом. 3,3% опитаних працюють час від часу у різних місцях на території громади, лише 3% є приватними підприємцями або мають власну фірму. 2,5% - отримують допомогу на дітей, по 1,1% - працюють за контрактом та закордоном. 1,6% - являються студентами або учнями.

А ось оцінка матеріального стану домогосподарств розподілилась таким чином: найбільший відсоток 49,3% сімей визначили свою матеріальну ситуацію як «середньо - вистачає від зарплати до зарплати», відсоток тих хто вважає свою сім'ю бідною тут значно вище ніж тих, хто вважає свою сім'ю багатую - 34,1% проти 7,1% відповідно. 9,5% не визначились зі своєю відповіддю.

Найбільш важливими мешканці громади виділяють усі питання зайнятості населення та підприємництва: на першому місці - можливість заснування власного бізнесу; на другому місці - підтримка, яку надає підприємцям громада; на третьому місці - діяльність організацій підтримки бізнесу; доступність робочих місць лише на останньому місці. Такі результати є доволі нетиповими для громад України. Зазвичай мешканці віддають перевагу працевлаштуванню на робоче місце. У даному випадку таке бажання мешканців до створення власної господарської діяльності є великою внутрішньою можливістю для економічного розвитку громади.

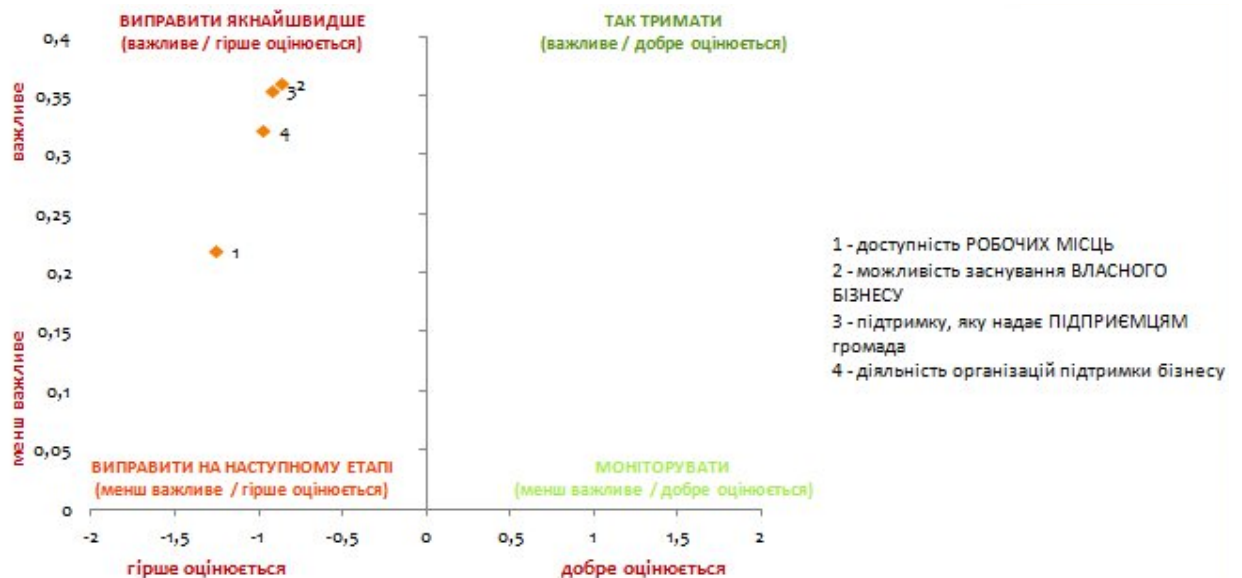

Рисунок 8. Зведена оцінка та важливість стану економіки, працевлаштування і умов та підтримки для започаткування/розвитку бізнесу в громаді

З наступних відповідей видно, що ті, хто саме посередньо оцінює свою матеріальну ситуацію дали набагато більше позитивних відповідей щодо своєї громади як місця для проживання. Мешканці, які погано оцінили свій матеріальний стан проявляють більше бажання переїжджати з громади на постійне місце проживання. Чим гірше респонденти оцінюють свій матеріальний стан, тим більше зростають негативні оцінки доступності робочих місць. Така ж залежність прослідковується у оцінці «можливість заснування власного бізнесу» – здебільшого негативні оцінки як серед тих хто оцінює себе як «бідні і «середньо».

Типова ситуація у порівнянні відповіді на питання «На Ваш погляд, в Вашій громаді, загалом переважає у відносинах між людьми: недовіра, обережність та приватний інтерес чи почуття солідарності, та турботи про загальне благо?» та «Як ви оцінюєте матеріальну ситуацію Вашого домогосподарства». Виявилось, що рівень оцінки матеріальної ситуації мешканців прямо впливає на їх думку про переважання недовіри, обережності та приватного інтересу на території громади.

З підвищенням спроможності мешканців, буде підвищуватися спроможність громади, загальний рівень життя та, як видно, покращуватись стосунки в громаді.

3.10. Оцінка послуг в сфері соціальної політики і здоров'я

Соціальна сфера переважно негативно оцінена мешканцями, окрім позитивних оцінок діяльності установ соціального захисту та діяльності аптек, що не є компетенцією громади.

Найбільш важливими для мешканців громади по порядку є такі негативно оцінені питання, а саме доступності послуг фахових лікарів; допомога, що надається установами громади особам, що перебувають у важких матеріальних умовах; зацікавленість установ громади проблемами осіб похилого віку; можливості користуватися послугами по догляду, фінансованими громадою; допомога, що надається громадськими організаціями особам, які перебувають у важких матеріальних умовах.

Саме ці аспекти мають бути включені першочергово до Стратегії для їх подальшого вирішення.

Пристосованість громадських будівель до потреб осіб з особливими потребами отримало негативну оцінку, а також оцінено як менш важливе питання для мешканців.

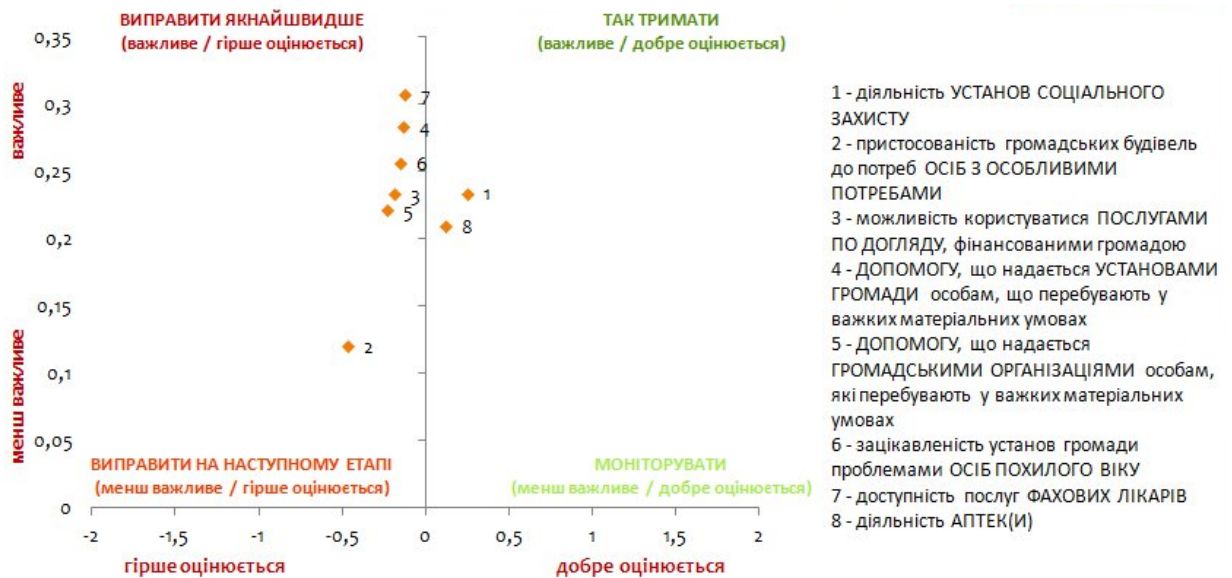

Рисунок 9. Зведена оцінка та важливість стану сфери соціальної політики і здоров'я

Якщо порівняти усі відповіді цього блоку із питанням матеріальної ситуації, то чітко видно що більш негативну оцінку діяльності дали ті мешканці, які оцінили свою матеріальну ситуацію як «погано».

3.11. Оцінювання культури, спорту та відпочинку

У сфері культури, спорту та відпочинку усі питання отримали позитивну оцінку від мешканців та майже усі із них виявилися важливими.

Мешканці позитивно оцінили наступні аспекти у цій сфері у порядку їх важливості: діяльність будинків культури; доступ до місць відпочинку та відновлення (відпочинку на лоні природи) у безпосередній близькості від вашого місця проживання; можливість активно займатися спортом; можливості активної участі у різноманітній громадській діяльності (наприклад у громадських організаціях); можливість брати участь як глядач/слухач у культурному житті; доступність (існування) місць, в яких дорослі можуть проводити свій вільний час поза домом; можливість брати активну участь у культурно-мистецькій діяльності; діяльність бібліотек.

Менш важливими питаннями для мешканців виявилися можливість участі у спортивних заходах як глядач та доступність Інтернету;.

Як видно з наступних відповідей, оцінка мешканців культури та спорту знову змінюється та залежить від їх матеріального стану. Це може свідчити про те, що сфера культури, спорту та відпочинку доступна неоднаково для всіх категорій мешканців громади. На даний момент потрібно сконцентруватись на більш загострених питаннях, а інші підтримувати в такому стані.

3.12. Нагальні проблемні питання

Незважаючи на наявність проблем та складнощів майже в усіх галузях життя громади, мешканці виділили ті, які на їхню думку повинні мати особливу підтримку з боку місцевої влади (зображено на наступному Рисунку).

Рисунок 10. Співставлення оцінки умов проживання в громаді та пріоритетних напрямків її розвитку, визначених мешканцями

Як бачимо з відповідей, найбільш нагальними потребами, які потребують скорішого вирішення та повинні мати особливу підтримку, мешканці віднесли: охорону та профілактику здоров'я, дорожню інфраструктуру, вуличне освітлення, соціальну допомогу та освіту і дошкільне виховання. При цьому, найменше значення нагальності віддано: спорт і відпочинок, комунальне житло підтримка громадських організацій, інша сфера та каналізація.

Резюме

Основними проблемними сферами, які потребують негайного виправлення є: економіка, транспортна інфраструктура, соціальна політика і здоров'я та навколишнє середовище.

В найгіршому стані знаходиться зайнятість населення та підприємництво. Питання наявності робочих місць, підприємництва, підтримки бізнесу – оцінені негативно та як такі, що є дуже важливими. Але, варто зазначити те, що тут мешканці виявляють більшу зацікавленість до створення власного бізнесу ніж бажання працевлаштовуватися на робочі місця. Це є значною можливістю розвитку економіки і відповідно ринку праці. Тому саме ця сфера має стати пріоритетною під час розробки заходів стратегії.

Усі питання транспортної інфраструктури та безпеки мешканці оцінили негативно. Для мешканців важливим залишаються наявність транспортного сполучення між населеними пунктами громади, якість громадського транспорту, можливість скористатися послугами громадського транспорту, утримання доріг у зимовий період, доступність велосипедних маршрутів. Однак, зважаючи на те, що незначна кількість опитаних користується послугами громадського транспорту, це питання потребує окремого аналізу.

В сфері освіти в цілому досить позитивно оцінено і доступність, і якість навчання у школах та дитячих садочків. Разом з тим, необхідно звернути на доступність різноманітних форм дозвілля для дітей та молоді та доступність закладів позашкільної освіти.

Чистота навколишнього середовища лише частково позитивно оцінена мешканцями, однак питання догляду з боку державних установ за станом навколишнього середовища, чистота річок, озер, водойм та вивіз сміття вимагає негайного втручання та повинні бути першочергово включені до стратегії.

Також варто звернути особливу увагу на сферу соціальної політики та здоров'я. Соціальна сфера переважно негативно оцінена мешканцями, окрім позитивних оцінок діяльності установ соціального захисту та діяльності аптек, що не є компетенцією громади. Разом з тим, найбільш важливими питаннями цієї сфери для мешканців громади є доступності послуг фахових лікарів; допомога, що надається установами громади особам, що перебувають у важких матеріальних умовах; зацікавленість установ громади проблемами осіб похилого віку.

4. Аналіз SWOT

Співставлення сильних та слабких сторін аналізованої громади (в даному випадку – Менської міської територіальної громади), а також ідентифікація її шансів та загроз розвитку є класичним інструментом, який багато років використовується в стратегічному аналізі. Назва SWOT є похідною з англійської мови і означає:

- S – Strengths / Сила (переваги, сильні сторони внутрішнього характеру)
- W – Weaknesses / Слабкість (проблеми, слабкості внутрішнього характеру)
- O – Opportunities / Можливість (шанси, можливості зовнішнього характеру)
- T – Threats / Загроза (загрози зовнішнього характеру).

Аналіз SWOT є свого роду містком між діагнозом громади та стратегією її розвитку – ідентифіковані сильні та слабкі сторони, а також зовнішні можливості і загрози є підсумком існуючої ситуації в громаді, а одночасно з цим – вступом до визначення перспектив її розвитку, який повинен базуватись на наявних власних перевагах та шансах, що з'являються в оточенні. Нижче представлено результати аналізу SWOT, який було розроблено для Менської ТГ, з поділом на кілька сфер її функціонування.

Загальні риси, що мають вплив на всі сфери життя громади	
Сильні сторони	Слабкі сторони
• Місто Мена активно розвивається, змінюється і стає все більш комфортним для різних категорій мешканців (думка молоді). • Вигідне положення громади з огляду на відстань до центру району (31 км), області (69 км) і навіть столиці країни (208 км).	• Перепонами для розвитку громади та забезпечення комфортного життя в ній є: ▮ Значні відстані всередині громади (до 37 км від її центру, крайні села віддалені одне від одного на 50 км) та відсутність внутрішнього автобусного сполучення (доїзд складний та дорогий, по дорогах поганої якості); ▮ Низький рівень заселеності на сільських територіях – велика кількість сіл з незначною кількістю мешканців. • Багато мешканців (особливо - молодь) не вбачає перспектив життя в громаді на задовільному рівні (недостатня кількість робочих місць, низький рівень заробітної плати, незадовільні умови проживання, обмежена пропозиція послуг та можливостей цікавого проведення вільного часу). • Демографічна криза, особливо на сільських територіях, що формує слабкі перспективи економічного розвитку (від'ємний натуральний приріст, міграція, старіння населення)
Адміністрація органу місцевого самоврядування	
Сильні сторони	Слабкі сторони
• Колектив кваліфікованих та досвідчених працівників. • Досвід в отриманні позабюджетного фінансування (проекти). • Розробка Стратегії в 2018 році (для ОТГ в форматі до остаточного формування після виборів в 2020 році). • Усвідомлення необхідності впровадження змін та бажання покращити суспільно-економічну ситуацію в громаді (наприклад, розпочався процес оптимізації освітньої мережі). • Високий рівень власних доходів (59,8% в 2021 р.). • Низький рівень видатків на	• Громадою дуже складно управляти і це дорого коштує через її велику площу (1.026,1 км²), велику кількість старостинських округів (Мена +20), велику кількість населених пунктів (39) та незначну щільність населення. • Комунального майна (особливо закладів освіти, культури та здоров'я) забагато для актуальних потреб громади, кошти утримання цих об'єктів завищені. • Технічний стан та оснащення закладів в більшості випадків слабкий – існує потреба ремонтів і модернізації. • Відсутність генеральних планів для більшості сіл громади. • Бюджетні проблеми, що спричинені високим

адміністрування громади (9,73% в 2021 р.). • Можливість доступу до адміністративно-соціальних послуг у кожному з 20 старостатів. • Впроваджена система електронного документообігу. • Відкритість керівництва громади до комунікації з мешканцями, використання різних форм контакту. • Бюджет громадських ініціатив. • Значна частка жінок в керівних органах та виконавчих структурах громади. • Наявність 2 партнерських громад в Польщі. • Освіта: ▫ Майже оптимальне завантаження місць в садочках; ▫ Мережа інтеграційних класів в школах постійно розвивається, наразі їх 16; ▫ Суттєве покращення стану закладів освіти, особливо – в Мені; ▫ Розвинена мережа закладів позашкільля (4 заклади); ▫ Наявність Інклюзивно-ресурсного центру та Центру професійного розвитку педагогічних працівників, послугами яких користуються і сусідні громади; ▫ Діяльність Міжшкільного навчально-виробничого комбінату. • Культура та спорт: ▫ Широка пропозиція занять в закладах культури; ▫ Сучасна, багатофункціональна Публічна бібліотека в Мені; ▫ Сучасні спортивні майданчики при 2 міських школах. • Охорона здоров'я та соціальна допомога: ▫ Оснащення лікарні сучасним обладнанням (в тому числі – комп'ютерний томограф, лапероскопічна хірургія, відеоендоскопія); ▫ Лікарня має контракти на 13 пакетів послуг з НСЗУ – це найбільше в області серед районних лікарень; ▫ Громада фінансує екстрену медичну допомогу; ▫ Висока оцінка рівня та якості надання соціальної допомоги, в тому числі – ПК «Соціальна громада» в 20 старостатах; ▫ Запроваджено механізм оцінки якості послуг в Територіальному центрі. • Безпека: ▫ Багато закладів в сфері безпеки (5 місцевих пожежних команд, державна служба надзвичайних ситуацій, поліція; ▫ Реалізація проекту «Поліцейський громади» (створення на території громади 2 відділків поліції).	рівнем видатків та малою податковою базою власних надходжень громади (ведення господарської діяльності без реєстрації, відсутність детальних реєстрів майна, з якого сплачується податок за нерухомість, низький рівень оплати за оренду земельних ділянок та відповідно низький рівень сплати податків). • Високий рівень видатків на освіту – 63,5% бюджету в 2021 році (громада дофінансовує на освіту 60,45 млн грн понад освітньою субвенцією), що обмежує видатки в інших сферах. • Дефіцит спеціалістів – працівники адміністрації громади, лікарі, вчителі, спортивні тренери. • Низький рівень заробітної платні працівників адміністрації громади. • Відсутність системи внутрішнього контролю в громаді. • Освіта: ▫ Малі та малокомплектні школи; ▫ 60% вчителів пенсійного віку, мало молодих вчителів; ▫ Низька ефективність дистанційного навчання (проблеми з технікою та доступом до Інтернету, недостатній рівень підготовки і зацікавленості вчителів, складність контролювати заняття дітей); ▫ Низький рівень навчання іноземним мовам; ▫ Недостатній рівень оснащення в сільських школах; ▫ В початкових класах створюються об'єднані класи. • Немає комплексної системи поводження з твердими побутовими відходами. • Немає програми заохочення молодих лікарів. • Перевантаженість працівників служб охорони здоров'я та соціальної допомоги. • Неуккомплектованість потрібним реабілітаційним обладнанням. • Менський міський центр соціальних послуг не має власного приміщення. • Відсутність зовнішньої промоції громади.
---	--

Інфраструктура та просторове управління	
Сильні сторони	Слабкі сторони
- Мена має генеральний план та зонування території (затверджено в січні 2016 року). Генеральні плани наявні також для кількох найбільших сіл громади. - Високий рівень вуличного освітлення в Мені. - В громаді розташовано 77 об'єктів спортивної інфраструктури, в тому числі 9 спортивних залів та 18 стадіонів, які перебувають в задовільному стані. - Визначено туристичні велосипедні маршрути.	- Поганий стан доріг в громаді (85% потребують ремонту), небезпечна національна дорога, що проходить через центр Мені, відсутність окружної дороги. - Немає велодоріжок. - Недостатній рівень вуличного освітлення в селах (лише 35%). - Архітектурні бар'єри для осіб з інвалідністю (на вулицях та суспільних будинках); - Відсутність регулярних пасажирських перевезень на території громади, автобусна станція в Мені не працює. - Суспільна інфраструктура (освіта, культура, спорт, відпочинок, охорона здоров'я) потребує серйозних капіталовкладень на ремонти, модернізацію та дооснащення. - Недостатній рівень доступу до Інтернету на території громади. - Низький рівень покриття домогосподарств мережею водопостачання та каналізації. - Якість води в системі централізованого водопостачання погіршується. - Нестабільність електропостачання, тривалий час відновлювальних робіт в разі аварії. - Немає публічних туалетів.
Економіка	
Сильні сторони	Слабкі сторони
- З точки зору перспектив економічного розвитку громада має вигідне географічне розташування та значний транзитний потенціал – біля траси Р12 Чернігів – кордон з Росією. - Місто Мена має досить розвинуту мережу транспортного сполучення (залізниця, автобус, 2 злітних смуги для малої авіації, річка Десна). - Дуже добрі природні умови для розвитку аграрного сектору (родючі землі, сприятливі кліматичні умови). - Потенціал розвитку переробки споживчо-сільськогосподарської продукції. - Наявність кількох середніх підприємств, причому не тільки сільськогосподарських. - Джерела мінеральної води (є 1 виробник). - Доступні інвестиційні ділянки. - Наявність великої кількості вільних об'єктів. - На етапі створення – єдиний в області промисловий парк. - Зростає роль жінок в бізнесі.	- Обмежена кількість робочих місць через обмеженість і малий рівень диверсифікації місцевої економіки (переважно – сільське господарство). - Незначний рівень переробки продукції. - Немає великих підприємств, які створювали б велику кількість робочих місць з високою заробітною платнею. - Значний рівень незареєстрованої господарської діяльності та нелегальне працевлаштування. - Сезонність роботи в сільському господарстві (в тому числі – неофіційне працевлаштування), що призводить до значного зростання кількості безробітних в зимовий період. - Низький рівень заробітної платні. - Дефіцит спеціалістів в окремих галузях (тваринництво). - Немає навчальних закладів профтехосвіти, які б готували спеціалістів для сучасного виробництва. - Немає центрів підтримки для малого та середнього бізнесу. - Сектор послуг недостатньо розвинутий (незважаючи на наявний попит).
Навколишнє середовище та туризм	
Сильні сторони	Слабкі сторони
Відносно чисте навколишнє середовище – переважно використовується газове	Забруднення ґрунтів внаслідок діяльності фермерів – використання значної кількості добрив та

опалення. - Значна туристична привабливість: - Зоопарк (єдиний серед малих міст в Україні); - Річки; - Природні резерви, природоохоронні зони, природні пам'ятки; - Історичний та культурний потенціал громади (археологічні поселення, церкви, історичний парк).	пестицидів призводить до зниження якості землі, зниження рівня ґрунтових вод. - Незначний рівень забезпечення каналізацією в громаді, що призводить до потрапляння стоків в ґрунт і забруднення води. - Відсутність комплексної системи вивезення сміття в селах (лише частково в Макошині), засмічення території громади. - Спалювання сміття та трави. - Низький рівень екологічної освіти мешканців. - Незначний рівень заліснення території (9%). - Невикористаний туристичний потенціал: - Відсутність інфраструктури для проживання на сільських територіях; - Відсутність туристичної інфраструктури в громаді; - Відсутність промоційно-інформаційних матеріалів.
Мешканці та суспільна активність	
Сильні сторони	Слабкі сторони
- Населення етнічно однорідне, немає внутрішніх конфліктів. - Значний рівень спортивної активності мешканців, серед молоді популярним є здоровий спосіб життя. - Повсюдне використання велосипедів. - Багато ініціатив знизу. - Значний рівень залученості мешканців до участі та організації фестивалів, святкування та урочистостей. - Доступ до широкої пропозиції в освіті, культурі (заклади культури та бібліотеки), спорту, охорони здоров'я та соціальної допомоги у всіх старостатах. - Досить багато цікавих фестивалів. - Зростаюча роль жінок в суспільному і політичному житті.	- Більшість мешканців громади відчуває вплив негативних чинників, які є притаманними сільським територіям України: проблеми з технічною інфраструктурою та доступом до суспільних послуг задовільної якості. Відсутність перспектив життя на задовільному рівні є причиною значної міграції (біля 20%). - Високий рівень фактичного безробіття (до 30% в селах), що спричиняє негативні суспільні явища. - Поширене неформальне працевлаштування. - Недостатня пропозиція можливостей проведення вільного часу, особливо для молоді та в зимовий час, передусім – в селах. - Незадовільна активність мешканців в громадських організаціях. - Низький рівень внутрішньої інтеграції в громаді. - Безпека: - Доступність тютюну і алкоголю для молоді; - Серйозною суспільною проблемою є алкоголізм, зростає рівень наркоманії; - Небезпечні місця (бійки, розпиття алкоголю); - Часті випадки крадіжок і хуліганства; - Низька активність поліції; - Небезпека на дорогах (керування транспортом без прав, напідпитку, велосипедисти без світловідбивних елементів); - Безпритульні тварини; - Зростає злочинність, в тому числі – насилля в родинах.
Можливості	Загрози
<u>Загальноукраїнські:</u> - Зміни в законодавстві щодо регулювання громад: - реальна самостійність; - більше коштів в управління громад. - Доступність зовнішніх ресурсів, в тому	<u>Загальноукраїнські:</u> - Побоювання щодо інвестицій в бізнес, спричинені нестабільною економічною ситуацією і політичними змінами в країні. - Військовий конфлікт на сході України. - Зменшення субвенцій та дотацій на реалізацію

числі – грантів для вирішення місцевих проблем. • Поступове покращення економічної ситуації, і як наслідок – покращення суспільної і матеріально-побутової ситуації мешканців. • Розвиток громадянського суспільства, зростання активності мешканців. <u>Місцеві:</u> • Зростання рівня зацікавленості мешканців громади, області та України до проведення вільного часу в привабливому природньому і культурному середовищі на території громади. • Зацікавленість інвесторів заснуванням діяльності на території громади. • Повернення заробітчан з отриманими професійними знаннями та коштами на розвиток власного бізнесу.	суспільних завдань через погану економічну ситуацію в країні, в тому числі – через пандемію. • Недосконалість законодавства, яке постійно оновлюється, покладаючи нові обов'язки на громади – держава переказує громадам функції без відповідної передачі фінансування на їх реалізацію. • Існує проблема складності доступу до різних реєстрів даних. • Складні і невідгідні умови отримання кредитів підприємцями. • Держава часто не забезпечує необхідних програм підтримки бізнесу, а також не скасовує обмеження на ведення підприємницької діяльності. • Високі ціни на електроенергію (особливо для юридичних осіб). • Висока ціна на газ. • Високі податки та штрафні санкції. • Значний рівень т.зв. сірої сфери. • Кліматичні зміни, що шкодять аграрній сфері. • Пандемія коронавірусу, що негативно впливає на різні аспекти життя громади та її мешканців (зменшення доходів бюджету, неефективне дистанційне навчання, ускладнений доступ до медичної допомоги, психологічні проблеми і т.і.). <u>Місцеві:</u> • Позбавлення Мени статусу районного центру (відтік кадрів, зменшення податкової бази, недоступність на місці деяких адмінпослуг). • Суспільний супротив раціоналізації освітньої мережі. • Суспільне незадоволення в разі відсутності позитивних ефектів від змін в громаді.
--	--

5. Бачення розвитку громади

Як було представлено в вступній частині документу, бачення розвитку громади визначає бажаний для мешканців образ (вигляд громади) в перспективі найближчих років, тобто воно є свого роду «фото» громади, яке показує, як вона повинна конкретно виглядати і які функції виконувати.

Напрацьоване Групою стратегічного планування бачення розвитку Менської ТГ звучить так:

Менська громада є сільськогосподарською територією, розташованою в північній частині Чернігівської області над річками Мена і Десна. Одночасно з цим в громаді активно розвиваються переробка сільгосппродукції та промислове виробництво.

Завдяки своєму вигідному розташуванню (біля траси Чернігів – кордон Росії) та комунікаційній доступності, громада має значний транзитний потенціал та інвестиційну привабливість. Тут розташовано єдиний в області промисловий парк.

Громада є дуже цікавою для проживання завдяки наявності широкої і різноманітної пропозиції суспільних послуг (в тому числі – сучасна лікарня), якими користуються і мешканці інших громад.

Як місцева спільнота, так і гості можуть відвідати в громаді унікальний зоопарк, багато історичних пам'яток, а також – взяти участь в надзвичайно цікавих культурних подіях.

Перше речення в тексті бачення розвитку громади є загальною інформацією про її розташування на карті України. Також в ньому йдеться про економічний профіль громади – розвинуте рослинництво, переробка сільгосппродукції та виробництво промислової продукції.

Наступне речення запрошує до інвестування на території громади – про її привабливість свідчать підготовлені ділянки для ведення господарської діяльності, що розташовані біля важливої транзитної дороги.

В баченні також вказано, що Менська територіальна громада на фоні інших громад відрізняється дуже комфортними умовами життя та відпочинку, передусім – завдяки широкій доступності до вискоякісних послуг для мешканців, особливо в сферах охорони здоров'я та культури, а також особливо привабливим природнім та історичним місцям.

6. Стратегічні та операційні цілі

Стратегічні цілі безпосередньо виникають з бачення та визначають напрямки розвитку громади, які вказані в баченні; в той самий час вони дозволяють зберегти чіткий поділ стратегії, згрупувати операційні цілі. Їх реалізація в прийнятій часовій перспективі (в даному документі – до 2029 року) повинна призвести до досягнення відповідного стану розвитку громади, окресленого в її баченні. В свою чергу, **операційні (конкретні) цілі** мають характер короткотерміновий (до 2025 року) і завдяки цьому їх можна визначити більш детально і їх реалізація наближає громаду до досягнення стратегічних цілей. Необхідно

підкреслити, що реалізація всіх цілей буде вести до задоволення потреб всіх мешканців з дотриманням принципів рівності статей, без дискримінації за віковою, соціальною, професійною, політичною приналежністю чи за місцем походження.

Нижче представлено список запланованих стратегічних та операційних цілей:

Стратегічна ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади

Операційна ціль 1.1. Створення передумов для залучення нових інвесторів

Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, в тому числі з інноваційного виробництва та переробки сільгосппродукції

Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму, в тому числі – зеленого туризму

Стратегічна ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища

Операційна ціль 2.1. Покращення стану дорожньої та навколоторожньої інфраструктури

Операційна ціль 2.2. Запровадження ефективної комплексної системи поводження з твердими побутовими відходами по всій території громади

Операційна ціль 2.3. Розбудова мереж водопостачання та каналізації

Операційна ціль 2.4. Розбудова мереж комунікацій (швидкісного доступу до мережі Інтернет, якісного мобільного зв'язку та ФМ-радіо)

Операційна ціль 2.5. Гарантування екологічної безпеки

Стратегічна ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців

Операційна ціль 3.1. Підвищення рівня надання послуг в закладах освіти

Операційна ціль 3.2. Забезпечення надання різноманітних послуг високої якості закладами культури

Операційна ціль 3.3. Забезпечення комфортних умов та популяризація спорту, активного відпочинку для всіх мешканців громади

Операційна ціль 3.4. Забезпечення надання якісних медичних послуг в громаді

Операційна ціль 3.5. Підвищення рівня надання соціальних послуг та забезпечення підтримкою всіх потребуючих категорій мешканців

Операційна ціль 3.6. Забезпечення цивільного захисту, громадської безпеки і правопорядку, оборонної та мобілізаційної роботи на території громади

Операційна ціль 3.7. Ефективне і сучасне управління громадою

Операційна Ціль 3.8. Підвищення рівня участі мешканців в житті громади та їх інтеграція.

Стратегічна ціль №1 стосується підтримки розвитку економіки громади. Орган місцевого самоврядування громади та його структурні підрозділи не мають (як з юридичної точки зору, так і виходячи з наявних фінансових можливостей громади) механізмів безпосереднього впливу на економіку та підприємництво на своїй території. В той же час, вони можуть і повинні підтримувати та стимулювати економічний розвиток громади через створення якомога кращих умов для започаткування, ведення та розвитку бізнесу. Цей розвиток має стати основною умовою підвищення рівня працевлаштування на цій території, і завдяки цьому – джерелом підвищення рівня життя мешканців. Завдяки податковим надходженням, що зростатимуть, зростає і бюджет громади, в той же час – зменшуються видатки на соціальну допомогу. Реалізація цієї стратегічної цілі буде досягатись через впровадження 3 підпорядкованих операційних цілей. Вони стосуються створення передумов для залучення нових інвесторів, підтримки розвитку малого та середнього підприємництва (з пріоритетом на переробку сільгосппродукції), розвитку екологічного сільського господарства та розвитку туризму (в тому числі – зеленого туризму).

Стратегічна ціль №2 – забезпечення комфортних «технічних» умов життя на території громади. Гарний стан технічної інфраструктури, одночасно з наявністю широкої пропозиції в сфері суспільних послуг, створюють комфортні умови життя мешканців на території відповідної громади. Розвинута і ефективна технічна інфраструктура – на сьогодні це не тільки одна з базових цивілізаційних вимог, а й умова для розвитку економіки в громаді. Як згадувалося вище, інвестиції в цій сфері позитивно впливають на екологічну ситуацію і стан навколишнього середовища, а завдяки цьому – створюють умови для життя мешканців громади в більш приязному та здоровому оточенні, що позитивно впливатиме на підвищення рівня привабливості цієї громади для потенційних, нових мешканців та туристів.

В першу чергу увага має бути приділена успішному покращенню загального стану дорожньої інфраструктури, що відповідним чином було відображено в результатах проведеного соціологічного дослідження, адже практично для половини опитаних саме це є найбільш очікуваною інвестицією з боку громади. Важливою для мешканців також є наявність ефективної системи збору та поводження з побутовими відходами, що сприятиме покращенню естетичного вигляду громади та стану навколишнього середовища. Наступною важливою сферою, яка вимагатиме значних інвестиційних видатків в громаді, є система водопостачання та водовідведення і каналізації. Реалізація заходів в цій сфері позитивно впливатиме як на стан здоров'я мешканців (чиста вода), так і на стан навколишнього середовища (водовідведення та очищення стоків).

Розвинута технічна інфраструктура означатиме також легкий доступ для мешканців, підприємців та інституцій до мережі швидкісного інтернету та інших форм комунікації, що набуло вагомого значення в період пандемії коронавірусу, особливо – з точки зору забезпечення ефективного начального процесу в закладах загальної середньої освіти.

Досягнення всіх вищезазначених умов буде забезпечено через реалізацію 5 операційних цілей.

Стратегічна ціль №3 відноситься до сфери надання мешканцям та мешканкам послуг високої якості. Доступність суспільно-соціальних послуг на місці, безпосередньо в громаді, є для мешканців не менш ваговою, ніж наявність технічної інфраструктури. Саме ці послуги створюють умови для особистого розвитку та активного відпочинку мешканців. З результатів проведеного соціологічного дослідження видно, що в цій сфері найважливішими для мешканців є якісні послуги в сфері охорони та профілактики здоров'я, освіта, соціальна допомога для найбільш незахищених верств населення та безпека. В той же час, необхідно звернути увагу, що у випадку Менської ТГ, як і в багатьох інших об'єднаних громадах України, суттєвою перепорою в забезпеченні надання послуг на відповідному рівні є стан та технічне оснащення наявних комунальних об'єктів. Тому в першу чергу необхідно провести аналіз і оптимізувати наявну базу (яка часто є зовеликою та не відповідає актуальним потребам громади, зокрема – у випадку шкіл), після цього – модернізація цієї бази, і лише в подальшому – розвиток послуг.

Зважаючи на виявлену під час діагностування проблему низької суспільної активності мешканців, необхідним є і впровадження широкого кола заходів, що сприятимуть розвитку постійної співпраці влади та громадськості, формування та розвиток відчуття однієї спільноти в рамках всієї ТГ та стимулюватимуть появу ініціатив знизу.

Необхідною передумовою для досягнення цієї, а також всіх інших цілей є забезпечення ефективного управління громадою. Це особливий, специфічний та однозначно найважливіший виклик, перед яким стоять органи влади новостворених територіальних громад, зважаючи на абсолютно нову ситуацію функціонування за умов значно більшої автономії, але і за умов об'єднання кількох бувших окремих громад. Сьогодні органи влади в ТГ повинні забезпечити ефективне та якісне адміністративне обслуговування мешканців, організувати надання широкого спектру комунальних, соціальних та суспільних послуг, що зв'язано з ефективним управлінням комунальним майном і якісним просторовим плануванням. В той же час, існує поширена проблема кваліфікованого кадрового забезпечення, відсутності досвіду управління в нових умовах.

Реалізація цієї стратегічної цілі буде досягатись через впровадження 8 підпорядкованих операційних цілей.

Ефективне досягнення цілей вимагає приготування та впровадження відповідного їм плану заходів. Він був представлений в розділі 11 цього документу. Він має короткотерміновий характер, включає в себе 2021-2025 роки. Наступні роки впровадження стратегії вимагатимуть підготовки чергових планів заходів.

7. Показники впливу

Показники впливу демонструють **оцінку просування в досягненні операційних цілей (конкретних цілей)**, які записані в стратегії. Завдяки ним ми можемо оцінити як остаточні, згенеровані результати впровадження заходів, так і під час їх реалізації систематично відслідковувати, чи реалізація стратегії йде у відповідному напрямку.

Нижче представлено аналіз показників впливу для кожної операційної цілі.

Операційна ціль 1.1. Створення передумов для залучення нових інвесторів

- Збільшення кількості інвесторів
- Кількість новостворених підприємств
- Збільшення кількості робочих місць
- Рівень задоволення підприємців діяльністю з боку громади

Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, в тому числі з інноваційного виробництва та переробки сільгосппродукції

- Кількість новостворених підприємств
- Збільшення масштабів провадження господарської діяльності
- Кількість створених робочих місць
- Рівень задоволення підприємців підтримкою з боку громади

Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму, в тому числі – зеленого туризму

- Кількість новостворених підприємств в сфері туризму
- Кількість створених робочих місць
- Збільшення кількості туристів
- Покращення стану здоров'я мешканців громади

Операційна ціль 2.1. Покращення стану дорожньої та навколоторожньої інфраструктури

- Підвищення рівня мобільності мешканців громади
- Підвищення комфорту і скорочення часу переїзду між населеними пунктами громади
- Підвищення рівня безпеки на дорогах, у тому числі для пересування пішоходів
- Підвищення рівня задоволеності мешканців з якості дорожньої інфраструктури

Операційна ціль 2.2. Запровадження ефективної комплексної системи поводження з твердими побутовими відходами по всій території громади

- Кількість захоронених ТПВ на полігоні щорічно
- Кількість сепарованого сміття
- Зменшення рівня забруднення території громади побутовим сміттям
- Підвищення рівня піклування мешканців про навколишнє середовище
- Підвищення рівня задоволення мешканців з чистоти навколишнього середовища

Операційна ціль 2.3. Розбудова мереж водопостачання та каналізації

- Забезпечення населення громади якісною питною водою - підвищення комфорту життя

- Покращення стану здоров'я мешканців
- Покращення стану навколишнього середовища
- Підвищення рівня задоволення мешканців від проживання на території громади

Операційна ціль 2.4. Розбудова мереж комунікацій (швидкісного доступу до мережі Інтернет, якісного мобільного зв'язку та ФМ-радіо)

- Підвищення якості та швидкості надання послуг закладів соціальної сфери та освіти
- Покращення комунікації між органами місцевого самоврядування та мешканцями
- Підвищення рівня задоволення мешканців від проживання на території громади

Операційна ціль 2.5. Гарантування екологічної безпеки

- Поліпшення екологічного стану водотоків та водосховищ
- Збільшення організованих рекреаційних зелених насаджень
- Підвищення рівня задоволення мешканців від проживання на території громади

Операційна ціль 3.1. Підвищення рівня надання послуг в закладах освіти

- Покращення стану здоров'я мешканців громади
- Надання учням нового, цікавого дозвілля
- Підвищення доступності до послуг в сфері освіти
- Покращення стану інфраструктури об'єктів освіти
- Покращення умов навчання та науки
- Покращення рівня освіти
- Кількість об'єктів освіти, що пристосовані до потреб осіб з інвалідністю
- Кількість організованих секцій та спортивних заходів

Операційна ціль 3.2. Забезпечення надання різноманітних послуг високої якості закладами культури

- Підвищення якості та доступності надання культурних послуг жителям громади
- Покращення стану інфраструктури культури (будинки культури, клуби, бібліотеки)
- Кількість об'єктів культури, що пристосовані до потреб осіб з інвалідністю
- Підвищення рівня участі мешканців в культурному житті громади
- Підвищення іміджу громади
- Підвищення рівня задоволення мешканців від доступності різних форм культурної пропозиції

Операційна ціль 3.3. Забезпечення комфортних умов та популяризація спорту, активного відпочинку для всіх мешканців громади

- Покращення змісту та якості спортивної пропозиції
- Зростання рівня участі мешканців в спортивному житті громади
- Покращення стану загальнодоступної спортивної та відпочинкової інфраструктури
- Кількість об'єктів спорту та відпочинку, що пристосовані до потреб осіб з інвалідністю
- Покращення стану здоров'я мешканців громади
- Підвищення рівня задоволення мешканцями доступності різних форм спортивної пропозиції

Операційна ціль 3.4. Забезпечення надання якісних медичних послуг в громаді

- Підвищення рівня надання та покращення якості наданих послуг в сфері охорони здоров'я
- Зменшення рівня захворюваності мешканців

- Кількість об'єктів охорони здоров'я, що пристосовані до потреб осіб з інвалідністю
- Підвищення рівня задоволення мешканцями пропозицією в сфері медичних послуг

Операційна ціль 3.5. Підвищення рівня надання соціальних послуг та забезпечення підтримкою всіх потребуючих категорій мешканців

- Підвищення рівня надання та покращення якості наданих послуг в сфері соціальних послуг
- Кількість осіб, які користуються соціальною допомогою (з поділом на різні форми такої підтримки)
- Кількість об'єктів соціальної допомоги, що пристосовані до потреб осіб з інвалідністю
- Підвищення рівня задоволення мешканцями пропозицією в сфері соціальних послуг

Операційна ціль 3.6. Забезпечення цивільного захисту, громадської безпеки і правопорядку, оборонної та мобілізаційної роботи на території громади

- Зменшення кількості правопорушень
- Зростання відчуття безпеки мешканцями громади
- Підвищення рівня пожежної безпеки
- Індикатори виконання завдань щодо забезпечення потреб Збройних сил України людськими та транспортними ресурсами

Операційна ціль 3.7. Ефективне і сучасне управління громадою

- Покращення якості надання послуг та збільшення кількості послуг
- Забезпечення доступності адміністративних послуг у всіх старостинських округах
- Збільшення масштабів електронних послуг
- Підвищення професійності посадових осіб та якості роботи
- Підвищення рівня задоволеності мешканців функціонуванням органу місцевого самоврядування і рівня услуг, що ним надається

Операційна ціль 3.8. Підвищення рівня участі мешканців в житті громади та їх інтеграція

- Збільшення масштабів співпраці між органами місцевого самоврядування та мешканцями
- Підвищення ступеня відкритості і прозорості при прийнятті рішень сесії, виконкомів та нарад
- Підвищення рівня громадської активності мешканців
- Підвищення кількості громадських організацій та їх членів
- Зростання відчуття внутрішньої інтеграції мешканців громади

8. Збіжність між стратегією розвитку громади та іншими стратегічними документами

Окрім того, що місцеве самоврядування громади є незалежним органом та діє автономно в сфері стратегічного планування, положення Стратегії розвитку громади повинні відповідати положенням стратегічних документів вищих рівнів, таких як область чи країна, особливо у випадках щодо тих елементів стратегій вищого рівня, які безпосередньо стосуються громади. В даному розділі представлено, що і бачення, і стратегічні цілі громади відповідають положенням стратегій області та України.

Зважаючи на те, що Стратегія розвитку Чернігівської області та Національна стратегія розвитку мають горизонт планування до 2027 року, Робоча група після ухвалення нових версій цих документів проведе їх аналіз і відповідну актуалізацію даного розділу.

8.1. Збіжність бачення, стратегічних та операційних цілей Стратегії Менської ТГ та Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2027 р.

Стратегічне бачення Чернігівської області – Чернігівщина – інвестиційно та туристично привабливий, конкурентоспроможний, екологічно чистий, доброзичливий, соціально стабільний, комфортний для життя, роботи та відпочинку регіон, що в своєму розвитку спирається на тисячолітню княжу та козацьку державницькі традиції й історико-культурну спадщину Чернігово-Сіверщини, з унікальним природно-рекреаційним потенціалом, сприятливими умовами для ведення бізнесу, інноваційною економікою, високим рівнем інформатизації та сучасною сферою послуг	Бачення Менської міської територіальної громади – Менська громада є сільськогосподарською територією, розташованою в північній частині Чернігівської області над річками Мена і Десна. Одночасно з цим в громаді активно розвиваються переробка сільгосппродукції та промислове виробництво. Завдяки своєму вигідному розташуванню (біля траси Чернігів – кордон Росії) та комунікаційній доступності, громада має значний транзитний потенціал та інвестиційну привабливість. Тут розташовано єдиний в області промисловий парк. Громада є дуже цікавою для проживання завдяки наявності широкої і різноманітної пропозиції суспільних послуг (в тому числі – сучасна лікарня), якими користуються і мешканці інших громад. Як місцева спільнота, так і гості можуть відвідати в громаді унікальний зоопарк, багато історичних пам'яток, а також – взяти участь в надзвичайно цікавих культурних подіях.
--	---

Збіжність стратегічних та операційних цілей

Стратегія розвитку Чернігівської області на період до 2027 року	Стратегія розвитку Менської міської територіальної громади
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності економіки Оперативна ціль 3.1. Реалізація регіонального інвестиційного потенціалу, нарощення обсягів інвестиційних надходжень	Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади. Операційна Ціль 1.1. Створення передумов для залучення нових інвесторів.
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності економіки Оперативна ціль 3.4. Стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва Оперативна ціль 3.2. Сталий розвиток агропромислового комплексу	Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади. Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, в тому числі з інноваційного виробництва та переробки сільгосппродукції.
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності економіки	Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення

економіки Оперативна ціль 3.5. Підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів області	інвестиційної привабливості громади. Операційна Ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму, в тому числі – зеленого туризму
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Оперативна ціль 2.1. Розвиток транспортної інфраструктури.	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища 2.1.Покращення стану дорожньої та навколоторожньої інфраструктури
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання населенню житловокомунальних послуг. Енергозбереження	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища Операційна Ціль 2.2. Запровадження ефективної комплексної системи поводження з твердими побутовими відходами по всій території громади Операційна Ціль 2.3. Розбудова мереж водопостачання та каналізації
Стратегічна ціль 5. Ефективне багаторівневе врядування та управління територіальним розвитком Оперативна ціль 5.2. Цифрова трансформація регіону	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища Операційна Ціль 2.4. Розбудова мереж комунікацій
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Оперативна ціль 2.4. Захист екосистем і збереження довкілля на засадах сталого розвитку	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища Операційна Ціль 2.5. Гарантування екологічної безпеки
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу Оперативна ціль 1.1. Забезпечення умов для отримання якісної освіти	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна ціль 3.1. Підвищення рівня надання послуг в закладах освіти
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу Оперативна ціль 1.3. Розвиток сфери культури і мистецтв та збереження історико-культурної спадщини	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна ціль 3.2. Забезпечення надання різноманітних послуг високої якості закладами культури
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу Оперативна ціль 1.2. Створення умов для підтримки та формування здорового населення	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.3. Забезпечення комфортних умов та популяризація спорту, активного відпочинку для всіх мешканців громади Операційна ціль 3.4. Забезпечення надання якісних медичних послуг в громаді
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу Оперативна ціль 1.4. Забезпечення соціального	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців

захисту населення та гендерної рівності	Операційна Ціль 3.5. Підвищення рівня надання соціальних послуг та забезпечення підтримкою всіх потребуючих категорій мешканців
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Оперативна ціль 2.4. Захист екосистем і збереження довкілля на засадах сталого розвитку	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.6. Забезпечення громадської безпеки і правопорядку на території громади
Стратегічна ціль 4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності Оперативна ціль 4.3. Розвиток інформаційних, інформаційно комунікаційних технологій та їх впровадження у різних сферах життєдіяльності і виробництва	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.7. Ефективне і сучасне управління громадою
Стратегічна ціль 5. Ефективне багаторівневе врядування та управління територіальним розвитком Оперативна ціль 5.5. Покращення доступу громадськості до інформації	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.8. Підвищення рівня участі мешканців в житті громади та їх інтеграція

8.2. Збіжність стратегічних та операційних цілей Стратегії розвитку Менської ТГ та Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 р

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки	Стратегія розвитку Менської міської територіальної громади
Стратегічна ціль II. “Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів” Оперативна ціль 3 “Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій”	Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади. Операційна Ціль 1.1. Створення передумов для залучення нових інвесторів.
Стратегічна ціль II. “Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів” Оперативна ціль 2 “Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва”	Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади. Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, в тому числі з інноваційного виробництва та переробки сільгосппродукції.
Стратегічна ціль I. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 5 “Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України”	Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади. Операційна Ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму, в тому числі – зеленого туризму
Стратегічна ціль I. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 4 “Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів”	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища 2.1.Покращення стану дорожньої та навколоторожньої інфраструктури
Стратегічна ціль I. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному,	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення

економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 4 “Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів”	мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища Операційна Ціль 2.2. Запровадження ефективної комплексної системи поводження з твердими побутовими відходами по всій території громади Операційна Ціль 2.3. Розбудова мереж водопостачання та каналізації
Стратегічна ціль І. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 4 “Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів”	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища Операційна Ціль 2.4. Розбудова мереж комунікацій
Стратегічна ціль І. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 4 “Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів”	Стратегічна Ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища Операційна Ціль 2.5. Гарантування екологічної безпеки
Стратегічна ціль І. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 1 “Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)”	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна ціль 3.1. Підвищення рівня надання послуг в закладах освіти
Стратегічна ціль І. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 6 “Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад”	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна ціль 3.2. Забезпечення надання різноманітних послуг високої якості закладами культури
Стратегічна ціль ІІ. “Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів” Оперативна ціль 1 “Розвиток людського капіталу”	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.3. Забезпечення комфортних умов та популяризація спорту, активного відпочинку для всіх мешканців громади Операційна ціль 3.4. Забезпечення надання якісних медичних послуг в громаді
Стратегічна ціль І. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 4 “Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів”	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.5. Підвищення рівня надання соціальних послуг та забезпечення підтримкою всіх потребуючих категорій мешканців
Стратегічна ціль І. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 4 “Розвиток інфраструктури та	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.6. Забезпечення громадської безпеки і правопорядку на території громади

цифрова трансформація регіонів”	
Стратегічна ціль І. “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”. Оперативна ціль 1 “Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)”	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.7. Ефективне і сучасне управління громадою
Стратегічна ціль ІІ. “Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів” Оперативна ціль 1 “Розвиток людського капіталу”	Стратегічна Ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців Операційна Ціль 3.8. Підвищення рівня участі мешканців в житті громади та їх інтеграція

9. Потенційні джерела фінансування реалізації стратегії

Під час розробки плану заходів стратегії розвитку громади важливим моментом являється визначення потенційних джерел фінансування цих заходів. Джерелами фінансування заходів стратегії розвитку Менської територіальної громади можуть бути:

9.1. Бюджет громади

Бюджетний кодекс України, ст. 64, передбачає, що джерелами доходів територіальної громади є різного роду надходження, які зараховуються до загального фонду. Їх перелік визначено Кодексом і нараховує близько 25 видів податків, акцизів, мита та інших видів надходжень, які повністю або частково зараховуються до бюджету ТГ. Найбільшими з них є: 60% податку на доходи фізичних осіб, єдиний податок (включаючи єдиний сільськогосподарський податок), акцизи та інші податки в залежності від специфіки громади. База оподаткування для громад досить значна і передбачає зарахування до бюджетів цих громад великої кількості податків, що дозволить суттєво збільшити загальний розмір цих бюджетів. Також важливо відзначити, що право розпоряджатись ними отримала виключно рада громади, а громада перейшла на прямі міжбюджетні відносини з державою. Це забезпечує незалежність та самостійність громади у формуванні та реалізації власних бюджетів.

Прогноз доходів Менської міської територіальної бюджету на 2021 рік (без урахування трансфертів) обраховано в сумі 138 428,6 тис. гривень, у тому числі по загальному фонду – 132 306,2 тис. гривень.

9.2. Державний бюджет (включаючи субвенції і дотації)

На сьогодні існує кілька видів субвенцій, що становлять потенційні джерела фінансування заходів, передбачених стратегією громади:

- Базова та реверсна дотації – механізми, що призначені для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій і функціонують між державним бюджетом з одного боку, та місцевими бюджетами з іншого боку. Алгоритм розрахунку цих дотацій визначено у Бюджетному Кодексі України. Базова дотація перераховується з державного бюджету місцевим і служить основним інструментом підвищення податкової спроможності місцевих бюджетів. Менська міська територіальна громада в 2021 році отримає 11 029,7 тис. грн. базової дотації.
- Субвенції та дотації на виконання передбачених законом функцій з надання послуг: (освітня субвенція, Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я). На 2021 рік очікується отримати: освітньої субвенції – 73 149,3 тис. грн., дотації з місцевого (обласного) бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету — 1 267,2 тис. грн.
- Інші субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, зокрема субвенція на соціально-економічний розвиток територій – 2 519,9 тис. грн., субвенція на підвищення доступності до інтернету – 820,8 тис. грн., інші субвенції (інсулін, НУШ, особам з особливими освітніми потребами та інші) – 5 774,1 тис. грн.

Крім того, існує Державний фонд регіонального розвитку, який надає на конкурсних умовах фінансування на реалізацію проектів громад. Конкурс проводиться в рамках передбаченого фінансування в розрізі областей України та в якому Менська громада завжди бере активно участь.

Крім цього, існує можливість отримання публічних коштів, цільових, бюджетних центральних програм органів виконавчої влади, що будуть спрямовані на розвиток різних сфер у регіонах, а також субвенцій, трансферів з державного бюджету до місцевих бюджетів.

9.3. Регіональні, національні, міжнародні та інші програми, в рамках яких можна отримати грантове фінансування

На сьогоднішній день важливим механізмом залучення коштів на реалізацію проектів в громадах є пошук та отримання грантового фінансування в рамках діяльності різноманітних національних та міжнародних програм.

Існує низка регіональних програм, які передбачають надання фінансування для реалізації проектів на місцевому рівні, зокрема це обласні конкурси підтримки проектів органів місцевого самоврядування та цільові програми (забезпечення питною водою, енергомодернізації комунальних об'єктів, переведення закладів освіти на опалення альтернативними джерелами енергії та тощо).

На сьогодні Україна бере участь в великій кількості різного роду програм міжнародних донорів, зокрема:

1. Генеральний Директорат Європейської Комісії з розвитку та співпраці (DG DEVCO), фінансування яким надається в рамках дев'яти інструментів:
 - ▮ Європейський Інструмент з питань Демократії і Прав Людини (EIDHR)
 - ▮ Інструмент для забезпечення стабільності та миру (**IcSP**), **Інструмент Партнерства (PI)**
 - ▮ Інструмент співробітництва Європейської Комісії з питань ядерної та радіаційної безпеки (INSC)
 - ▮ Інструмент Фінансування Співробітництва для Розвитку (DCI)
 - ▮ Європейський Фонд Розвитку (EDF)
 - ▮ Інструмент Передвступної Допомоги (IPA II)
 - ▮ Європейський Інструмент Сусідства (ENI)
2. Інвестиційний Фонд Сусідства (NIF)
3. Німецьке Товариство Міжнародного Співробітництва (GIZ)
4. Швейцарська Агенція з Розвитку і Співробітництва (SDC)
5. Шведське Агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (SIDA)
6. Агентство Сполучених Штатів Америки з Міжнародного Розвитку (USAID)
7. Національний Фонд підтримки Демократії (NED)
8. Міжнародна організація з міграції (МОМ)
9. Програма Співробітництва для Розвитку Міністерства Закордонних Справ і Торгівлі Канади
10. Міжнародний фонд Відродження
11. Міжнародний Вишеградський фонд
12. Програма «U-LEAD withEurope»
13. Програма *Транскордонного Співробітництва Польща-Білорусь-Україна*
14. Інші національні та міжнародні фонди, які надають фінансування в рамках програм.

Варто відзначити співпрацю із програмою DOBRE, в ході якої передбачена можливість отримання фінансування на реалізацію окремих заходів стратегії. На етапі стратегічного планування експертами проекту спільно з Групою стратегічного планування було здійснено аналіз можливих проектів та визначено пріоритетні проекти, про фінансування яких громада планує звертатись до проекту.

9.4. Інші форми та індивідуальні програми залучення фінансування.

Досить поширеною формою фінансування місцевих проектів є кошти, отримані в рамках співпраці влади, бізнесу та громадськості. Часто така співпраця оформлюється у вигляді т.з. «договорів соціального партнерства» і передбачають різноманітні форми фінансової або не фінансової підтримки з боку бізнесу або конкретно визначених закладів чи установ, або окремих проектів в громадах. Вагомим показником є залучення коштів в рамках соціального партнерства від великих агропідприємств та невеликих фермерських господарств, які орендують землі на території Менської територіальної громади. Найактивніше в даному напрямку працює ТОВ «Мена-Авангард», ТОВ «Агроресурс 2006», ФГ «Бутенко», ТОВ «ДП Зернятко», «УРОЖАЙ АГРО ЕКСПОРТ». Вони надають допомогу в придбанні товарів та будівельних матеріалів для соціальних потреб установ (музична апаратура, комп'ютерна техніка, подарунки до різних свят), також надають допомогу щодо утримання комунальних доріг в зимовий період, використовуючи при цьому власну техніку.

Крім цього активну допомогу в вирішенні соціальних питань Менської громади здійснюють народні депутати України Олександр Сова та Анатолій Гунько.

10. Система впровадження стратегії

Спільна робота багатьох осіб, які взяли участь спочатку в розробці детального діагнозу умов розвитку громади, а далі до розробки стратегії її розвитку, буде марною, якщо запропоновані в цьому документі заходи не будуть реалізовані. Нажаль, часто трапляється, що стратегія після ухвалення перетворюється на мертвий документ, до якого вже ніколи більше не звертаються.

Розробка, а далі затвердження стратегії радою громади – це лише перший етап циклу стратегічного управління громадою. Наступні етапи для досягнення запланованих цілей це:

- результативна і ефективна реалізація заходів
- моніторинг впровадження стратегії та евалюація (оцінка) результатів реалізації заходів
- можливі коректування плану та його актуалізація.

Ці елементи повинні разом створити організовану систему, формально затверджену рішенням ради або голови громади.

10.1. Впровадження та моніторинг стратегії

Для того щоб схвалені радою громади положення стратегії були реалізовані, потрібен орган, який буде відповідальний за:

- поділ завдань
- відслідковування прогресу в їх впровадженні
- загальну оцінку
- внесення коректувань та доповнень
- внесення до стратегії нових пропозицій.

У випадку Менської ТГ цим органом буде **Група управління стратегією**. За координацію роботи Групи буде відповідати його голова Групи, в даному випадку - заступник голови громади. **Жінки будуть складати не менше 50% особового складу Групи. Крім того, до складу групи будуть входити представники таких груп:**

- **молодь**
- **особи старшого віку (група 60+)**
- **осіб з інвалідністю та/або осіб з особливими потребами.**

Окрім того, до складу Групи увійдуть представники місцевого самоврядування (працівники виконавчих органів та структурних підрозділів, депутати ради та старости), а також підприємці. Таке рішення має на меті забезпечення задоволення потреб вищезазначених груп під час впровадження та актуалізації стратегії. З метою забезпечення ефективної роботи Групи, планується, що вона буде значно меншою від Групи стратегічного планування, і нараховуватиме біля 25 членів.

Моніторинг – процес регулярного збору та аналізу інформації, що стосується впровадження стратегії, який проводиться під час реалізації стратегії. Він має відповідати на запитання, чи щось, що було заплановано, фактично було зроблене. Моніторинг – це свого роду сигналізатор, який інформує, коли впровадження відбувається не у відповідності з планом. Завдяки йому можливо:

- прийняти коректуючі заходи;
- скорегувати плани;
- мінімізувати наслідки непередбачених подій.

Група буде не рідше ніж два рази в році (до кінця вересня за перше півріччя даного року та до кінця березня – за цілий попередній рік) готувати звіт з реалізації стратегії, що міститиме інформацію про завершені завдання, поточні завдання в процесі реалізації та завдання, реалізація яких не розпочалась з поясненням причин можливих запізнь. Ці дані будуть надаватись Групі в формі спеціального формуляра підрозділами, що вказані в плані заходів як відповідальні за виконання окремих заходів. У випадку ідентифікації важливих проблем в реалізації якогось з заходів (які можуть призвести до повного або часткового невиконання чи запізнення), група буде визначати існуючу ситуацію і приймати управлінські рішення. Наслідком висновків, що містяться в звіті, може бути пропозиція внесення змін до документу, що полягають, наприклад, на змінах термінів, видаленню чи додаванню визначених записів. В подальшому звіт буде представлено головою групи управління стратегією під час сесії ради громади.

10.2. Оцінка результатів реалізації стратегії (евалюація)

Оцінка (евалюація) – це погляд на реалізацію стратегії з точки зору досягнення результатів, які мали бути досягнені. Вона має відповідати на запитання, чи якщо щось було зроблено, чи щось було зроблено добре. Оцінка повинна проводитись протягом всього часу реалізації стратегії. Наслідками негативної оцінки під час реалізації стратегії можуть бути:

- закінчення даного завдання раніше
- зміна цілей
- зміна способів реалізації.

В свою чергу підсумкова оцінка не впливає на саму стратегію під час її реалізації, але може мати наслідком нові проекти в новій стратегії. Вона призначена для збору досвіду і отримання висновків на майбутнє. Робоча група проводитиме оцінювання реалізації заходів стратегії щодо відповідності до очікуваних показників результату раз в рік, одночасно з проведенням моніторингу стану реалізації стратегії за попередній рік.

За оцінку результатів впровадження стратегії буде відповідати Група управління стратегією, яка передаватиме звіт (разом зі звітом по моніторингу) голові громади і далі раді громади.

10.3. Процедура актуалізації стратегії

Стратегія повинна мати постійний плановий характер. Раз на 4 роки буде виконуватись її ґрунтовний перегляд та актуалізація одночасно з перенесенням горизонту програмування, тобто оформленням чергового плану заходів. Можливі коректування чи доповнення повинні виконуватись на підставі внутрішніх чи зовнішніх умов, що змінились. До стратегії необхідно вносити нові заходи, що виникають з нових можливостей, або визначених нових потреб.

Роль координатора процесу актуалізації стратегії буде виконувати Група управління стратегією. Вона буде збирати пропозиції змін від керівників окремих організаційних чи структурних підрозділів органу місцевого самоврядування, голів комісій ради ТГ, а далі передавати їх голові ТГ. Особливо важливим джерелом інформації будуть проведені наступні соціологічні дослідження.

10.4. Інформування громадськості

Головною метою підготовки, а далі впровадження стратегії є визначене баченням забезпечення мешканцям громади якомога комфортніших умов життя, праці та відпочинку. Реалізація стратегії повинна слугувати місцевій громадськості і відповідно до цього громадськість повинна повідомлятися про ключові записи стратегії, оскільки ухвалений радою ТГ документ є не тільки „дороговказом” для діяльності органу місцевого самоврядування, а й виконувати також інформаційні функції для мешканців – вони повинні довідатись з неї, які заходи будуть в перспективі наступних років реалізовуватись владою громади і її підрозділами.

Окрім публікації повної версії діагнозу та стратегії на офіційній інтернет-сторінці громади в окремій вкладці, що присвячена рішенням ради ТГ, найважливіші тези стратегії будуть презентовані на головній сторінці інтернет-сайту громади і в локальних засобах масової інформації.

Важливим є також системне інформування місцевої громадськості про прогрес у впровадженні стратегії, передусім через публікацію щорічних, зведених звітів.

11. Детальний план заходів Стратегії розвитку Менської міської територіальної громади на 2021-2025 роки

Стратегічна ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади

Операційна ціль 1.1. Створення передумов для залучення нових інвесторів

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
1.1.1. Створення цифрових інженерно-топографічних планів	24 населених пунктів	Розроблення на їх основі генеральних планів населених пунктів. Забезпечення можливості видачі громадянам для оформлення дозволів на підключення електропостачання	Кількість виготовлених топографічних планів Кількість наданих викопіювань	Акти виконаних робіт Інформація відділу архітектури та містобудування	Відділ архітектури та містобудування	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна Відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та екології	Бюджет громади Державний бюджет	До 2025 року
1.1.2. Розробка детальних планів території	По 3 детальні плани на рік	Планування та забудова частини території	Кількість новозбудованих та реконструйованих об'єктів на території громади	Єдина електронна система у сфері будівництва	Відділ архітектури та містобудування	Управління архітектури Чернігівської облдержадміністрації ДАБІ	Бюджет громади, Інвесторські кошти	2022-2025
1.1.3. Розробка генеральних планів населених пунктів та планів зонувань	Не менше 1 генерального плану в рік для сільських населених пунктів громади	Планування та забудова населених пунктів Залучення інвесторів	Кількість новозбудованих та реконструйованих об'єктів на території громади Кількість	Єдина електронна система у сфері будівництва Статистика	Відділ архітектури та містобудування	Управління архітектури Чернігівської ОДА ДАБІ	Бюджет громади Інвесторські кошти	До 2025 року

			реалізованих інвестиційних проєктів, пов'язаних з будівництвом					
1.1.4. Розробка комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади	1 комплексний план	Планування та забудова населених пунктів та території громади Залучення інвесторів	Кількість новозбудованих та реконструйованих об'єктів на території громади Кількість реалізованих інвестиційних проєктів, пов'язаних з будівництвом	Єдина електронна система у сфері будівництва Статистика	Відділ архітектури та містобудування	Управління архітектури Чернігівської ОДА ДАБІ	Бюджет громади Державний бюджет	До 2025 року
1.1.5. Інвентаризація земель територіальної громади	Виготовлення технічних документів по інвентаризації земельних ділянок - 160 га в рік	Формування бази вільних земельних ділянок для відведення, продажу Інвентаризація земель громади	Площа земель, по яким проведено інвентаризацію Кількість укладених договорів користування земельними ділянками	Рішення ради про затвердження технічної документації Публічна карта України Державний реєстр речових прав	Відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та екології	Державний земельний кадастр Державні реєстратори	Бюджет громади, залучені кошти	До 2025 року
1.1.6. Створення та забезпечення діяльності індустріального парку "Менський"	1 індустріальний парк	Розвиток на теренах громади переробної промисловості та логістичного центру	Розбудова населених пунктів Залучення	Публічна карта України Державний реєстр речових прав	Відділ архітектури та містобудування Відділ земельних	Державний земельний кадастр Державні реєстратори	Державний бюджет, бюджет громади	Створення – 2022 рік Забезпечення діяльності

			інвесторів		відносин, агропромислов ого комплексу та екології Відділ економічного розвитку та інвестицій			- до 2025 року
1.1.7. Відведення вільних земельних ділянок, які можуть бути передані в користування або продажу	Кількість ділянок (не менше 5) Наявність бази вільних ділянок (1 шт.)	Створення можливості заснування нового або розвитку існуючого бізнесу на території громади	Кількість та площа наданих в оренду або проданих ділянок	Рішення ради про затвердження технічної документації Публічна карта України Державний реєстр речових прав	Відділ земельних відносин, агропромислов ого комплексу та екології	Установи, підприємства, організації громади	Бюджет громади	До 2025 року

Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, в тому числі з інноваційного виробництва та переробки сільгосппродукції

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансу- вання	Терміни реалізації до 2025 р
1.2.1. Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу шляхом створення та забезпечення діяльності Центру розвитку бізнесу (в т.ч. стимулювання	Діючий Центр розвитку бізнесу	Розвиток МСБ, надання підприємцям- початківцям, необхідної консультативно- дорадчої підтримки та їх	Кількість проведених заходів. Кількість інформаційни х публікацій	Звіти відповідальн их осіб. Сайт ТГ. Друковані засоби інформації	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Менська районна філія обласного центру зайнятості Агенція регіонального розвитку	Державний бюджет Бюджет громади	Створенн я - 2023 Функціон ування - 2025 року

жіночого та молодіжного підприємництва)		навчання				ДО Регіональний фонд підтримки підприємництва		
1.2.2. Облаштування комерційно-розважальних просторів у населених пунктах Менської міської територіальної громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Кількість заходів, в яких брала участь громада (не менше 5 шт. щорічно)	Покращення умов для ведення та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в ТГ. Задоволення потреб мешканців громади.	Кількість проведених заходів Кількість підприємців-учасників Рівень задоволення підприємців та населення	Звіти структурних підрозділів ради	Відділ економічного розвитку та інвестицій, старости	Громадські об'єднання підприємці ТГ	Кошти програми ДОБРЕ Бюджет ТГ. Спонсорські кошти.	2021-2022 рр.
1.2.3. Ініціювання створення спілок підприємців ТГ або ГО підприємців (в т.ч. дорадчо-консультативного органу з питань підприємництва та інвестицій при голові ТГ) (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)	Кількість зустрічей - 12 раз в рік Створений дорадчо-консультативний орган - 1 шт. (з дотриманням принципів гендерної рівності)	Покращення умов для ведення бізнесу Налагодження системної ефективної співпраці на рівні влада-бізнес	Кількість спілок (ГО). Кількість членів спілок (ГО). Кількість дорадчо-консультативних органів. Кількість проведених заходів. Кількість врахованих пропозицій. Кількість зустрічей	Дані з державних реєстрів. Звіти структурних підрозділів ради. Протоколи зустрічей.	Заступник голови з питань діяльності виконавчих органів ради, фінансове управління, юридичний відділ	Підприємці ТГ Відділ економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради	Бюджет ТГ	до 2025 року

1.2.4. Створення відкритого реєстру комунальної власності громади (вільних приміщень, споруд, будівель, земельних ділянок), які можливо надати в оренду та під інвестиції	Створений реєстр - 1 шт.	Покращення умов для ведення бізнесу	Кількість реєстрів. Кількість об'єктів переданих в оренду (у власність) для ведення бізнесу.	Сайт ТГ, Кількість укладених договорів.	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та екології, відділ бухгалтерського обліку та звітності, державний реєстратор	Комунальні заклади громади	Бюджет громади Грантові кошти.	2022
1.2.5. Оптимізація розмірів місцевих податків і зборів, а також їх диференціація за видами діяльності, розробка механізмів стимулювання бізнесу (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)	Розроблено та впроваджено податкової стратегії по відношенню до інвесторів та інших механізмів стимулювання бізнесу - 1 шт.	Покращення умов для ведення та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в ТГ. Збільшення робочих місць Збільшення рівня зайнятості населення.	Кількість інвесторів Кількість нових робочих місць. Рівень зайнятості (безробіття).	Звіти ОДА, звіти фіскальних служб, звіти статистики та центру зайнятості	Заступник голови з питань діяльності виконавчих органів ради, фінансове управління, юридичний відділ	Постійна депутатська комісія з питань бюджету	Бюджет ТГ	до 2025 року
1.2.6. Сприяння розвитку кооперативного руху	Консультативна підтримка, навчальний візит 2 в рік	Розвиток молочного скотарства, розвиток ягідництва	Формування та створення в населених пунктах громади	Дані державних реєстрів з	Відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та	Громадські об'єднання, відділ економічного розвитку та	бюджет громади	до 2025 року

			ініціативних груп майбутніх кооперативів		екології, старости	інвестицій Менської міської ради, підприємці ТГ		
1.2.7. Сприяння запровадженню серед дрібних сільськогосподарських виробників сучасних аграрних технологій (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)	Аналіз ринку - щоквартально Навчання - 1 раз на рік	Підвищення рівня обізнаності щодо запровадження сучасних аграрних технологій	Кількість проведених заходів Кількість інформаційних публікацій	Друковані ЗМІ сайт ТГ	Відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та екології, старости	сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства, Відділ економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради	бюджет громади, спонсорські кошти	до 2025 року

Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму, в тому числі – зеленого туризму

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
1.3.1. Створення велопрокату	Придбання шоломів та жилетів -25шт, велосипедів: для дорослих – 15 шт.; підліткових – 10 шт.,	Залучення родин до здорового способу життя, збільшення потоку туристів та формування позитивного іміджу території, як туристичної династії	Відгуки, рівень задоволеності відвідувачів, кількість користувачів, Кількість проведених заходів Кількість інформаційних публікацій	Анкетування, опитування, аналіз кількості взяття на прокат велосипедів.	Відділ культури Менської міської ради	Комунальний заклад «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф. Покотила» Менської міської ради» ГО «Спілка жінок Менщини» КП «Менакомунпослуга»	Бюджет громади, кошти донорів	2022 – 2025 роки

1.3.2. Виготовлення і встановлення вказівників, інформаційних щитів та знаків до основних туристично-екскурсійних об'єктів (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Кількість вказівників – 30 шт., інформаційних щитів та знаків – 15 шт.	Збільшення потоку туристів та формування позитивного іміджу території	Відгуки, рівень задоволеності відвідувачів, кількість користувачів	Анкетування, опитування	Відділ культури Менської міської ради	Комунальний заклад «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф. Покотила» Менської міської ради», Громадські організації	Бюджет громади, кошти донорів	2022 – 2025 роки
1.3.3. Забезпечення надання інформації, консультацій та навчання в ТГ за напрямками (інноваційне сільське господарство, зелений туризм, зміни в законодавстві, кластери, вело-туризм, діяльність громадських організацій, проектний менеджмент, і	Кількість наданих консультацій (не менше 30 шт. в рік) Кількість проведених навчань (не менше 10 шт. в рік) Кількість осіб, що скористались консультаціями і та навчанням (не менше 120 осіб в рік)	Покращення умов для ведення та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в пріоритетних сферах ТГ. Збільшення рівня зайнятості населення.	Кількість суб'єктів бізнесу за пріоритетними напрямками. Рівень зайнятості (безробіття).	Кількість нових робочих місць кількість інформаційних публікацій	Відділ культури Менської міської ради	Менська філія обласного центру зайнятості Комунальний заклад «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф. Покотила» Менської міської ради» «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»,	Бюджет ТГ Державний бюджет	2022-2025 роки

т.д.) (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)								
1.3.4. Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Буклети – 100 шт., блокноти – 200 шт., ручки – 200 шт., еко сумки – 100 шт., магніти – 100 шт., календарі – 50 шт. щорічно	Підвищення рівня обізнаності потенційних туристів про громаду	Аналіз кількості розповсюдженої продукції та обсяг запитуваної інформації	Аналіз кількості розповсюдженої продукції	Відділ культури Менської міської ради	Комунальний заклад «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф. Покотила» Менської міської ради», ФОП які займаються дизайном	Бюджет громади, кошти донорів	2022 – 2025 роки
1.3.5. Постійна підтримка та супровід електронної інформаційної системи управління туристичним потенціалом громади (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Розділ на сайті – 1 Мобільний додаток - 1 Оголошення – 20 од., статті – 20 од., анонси – 20 од., фото – 100 од., відео – 5 од. щорічно	Розвиток і диверсифікація туристичного продукту, підвищення якості послуг	Відгуки, аналіз відвідування сторінки	Аналіз інформаційного наповнення, відвідування сторінки	Відділ цифрової трансформації та комунікацій	Відділ культури Менської міської ради Відділ освіти Громадські організації Музей	Бюджет громади, кошти донорів	Створення - 2022 Наповнення 2022 – 2025 роки

1.3.6. Проведення конкурсу «Бренд Менської громади» та просування її унікальності	Бренд-бук – 1од.	Сприяння створенню та визначенню логотипу для формування позитивного іміджу громади	Кількість учасників конкурсу та ескізів логотипу	Рішення Менської міської ради про затвердження логотипу громади	Відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ культури Менської міської ради	Комунальний заклад «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф. Покотила» Менської міської ради»	Бюджет громади, кошти донорів	2022 рік
1.3.7. Реалізація проєкту «Менщина, яку ви ще не знали»	Екскурсійний супровід	Збільшення надходження в місцевий бюджет 2%	Збільшення потоку туристів	Статистичний звіт	КЗ «Менський краєзнавчий музей ім. В. Ф Покотила»	Відділ культури Менської міської ради	Туристи	до 2025 року

Стратегічна ціль 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища

Операційна ціль 2.1. Покращення стану дорожньої та навколоторожньої інфраструктури

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.1.1. Капітальний ремонт дорожнього покриття автомобільних доріг згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Капітальний ремонт в рік 5 доріг Протяжністю 5 км	Зменшення аварійності Покращення умов доїзду Зменшення видатків на ремонт автотранспорту	Кількість аварій Час доїзду	Статистика поліції Акт Статистика Дані СТО	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, відділ архітектури та містобудування	Поліція Служба автомобільних доріг в Чернігівській обл. УКБ Чернігівської облдержадміністрації	Бюджет громади Державний бюджет Обласний бюджет спонсорські кошти	До 2025 року
2.1.2. Поточний ремонт дорожнього покриття автомобільних доріг згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг	По 5.000 м ² на рік	Зменшення аварійності Покращення умов доїзду Зменшення видатків на ремонт автотранспорту	Кількість аварій Час доїзду	Статистика поліції Акт Статистика Дані СТО	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, відділ архітектури та містобудування	Поліція Служба автомобільних доріг в Чернігівській обл. УКБ Чернігівської облдержадміністрації	Бюджет громади Державний бюджет Обласний бюджет спонсорські кошти	До 2025 року

комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)								
2.1.3. Будівництво нової та реконструкція існуючої мережі вуличного освітлення в сільських населених пунктах	В рік по 1 км будівництва вуличного освітлення, Реконструйовано - 3 км на рік	Підвищення комфорту проживання та переміщення для громадян Зменшення аварійності	Кількість злочинів і правопорушень в темну пору доби Кількість аварій	Статистика поліції, звіти відділу бухгалтерського обліку та звітності	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, Відділ архітектури та містобудування	Корюківський РЕМ, відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет громади Державний бюджет Обласний бюджет спонсорські кошти	До 2025 року
2.1.4. Будівництво світлофорних об'єктів в м. Мена згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки	2 шт., по одному в рік,	Підвищення безпеки для пересування пішоходів Врегулювання руху на нерегульованих пішохідних переходах	Кількість аварій	Статистика поліції	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, Відділ архітектури та містобудування	Служба автомобільних доріг в Чернігівській обл.	Бюджет громади спонсорські кошти	2022-2023 роки
2.1.5. Будівництво	Будівництво	Підвищення	Кількість	Статистика	Відділ	Поліція	Бюджет	2021-2025

нових та ремонт існуючої мережі тротуарів м. Мена згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	тротуарів протяжністю 0,5 км в рік	безпеки для пересування пішоходів, підвищення комфорту проживання	аварій, відгуки, рівень задоволеності мешканців	поліції, звіти відділу бухгалтерського обліку та звітності	ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, Відділ архітектури та містобудування	Служба автомобільних доріг в Чернігівській обл. УКБ Чернігівської облдержадміністрації	громади Державний бюджет Обласний бюджет спонсорські кошти	роки
2.1.6. Організація і безпека дорожнього руху згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Закупівля і встановлення дорожніх знаків – 50 шт на рік, ремонт зупинок в сільських населених пунктах – 2 на рік, закупівля посипкових матеріалів для утримання доріг в зимовий період: піску – 16 т на рік, солі – 135 т на рік	Підвищення безпеки руху автотранспорту та пішоходів Зменшення аварійності	Кількість аварій	Статистика поліції	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, Відділ архітектури та містобудування	Поліція Служба автомобільних доріг в Чернігівській обл. УКБ Чернігівської облдержадміністрації	Бюджет громади спонсорські кошти	2022-2023 роки
2.1.7. Облаштування місць для паркування	Облаштування паркувальних	Підвищення безпеки руху	Кількість аварій, відгуки,	Статистика поліції, звіти	Відділ ЖКГ, енергоефективності	Постійна комісія з	Державний бюджет,	2022-2024 роки

транспортних засобів та їх обслуговування (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	місць в м.Мена - 3 шт.	автотранспорту та пішоходів Підвищення комфорту проживання та переміщення для громадян	рівень задоволеності мешканців	відділу бухгалтерського обліку та звітності	ті та комунального майна, КП «Менакомунпослуга»,	питань планування, фінансів, бюджету, соцеконом розвитку, ЖКГ та комунального майна Поліція Служба автомобільних доріг в Чернігівській обл. УКБ Чернігівської ОДА	Обласний бюджет, бюджет громади	
2.1.8. Ініціювання перед відповідними балансоутримувачами доріг, що проходять територією громади, питання щодо встановлення автобусних зупинок	Офіційні звернення до балансоутримувачів доріг (відповідно до потреби)	Покращення умов користування автобусним сполученням для мешканців громади	Кількість звернень Кількість угод про спільну діяльність щодо встановлення зупинок Кількість встановлених зупинок	Статистика листування міської ради Статистичні звіти	Відділ архітектури та містобудування	Служба автомобільних доріг в Чернігівській обл. УКБ, КП «Менакомунпослуга»	Інші бюджети, місцевий бюджет	2022-2023
2.1.9. Облаштування зони очікування для пасажирів автобусного сполучення в м. Мена	Облаштована зона очікування на місці колишнього автовокзалу	Покращення умов користування автобусним сполученням для мешканців міста	Акти на облаштування зони очікування Кількість пасажирів, що	Статистичні звіти	Відділ архітектури та містобудування	Постійна комісія з питань планування, фінансів, бюджету, соцекономого	Місцевий бюджет	2022-2023

			користуються послугою (чоловіків/жіно к)			розвитку, ЖКГ та комунального майна Поліція Служба автомобільни х доріг в Чернігівській обл. УКБ Чернігівської ОДА		
--	--	--	---	--	--	--	--	--

Операційна ціль 2.2. Запровадження ефективної комплексної системи поводження з твердими побутовими відходами по всій території громади

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.2.1. Розробка Комплексної програми поводження з побутовими відходами і далі впровадження відповідно до розробленого графіку	Розроблена програми поводження з ТПВ на території громади - 1 шт. Реалізація показників передбачених в програмі.	Покращення якості послуг з благоустрою. Збільшення кількості осіб які отримують послуги. Покращення екологічної складової, що підвищить	Рівень задоволення мешканців від проживання в громаді Зменшення рівня утворення стихійних звалищ, підтримка в належному стані	Звіти комунального підприємства	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна	Постійна комісія з питань планування, фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, житлово-комунального господарства та комунального майна КП «Менакомунпослуга	Бюджет ТГ Грантові кошти Державний бюджет	Розробка програма - 2022 Реалізація - до 2025 р

		привабливість громади для туристів та відпочиваючих	паспортизовані МВВ.			», старости)		
2.2.2. Боротьба з нелегальними сміттєзвалищами	Ліквідація нелегальних сміттєзвалищ - 1 в рік	Зменшення рівня утворення стихійних звалищ Покращення екологічної складової, що підвищить привабливість громади для туристів та відпочиваючих Покращення якості послуг благоустрою.	Рівень задоволення життям в громаді. Кількість договорів на утилізацію ТВП Об'єм вивезеного ТПВ на полігон	Результати соціологічного дослідження Дані із статистичних установ Звіти комунального підприємства	відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, відділ бух. обліку та звітності Менської міської ради,	Постійна комісія з питань планування, фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, житлово-комунального господарства та комунального майна КП «Менакомунпослуга», старости)	Бюджет ТГ Грантові кошти Державний бюджет	2022-2025 роки
2.2.3. Розробка та впровадження програми по екологічній освіті та поводженню з ТПВ	Підготовлена програма - 1 шт. Проведення заходів - „Зелена толока”, «Посади своє дерево» - не менше 1-го кожного року	Підвищення громадської активності. Зменшення засміченості. Покращення екологічної складової. Зменшення витрат на поводження з	Рівень задоволення життям в громаді. Об'єми вивезеного ТПВ Кількість витрат на благоустрій	Звіти комунального підприємства	відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, КП «Менакомунпослуга», старости)	КУ “Центр професійного розвитку педагогів” Постійна комісія з питань планування, фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, житлово-комунального господарства та комунального майна	Бюджет ТГ Грантові кошти Державний бюджет	Розробка програма - 2022 Реалізація - до 2025 р

		ТВП. Створення умов для ефективного розвитку громади.						
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Операційна ціль 2.3. Розбудова мереж водопостачання та каналізації

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.3.1. Розробка і реалізація програми з водопостачання та реалізація показників передбачених в програмі	Реконструйовано або побудовано водогони в населених пунктах громади протяжністю - 1 км в рік Відремонтовано колодязів в населених пунктах громади – 10 шт в рік	Забезпечення якісного та безперебійного постачання води Збільшення кількості абонентів Підвищення якості води Забезпечення умов для ефективного контролю водопостачання	Рівень задоволення мешканців від проживання в громаді Кількість відремонтованих колодязів	Результати соціологічних досліджень Результати дослідження держспоживслужби Звіти комунального підприємства Звіти відділу бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, відділ бух. обліку та звітності Менської міської ради, КП «Менакомунпослуга»	Постійна депутатська комісія з питань ЖКГ ТОВ “Менський комунальник”	Бюджет громади, державні кошти, залучені кошти	Розробка – 2022, Реалізація 2022-2025 роки
2.3.2. Розробка і реалізація програми з водовідведення	Відремонтовано або збудовано мережа водовідведення	Забезпечення якісного та безперебійного	Рівень задоволення мешканців від проживання в	Результати соціологічних досліджень Звіти комунального	відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, відділ бух.	Постійна комісія з питань планування,	Бюджет громади, державні кошти,	Розробка – 2022, Реалізація 2022-2025

я та реалізація показників передбачених в програмі	в м. Мена та смт. Макошине (протяжністю - 300 м. в рік)	водовідведення Збільшення кількості абонентів	громаді Кількість абонентів	підприємства Звіти відділу бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	обліку та звітності Менської міської ради), КП «Менакомунпослуга»	фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, житлово-комунального господарства та комунального майна ТОВ «Менський комунальник»	залучені кошти	роки
2.3.3. Реконструкція каналізаційних очисних споруд в м. Мена Чернігівської області	Розробка ПКД на реконструкцію очисних споруд – 1шт. Реконструйовані очисні споруди - 1шт.	Забезпечення ефективності функціонування очисних споруд в м. Мена	Введений в експлуатацію об'єкт	Відображення на балансі в бухгалтерському обліку, Кількість інформаційних публікацій	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна, відділ архітектури та містобудування Менської міської ради	Відділ економічного розвитку та інвестицій, фінансове управління Менської міської ради	Державний, обласний та місцевий, бюджетні, спонсорські кошти	Розробка ПКД - 2022-2025pp
2.3.4. Розробка та реалізація програми «Питна вода»	Розроблена програма - 1 шт. Реалізація показників передбачених в програмі.	Забезпечення населення та інших споживачів на території Менської міської ради якісною питною водою	Рівень задоволення населення послугою Кількість виконаних заходів Програми «Питна вода»	Результати дослідження Держпродспоживслужби Звіти комунального підприємства Звіти відділу бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна Відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та екології	Фінансове управління, Відділ бухгалтерського обліку та звітності	місцевий і державний бюджет	Розробка – до грудня 2022 Реалізація – до 2025 року

Операційна ціль 2.4. Розбудова мереж комунікацій (швидкісного доступу до мережі Інтернет, якісного мобільного зв'язку та ФМ-радіо)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.4.1. Підключення закладів соціальної сфери до мережі Інтернет	Відсоток підключення	Підвищення якості та швидкості надання послуг	Рівень задоволення населення послугою	Звіти інтернет провайдерів	Відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний і місцевий бюджети, спонсорські кошти	2021-2022 рр.
2.4.2. Сприяння розбудові мережі якісного мобільного інтернету	Підписання угоди про співробітництво з інтернет провайдерами	Впровадження інноваційних проєктів, забезпечення належної інформаційної підтримки під час цього процесу, організації діалогу між зацікавленими учасниками під час реалізації завдань	Рівень задоволення населення послугою комфорт, якості життя мешканців, розвитку цифрової інфраструктури громади	Звіти інтернет провайдерів	Відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	Відділ бухгалтерського обліку та звітності	Державний і місцевий бюджети, спонсорські кошти	2021-2025 роки

Операційна ціль 2.5. Гарантування екологічної безпеки

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.5.1. Реалізація заходів Програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення малих річок та водойм на території Менської міської об'єднаної територіальної громади на 2020 – 2024 роки	Відновлення санітарного стану водних об'єктів громади: Річки Мена, Дягова Конотоп, Думниця, водойма с. Садове	Поліпшення екологічного стану малих річок і їх водозбірних басейнів	Громадський моніторинг стану водоохоронних зон та захисних смуг	Статистична інформація Кількість інформаційних публікацій	Відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та екології, старости, відділ архітектури та містобудування Менської міської ради	Деснянське басейнове управління водних ресурсів, України в Чернігівській області Фінансове управління Менської міської ради	Державний і місцевий, обласний бюджети, спонсорські кошти	2022-2024 роки
2.5.2. Розробка програми комплексного озеленення Менської громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Програма 1 шт.	Упорядкування паркових зон, збереження і охорона об'єктів природно заповідних зон, організація нових паркових і рекреаційних ділянок на території громади	Громадський моніторинг стану природоохоронних зон та нових рекреаційних ділянок Рівень задоволення життям в громаді. Кількість туристів та відпочиваючих	Результати соціологічного дослідження	Відділ земельних відносин, агропромислового комплексу та екології, старости	Відділ економічного розвитку та інвестицій, фінансове управління Менської міської ради, відділ архітектури та містобудування	Державний і місцевий, обласний бюджети, спонсорські кошти	Розробка 2022 рік Впровадження 2023 - 2025 роки

2.5.3. Запровадити проведення конкурсів „Краща вулиця міста та села” та „Двір зразкового порядку	Щорічний захід – 1 шт.	Підвищення громадської активності . Зменшення засміченості . Покращення екологічної складової. Зменшення витрат на поводження з ТВП.	Рівень задоволення життям в громаді. Кількість заходів. Кількість вивезеного ТПВ Кількість витрат на благоустрій	Результати соціологічного дослідження Звіти комунального підприємства та відділу бюджетного забезпечення селищної ради	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна	Громадські об'єднання, органи самоорганізації населення	Бюджет ОТГ Спонсорські кошти	2022-2025 роки
---	------------------------	---	---	---	--	---	---------------------------------	----------------

Стратегічна ціль 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців

Операційна ціль 3.1. Підвищення рівня надання послуг в закладах освіти

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.1.1. Проведення заходів щодо охоплення учнів відпочинковими послугами в пришкільних таборах (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Працюючі пришкільні табори при всіх закладах загальної середньої освіти громади в літній період та охоплення відпочинковими послугами 40 відсотків учнів 1-10 класів від загальної кількості	Оздоровлення дітей в таборах, охоплення їх ігровими та відпочинковими заходами з метою створення умов емоційного розвантаження та стимулювання позитивних емоцій дітей	Підвищення якості надання освітніх послуг	Дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради, сектор фізичної культури і спорту міської ради	Місцевий бюджет	2021-2025 роки
3.1.2. Розробка та затвердження в установленому порядку Плану створення мережі закладів загальної середньої освіти Менської міської ТГ	Документ, затверджений в установленому порядку з переліком заходів по створенню спроможної мережі закладів загальної середньої освіти громади	Створення можливостей дітям отримувати якісні освітні послуги	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради, юридичний відділ міської ради	Місцевий бюджет	2021-2025 роки

3.1.3. Проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень ЗЗСО відповідно до запланованої оптимізованої мережі (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Наявні відремонтовані приміщення -3 приміщень в рік	Створення безпечного та комфортного середовища для навчання дітей	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет Державний бюджет, залучені кошти	2021-2025 роки рік
3.1.4. Створення Комунальної установи «Центр з обслуговування освітніх установ та закладів освіти» та переведення закладів освіти громади на самостійне ведення бухгалтерського обліку та господарчої діяльності (з дотриманням принципів гендерної рівності)	Окрема юридична особа, що буде надавати послуги освітнім установам та закладам освіти Заклади освіти з власними бухгалтерськими та господарчими документами	Надання закладам освіти самостійно регулювати питання бухгалтерського обліку та ведення господарства закладу	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Юридичний відділ міської ради	Місцевий бюджет	2021-2022 роки
3.1.5. Реорганізація Степанівського МНВК з подальшим створенням Степанівського міжшкільного ресурсного центру та модернізація його матеріально-технічної бази (з урахуванням	Новий заклад освіти	Створення нового закладу освіти	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради, юридичний відділ міської ради	Місцевий бюджет	2022-2023 роки

потреб мало мобільних груп населення) (з дотриманням принципів гендерної рівності)								
3.1.6. Реалізація ремонтів, реконструкцій та модернізацій відповідно до Плану ремонтів закладів освіти Менської міської ради (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Ремонти, реконструкції та модернізації закладів освіти	Створення безпечного та комфортного середовища для навчання дітей	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради,	Місцевий бюджет	Реалізація плану 2022-2025 рік
3.1.7. Здійснення будівництва нового приміщення їдальні Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Нове приміщення їдальні	Створення комфортних та сучасних умов харчування учнів	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування), ДФРР	2022-2025 роки
3.1.8. Енергоефективна реновація приміщення початкових класів Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка (з	Осучаснене приміщення початкових класів	Створення комфортних умов для навчання дітей	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування), ДФРР	2022-2025 роки

урахуванням потреб мало мобільних груп населення)								
3.1.9. Здійснення капітального ремонту частини приміщення будівлі Опорного закладу Менська гімназія (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Відремонтоване приміщення закладу	Створення комфортних умов для навчання дітей	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування), ДФРР	2022-2025 роки
3.1.10. Здійснення ремонту приміщень, ремонту та придбання обладнання, забезпечення енергопостачання харчоблоків закладів освіти громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Відремонтовані оснащені харчоблоки – в кожному закладі освіти	Створення комфортних та безпечних умов здійснення харчування дітей	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет, державний бюджет, субвенція на соціально-економічний розвиток	2022-2025 роки
3.1.11. Здійснення капітального ремонту покрівлі Менського ЦДЮТ	Відремонтована покрівля закладу	Створення комфортних умов для вихованців закладу та його працівників	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет, державний бюджет (за наявності), субвенція на соціально-економічний розвиток	2023-2024 роки
3.1.12. Проведення капітального ремонту першого поверху	Перший поверх основного приміщення	Створення комфортних та сучасних умов	Підвищення якості надання	дані бухгалтерського обліку відділу	Відділ освіти Менської	Фінансове управління	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах	2022-2025 рік

основного приміщення Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	закладу сучасним ремонтом	з для навчання дітей	освітніх послуг	освіти Менської міської ради	міської ради	міської ради	співфінансування), субвенція на соціально-економічний розвиток	
3.1.13. Покращення рівня матеріально-технічної бази закладів освіти громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	Оновлена база матеріально-технічних цінностей закладів освіти громади	Створення сприятливих умов для функціонування закладів освіти	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування)	2022-2025 рік
3.1.14. Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти Менської міської ради та надання послуг з підвищення кваліфікації працівників закладів освіти інших громад	Створення сприятливих умов для навчання працівників закладів освіти	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради, Комунальна установа "Центр професійного розвитку педагогічних працівників Менської міської ради»	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування)	2022-2025 рік
3.1.15. Реалізація Програми підтримки молодіжних ініціатив та обдарованої молоді	Підтримка та заохочення обдарованої молоді та педагогічної	Створення сприятливих умов для реалізації потенціалу	Підвищення якості надання освітніх	Дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет	2022-2025 рік

	спільноти	учнів, вихованців та педагогічних працівників закладів освіти	послуг	міської ради				
3.1.16. Розвиток та підтримка дистанційної освіти (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Налагоджена система безбар'єрного здобуття освіти дітьми шкільного віку як міської так і сільської місцевості	Створення сприятливих умов для функціонування закладів освіти	Підвищення якості надання освітніх послуг	Результативність навчання, середній показник успішності учнів	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування)	2022-2025 рік
3.1.17. Підтримка та розвиток позашкільної освіти і гурткової роботи по всій території громади (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Високий показник охоплення дітей громади позашкільною освітою (80% від загальної кількості)	Створення сприятливих умов для функціонування закладів позашкільної освіти	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради, сектор сім'ї, молоді та спорту	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування)	2022-2025 рік
3.1.18. Реалізація заходів по виконанню програми „Шкільний автобус”	Наявна достатня кількість шкільних автобусів для забезпечення підвозом дітей шкільного віку до місць навчання у 100% співвідношенні	Створення рівних можливостей для дітей населених пунктів громади для здобуття якісної освіти	Підвищення якості надання освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування)	2022-2025 рік

	(закупівля шкільних автобусів)	4						
3.1.19. Реалізація заходів Програми організації харчування в закладах загальної середньої освіти.	Забезпечення безкоштовних харчуванням 100% учнів 1-4 класів, учнів 5-11 класів, що належать до пільгових категорій, звільнення на 50% від плати дітей з багатодітних сімей	Створення умов для повноцінного харчування учасників освітнього процесу	Підвищення якості освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет, кошти спеціальних фондів	2022-2025 рік
3.1.20. Реалізація заходів Програми організації харчування в закладах дошкільної освіти.	Забезпечення безкоштовних харчуванням 100% дітей, що належать до пільгових категорій, звільнення на 50% від плати батьків дітей з багатодітних сімей	Створення умов для повноцінного харчування вихованців дошкільних закладів	Підвищення якості освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет, кошти спеціальних фондів	2022-2025 рік
3.1.21. Надання одноразової грошової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим	Виплата одноразової грошової премії (не менше 2 осіб)	Підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського	Виконання Постанови Кабінету Міністрів України	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради, служба у	Державний бюджет, місцевий бюджет	2022-2025 рік

батьківського піклування, які досягли 18 років.	в рік)	піклування	№823 від 25.08.2005 р.	міської ради		справах дітей		
3.1.22. Реалізація заходів Програми національно-патріотичного виховання	Проведення ряду важливих тематичних заходів за участю закладів освіти громади та участь в обласних, Всеукраїнських конкурсах (не менше 4 заходів на рік)	Залучення учнів до позашкільної діяльності та вихованні національно-патріотичної свідомості в підростаючого покоління	Підвищення якості освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет	2022-2025 рік
3.1.23. Реалізація заходів по оснащенню комп'ютерною технікою закладів освіти громади та розвитку STEM-освіти шляхом розробки відповідної програми.	Затверджена програма з переліком заходів по закупці комп'ютерної техніки, розвитку STEM-освіти	Підвищення показників забезпеченості учнів сучасною комп'ютерною технікою, розвиток інноваційної освіти	Підвищення якості освітніх послуг	дані бухгалтерського обліку відділу освіти Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет (на умовах співфінансування)	2024-2025 рік

Операційна ціль 3.2. Забезпечення надання різноманітних послуг високої якості закладами культури

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
------------------	---	---	--	------------------------------	---	----------------------	----------------------	------------------------------

3.2.1. Розробка та впровадження комплексу нових видів надання послуг та покращення якості існуючих послуг в бібліотеках та будинках культури та сільських клубах (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Показники передбачені в програмі	Підвищення якості та доступності до послуг в сфері культури	Кількість заходів Кількість учасників Рівень задоволення мешканців	Звіти про роботу закладів культури Результати дослідження	відділ культури Менської міської ради	Бібліотеки Будинки культури та сільські клуби Молодіжна рада Громадські об'єднання	Державний бюджет Місцевий бюджет Інші джерела не заборонені фінансуванн ям	Розробка програми – I півріччя 2022 року, реалізація – до 2025 роки
3.2.2. Створення Центру культурних послуг в КЗ «Менський будинок культури» Менської міської ради (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Центр культурних послуг -1, простір на свіжому повітрі для проведення заходів «Мистецький дворик» в дворі КЗ «Менський будинок культури» - 1 Нові види надання послуг та покращення якості існуючих послуг в бібліотеках, музеї, будинках культури та сільських клубах	Підвищення якості та доступності до послуг в сфері культури покращення МТБ КЗ Менський будинок культури» на 90% для комфортності відвідувачів	Кількість відвідувачів ЦКП, кількість проведених заходів та занять , кількість створених гуртків	Рішення сесії Менської міської ради	Відділ культури Менської міської ради	Бібліотеки, музей, будинки культури та сільські клуби, фінансове управління міської ради, Молодіжна рада, громадські об'єднання.	Державний бюджет Місцевий бюджет Інші джерела не заборонені фінансуванн ям	2022-2023 роки
3.2.3. Реалізація та	Показники,	Забезпечення	Кількість	Звіти про	Відділ	Будинки	Місцевий	2022-2025

актуалізація «Програми розвитку культури Менської територіальної громади» покращення матеріально-технічної бази закладів культури (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	передбачені в програмі	комфортних умов для відвідувачів, підвищення якості та доступності послуг	відвідувачів Рівень задоволення мешканців Швидкість обслуговування	роботу закладів культури Результати дослідження	культури Менської міської ради	культури та сільські клуби Фінансове управління міської ради	бюджет. Інші джерела не заборонені фінансуванням	роки
3.2.4. Реалізація та актуалізація Програми підтримки та розвитку творчих колективів відділу культури Менської територіальної громади з забезпеченням підтримки для всіх творчих колективів (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Показники, передбачені в програмі: сценічне вбрання, облаштовані класи та озвучувальна апаратура для репетицій, участь у конкурсах та фестивалях поза межами громади	Забезпечення комфортних умов для учасників творчих колективів, підвищення іміджу культури громади за її межами	Кількість та рівень задоволення учасників творчих колективів	Звіти про роботу творчих колективів закладів культури	Відділ культури Менської міської ради	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет	2022-2025 роки
3.2.5. Розроблення та реалізація програми з	Розробка та впровадження	Друкована продукція з народознавства,	Задоволення інформаційних потреб	Звіт річний про роботу	КЗ «Менська публічна	Відділ культури Менської	Місцевий бюджет, Інші	Розробка - 2022рік

книговидання	програми - 1 шт	твори талановитих людей громади. Збереження історичного та культурного надбання нашої громади, популяризація творів наших земляків, підвищення іміджу нашої громади	користувачів бібліотеки	бібліотеки	бібліотека»	міської ради, КЗ «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф.Покотила, КЗ «Менський будинок культури"	джерела фінансування не заборонені законодавством України	Реалізація 2023-2025 роки
3.2.6. Створення «Молодіжного простору» в КЗ «Центр культури та дозвілля молоді» та забезпечення діяльності (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Простір для розвитку та дозвілля молоді - 1, Покращена матеріально технічної база: відремонтована система опалення, мобільний кінотеатр.	Покращення комфортних умов для дозвілля молоді, забезпечення доступності культурних послуг	Збільшення кількості відвідувачів	Звіт КЗ «Центр культури та дозвілля молоді», опитування	КЗ «Центр культури та дозвілля молоді»	Відділ освіти Менської міської ради; Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я Менської міської ради; Центр соціальних служб для дітей сім'ї та молоді	Місцевий бюджет, кошти Програми «ДОБРЕ»	Створення - 2021-2022, забезпечення діяльності – 2022 - 2025 роки
3.2.7. Реалізація Програми культурно – мистецьких заходів (з урахуванням	Мистецькі заходи - не менше 2 000 в рік	Підвищення рівня культурного обслуговування населення, збереження та	Кількість відвідувачів Рівень задоволення мешканців	Звіти закладів культури, опитування	Відділ культури Менської міської ради	Відділ освіти Менської міської ради; Відділ соціального	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені	2022-2025 роки

потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)		розвиток народної творчості, задоволення творчих потреб громадян				захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я Менської міської ради, Центр соціальних служб для дітей сім'ї та молоді	фінансуванн ям	
--	--	--	--	--	--	--	-------------------	--

Операційна ціль 3.3. Забезпечення комфортних умов та популяризація спорту, активного відпочинку для всіх мешканців громади

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.3.1. Розширення мережі спортивних секцій Менської ДЮСШ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	По одному відділенню в рік	Збільшення кількості дітей та молоді які займаються спортом	кількість спортсменів	Звіт ДЮСШ	Відділ освіти Менської міської ради	Сектор фізичної культури і спорту Менської міської ради	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	до 2025 року

)								
3.3.2. Збільшення кількості спортивних гуртків в ЗЗСО (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	По 3 на навчальний рік	Збільшення тривалості життя Формування здорової нації	збільшення інтересу до спорту	ЗМІ, соціальні мережі	Відділ освіти Менської міської ради	Сектор фізичної культури і спорту Менської міської ради	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	до 2025 року
3.3.3. Встановлення у місцях масового відпочинку населення сучасних спортивних майданчиків (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	По одному майданчику на рік	Збільшення кількості населення які займаються фізичною культурою і спортом	збільшення інтересу до занять фізичною культурою і спортом	ЗМІ, соціальні мережі	Менська міська рада	Сектор фізичної культури і спорту, відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	до 2025 року
3.3.4. Реконструкція спортивного комплексу в місті Мена (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними	Реконструйований спортивний комплекс - 1 шт	Популяризація видів спорту визнаних в державі, залучення жителів до занять фізичною культурою	підтримку на високому рівні досягнутих спортивних показників	ЗМІ, соціальні мережі	Менська міська рада	Сектор фізичної культури і спорту, фінансове управління Менської міської ради	Державний бюджет, Місцевий бюджет, інші зовнішні джерела фінансування	до 2025 року

можливостями)								
3.3.5. Інформування населення про позитивний вплив рухової активності на організм людини (з урахуванням потреб усіх груп жителів)	Зустрічі щомісяця Заходи – 6 на рік	Зменшення захворюваності населення, позитивне збільшення жителів громади до занять фізкультурою	Якість життя населення Рівень задоволення мешканців	ЗМІ, соціальні мережі, статистичні звіти медицини	Сектор фізичної культури і спорту Менської міської ради	Відділ освіти, відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	до 2025 року
3.3.6. Проведення Спартакіади серед населених пунктів Менської громади (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Спартакіади – 1 раз в рік	Зростання патріотизму, збільшення кількості жителів громади до занять спортом	Кількість спортивних команд	ЗМІ, соціальні мережі	Сектор фізичної культури і спорту Менської міської ради	Відділ освіти, відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	до 2025 року
3.3.7. Забезпечення участі збірних команд громади у змаганнях вищих рівнів (з урахуванням потреб осіб з	Спартакіади серед територіальних громад – 1 раз на рік, Обласні кубки та чемпіонати – 6 разів на рік	Кількість завойованих нагород Збільшення кількості команд і спортсменів які беруть участь	Збільшення відсотку перемог	ЗМІ, соціальні мережі, річні звіти	Сектор фізичної культури і спорту Менської міської ради	Відділ освіти, відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	до 2025 року

обмеженими фізичними можливостями)								
3.3.8. Облаштування зон відпочинку біля водних об'єктів	Не менше 1 зони відпочинку в рік	Створення комфортних і безпечних умов для активного відпочинку мешканців громади біля існуючих водних об'єктів	Кількість облаштованих об'єктів Кількість відпочиваючих (чоловіків, жінок) Кількість заходів на облаштованих об'єктах	Акти на облаштування зон відпочинку Звіти з проведених заходів	Відділ житлово-комунального господарства, енергоефективності та комунального майна	Відділ бухгалтерського обліку та звітності, Фінансове управління	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	до 2025 року

Операційна ціль 3.4. Забезпечення надання якісних медичних послуг в громаді

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.4.1. Розробка та впровадження системи мотивації для молодих (нових) спеціалістів (з забезпеченням дотримання	Розроблена мотиваційна система -1 шт.	Залучення молодих (нових) спеціалістів в громаду Покращення якості надання послуг	Кількість молодих (нових) спеціалістів Рівень задоволення мешканців	Рішення ради про затвердження системи мотивації Кадрова статистика структури працевлаштування в ТГ	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я.	КНП « Центр первинної медико-санітарної допомоги Менської міської ради» КНП	Бюджет ТГ	до 2025 року

принципів гендерної рівності)				Результати досліджень		«Менська міська лікарня»		
3.4.2. Капітальний ремонт 3-х поверхового лікувального корпусу КНП «Менська міська лікарня» з ремонтом теплових мереж із застосуванням заходів теплореновації по вул. Шевченка, 61 в м. Мена Чернігівської області (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Відремонтоване приміщення	Поліпшення умов та якості отримання населенням медичних послуг у багатoproфільних та спеціалізованих закладах охорони здоров'я	Теплореновація будівлі 3-х поверхового лікувального корпусу	сайт Мінрегіону	КНП «Менська міська лікарня»	Відділ економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради, фінансове управління Менської міської ради	Державний бюджет ДФРР	до 2025 року
3.4.3. Запровадження послуг з телемедицини в первинній ланці охорони здоров'я в рамках проекту «Закупівля медичного обладнання для закладів охорони	Програмно-апаратний комплекс для телемедицини - 11 шт.	Якість отримання населенням медичних послуг у закладі охорони здоров'я	Рівень задоволення мешканців	Бухгалтерські звіти КНП «Менського центру ПМСД» та КНП «Менська міська лікарня»	КНП «Менський центр ПМСД»	Відділ охорони здоров'я та соціального захисту населення, Відділ економічного розвитку та інвестицій Менської	Бюджет ТГ, кошти програми DOBRE	2021-2022pp

здоров'я Менської міської громади» (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)						міської ради		
3.4.4. Забезпечення виконання Програми підтримки розвитку первинної медичної допомоги на території Менської міської ТГ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Показники програми	Забезпечення умов для зміцнення здоров'я	Кількість прийомів	Звіти КНП «Менського центру ПМСД»	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я	КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги Менської міської ради»	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Реалізація 2022—2024 р.
3.4.5. Реалізація та актуалізація Програми підтримки закладів вторинної допомоги на території Менської міської ТГ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Показники програми	Стабільність діяльності лікарні та умови ефективного функціонування	Поліпшення стану здоров'я усіх верств населення, кількість прийомів	Звіти КНП «Менська міська лікарня»	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я.	КНП «Менська міська лікарня»	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	2022-2025 роки

Операційна ціль 3.5. Підвищення рівня надання соціальних послуг та забезпечення підтримкою всіх потребуючих категорій мешканців

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.5.1. Реалізація проекту «Соціальне таксі»	Спеціалізований автомобіль - 1	Надання послуги з перевезення осіб, які мають групу інвалідності та/або одиноких непрацездатних громадян, які самостійно не пересуваються	Поліпшення соціального захисту осіб з обмеженими фізичними можливостями	Звіти про виконану роботу, результати досліджень	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я	КУ «Менський центр соц. служб для сім'ї дітей та молоді»	Державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством.	до 2025 року
3.5.2. Запровадження нових соціальних послуг та покращення вже існуючих соціальних послуг у громаді (шляхом модернізації та повноваження матеріально технічної бази згідно потреб населення Менської ТГ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з	Кількість соціальних послуг – не менше 1 в рік	Забезпечення потреб населення у соціальних послугах та покращення їх якості надання	Захист та підтримка осіб що потрапили в СЖО Збільшення сфери обслуговування	Звіти про виконану роботу, результати досліджень	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я	КУ «Менський центр соц. служб для сім'ї дітей та молоді» КУ «Територіальний центр соціального обслуговування» Менської міської ради	Місцевий бюджет, державний бюджет та інші джерела не заборонені законодавством.	до 2025 року

врахуванням потреб осіб старшого віку)								
3.5.3. Налагодження системної співпраці з громадськими організаціями та іншими організаціями, що діють в сфері соціальної допомоги (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)	Кількість спільних заходів – не менше 1 в рік	Покращення якості надання соціальних послуг у громаді.	Кількість учасників Кількість наданих послуг	Звіти про виконану роботу, результати досліджень	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я.	КУ «Менський центр соц. служб для сім'ї дітей та молоді» КУ «Територіальний центр соціального обслуговування» Менської міської ради	Місцевий бюджет та інші джерела не заборонені законодавством	2022-2025роки
3.5.4. Розробка та забезпечення виконання програми поховання малозабезпечених та самотніх мешканців (компенсація вартості послуги) (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)	Показники програми	Надання послуг, підтримка осіб які втратили близьких їм людей	Кількість звернень громадян	Звіти	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я.	КП «Менакомунпослуга» Менської міської ради	Місцевий бюджет	2022-2025
3.5.5. Створення групи соціально психологічної	Тренінги – щоквартально,	Покращення якості надання соціальних	Кількість звернень	Звіти	Відділ соціального захисту	Менський міський центр соціальних	Державний і місцевий	2022-2025

реабілітації ветеранів, членів їх сімей та всіх хто постраждав від збройного конфлікту на сході України (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)	Зустрічі – не менше 1 на 2 місяці, допомога – за потребою.	послуг у громаді.	громадян		населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я	служб Менської міської ради	бюджети, спонсорські кошти	
3.5.6. Створення ефективної системи навчання та організувати підвищення кваліфікації працівників соціальної сфери (тренінги, бесіди, «круглі столи» для працівників закладів що надають соціальні послуги)	План заходів – 1 Участь 100% працівників сфери в заходах з підвищення кваліфікації	Покращення якості надання соціальних послуг у громаді	Кількість учасників Кількість звернень громадян, надання ефективних соціальних послуг	Звіти	Відділ соціального захисту населення, сім'ї, молоді та охорони здоров'я.	Менський міський центр соціальних служб Менської міської ради	Державний і місцевий бюджети, спонсорські кошти	2022-2025

Операційна ціль 3.6. . Забезпечення цивільного захисту, громадської безпеки і правопорядку, оборонної та мобілізаційної роботи на території громади

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.6.1. Реалізація програми	Облаштування	Покращення	Кількість	Звіти	Відділення	Сектор з питань цивільного	Бюджет Менської	Створення – до 2022

«Поліцейський офіцер громади»	я 2 поліцейських станцій Збільшення кількості населених пунктів громади, у яких буде представлено працівників поліції (Макошинськ а станція – 5 населених пунктів, Стольненська - 4) Ініціювання збільшення кількості станцій	рівня безпеки в громаді	звернень щодо громадського порядку	поліцейського офіцеру громади перед жителями	поліції №1 Корюківського районного відділу поліції ГУНП в Чернігівській області	захисту населення та роботи з правоохоронним и органами Менської міської ради, відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	міської ради	року до 2025 р.
3.6.2. Придбання та встановлення систем цілодобового відео спостереження та відео фіксації в населених пунктах Менської міської територіальної	Встановлення 5 систем цілодобового відео спостереженн я та відео фіксації щорічно	Цілодобове забезпечення контролю за правопорядком в громадських місцях населених пунктів	зменшення крадіжок та грабежів збільшення відсотка розкриття злочинів забезпечення громадського порядку	Звіти Національної поліції	Відділення поліції №1 Корюківського районного відділу поліції ГУНП в Чернігівській області Відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської	Сектор з питань цивільного захисту населення та роботи з правоохоронним и органами Менської міської ради, Сектор з питань публічних закупівель Менської міської ради	Бюджет Менської міської ради	до 2025 р

громади					ради			
3.6.3. Актуалізація та реалізація програми профілактики правопорушень «Безпечна програма» (окремі заходи для людей старшого віку)	Показники програми	Забезпечення громадської безпеки і правопорядку на території громади	Зменшення крадіжок та грабежів збільшення відсотка розкриття злочинів забезпечення громадського порядку	Звіти Національної поліції	Сектор з питань цивільного захисту населення та роботи з правоохоронним и органами Менської міської ради	Відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	Бюджет Менської міської ради	Актуалізація програми – 2022, реалізація до 2025 року
3.6.4. Забезпечення діяльності та розширенні мережі МПК та сприяння створенню ДПК (реалізація Програми) (з дотриманням принципів гендерної рівності)	Створення нової МПК на базі села Городище та придбання нового пожежного автомобіля на базі ЗІЛ-131 Показники програми	Підвищення рівня пожежної безпеки на території Менської міської територіальної громади	Кількість пожеж	Звіти КУ «Місцева пожежна охорона Менської міської ради Менського району Чернігівської області»	МПК в смт. Макошине і селах Бірківка, Семенівка та Дягова	Сектор з питань цивільного захисту населення та роботи з правоохоронним и органами Менської міської ради, Відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	Бюджет Менської міської ради	Створення МПК Городище – 2022, Реалізація програми - до 2025 року
3.6.5. Реалізація програми забезпечення пожежної безпеки на території	100% закладів відповідають вимогам пожежної безпеки. Показники	Підвищення рівня пожежної безпеки на території Менської міської	Підвищення рівня обізнаності населення, зниження кількості	Звіти КУ «Місцева пожежна охорона Менської міської ради Менського району	Корюківський РВ ГУ ДСНС України у Чернігівській області	Відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської	Бюджет Менської міської ради	до 2025 року

Менської територіальної громади на 2021-2027 роки	програми	територіальної громади	пожеж та загибелі і травмування людей на них	Чернігівської області»		ради Сектор з питань цивільного захисту населення та роботи з правоохоронними органами Менської міської ради		
3.6.6. Виконання заходів з мобілізації, призову на строкову військову службу на території населених пунктів Менської міської територіальної громади	Показники програми	Забезпечення виконання планів мобілізації і призову на строкову службу на території населених пунктів у Менській територіальній громаді	Своєчасне виконання завдань щодо забезпечення потреб Збройних сил України людськими та транспортними ресурсами	Звіти першого відділу Корюківського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки	Перший відділ Корюківського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки	Сектор з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та роботи з правоохоронними органами Менської міської ради, Відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради	Бюджет Менської міської територіальної громади	до 2025 року
3.6.7. Реалізація заходів Програми територіальної оборони на території населених пунктів Менської	100 % забезпечення підрозділів територіальної оборони необхідними засобами	Підготовка особового складу підрозділів територіальної оборони до охорони важливих об'єктів і	Удосконалення теоретичної та практичної підготовки особового складу підрозділів територіальної оборони до	Звіти в/ч А7333	в/ч А7333	Сектор з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та роботи з правоохоронними органами	Бюджет Менської міської територіальної громади	до 2025 року

міської територіальної громади		комунікацій, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, боротьби з диверсійними групами та іншими незаконно створеними збройними формуваннями, забезпечення заходів правового режиму воєнного стану; матеріально-технічного забезпечення потреб особового складу підрозділів територіальної оборони при відмобілізуванні та проведенні занять, тренувань, зборів	виконання завдань в особливий період			Менської міської ради, Відділ бухгалтерського обліку та звітності Менської міської ради		
3.6.8. Виконання	Поповнення матеріальног	Запобігання, ліквідації	Своєчасне запобігання і	Звіти Сектор з питань	Сектор з питань оборонної	Відділ бухгалтерського	Бюджет Менської	до 2025 року

заходів розвитку цивільного захисту Менської міської територіальної громади	о резерву відповідно до номенклатур и матеріальних засобів та річних планів	надзвичайних ситуацій та небезпечних подій техногенного і природного характеру та їх наслідків на території Менської міської територіальної громади	ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій і подій техногенного та природного характеру з мінімальними фінансовими і матеріальним и затратами	оборонної роботи, цивільного захисту населення та роботи з правоохоронним и органами Менської міської ради	роботи, цивільного захисту населення та роботи з правоохоронним и органами Менської міської ради	обліку та звітності Менської міської ради	міської територіальної громади	
---	---	---	---	--	--	---	--------------------------------	--

Операційна ціль 3.7. Ефективне і сучасне управління громадою

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.7.1. Організація навчання та підвищення кваліфікації посадових осіб міської ради її виконавчих органів	Кількість посадовців та інших фахівців які підвищать кваліфікацію або пройдуть навчання - не менше 20 осіб щорічно	Покращення якості надання послуг Створення умов для ефективного розвитку громад	Рівень задоволення мешканців від отримання послуг Зменшення кількість скарг	Дані кадрового підрозділу про кількість отриманих сертифікатів Дані журналу вхідної кореспонденції про кількість проведених тренінгів Результати	Секретар ради, секретар виконавчого комітету, загальний відділу, сектор кадрової роботи	Чернігівський Центр Перепідготовки та Підвищення Кваліфікації Працівників Органів Державної Влади, Органів Місцевого Самоврядування, Державних Підприємств, Установ і Організацій	Бюджет ТГ, Грантові кошти	до 2025 року

				досліджень Дані журналу звернень громадян				
3.7.2. Створення належного ЦНАП на базі реконструйованого приміщення, запровадження ЦНАП ДІА (з дотриманням принципів гендерної рівності) (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Належний комфортний відремонтований ЦНАП	Забезпечення комфортних умов роботи Збільшення кількості послуг	Кількість відвідувачів	Звіт	Відділ «Центр надання адміністративних послуг», відділ економічного розвитку та інвестицій	Фінансове управління міської ради, бухгалтерського обліку та звітності	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	2021-2023 роки
3.7.3. Створення додаткових віддалених робочих місць відділу ЦНАП (з дотриманням принципів гендерної рівності) (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	Створено не менше 2 нових віддалених робочих місць	Забезпечення територіальної доступності адміністративних послуг	Кількість звернень громадян	Статистичний звіт	Відділ «Центр надання адміністративних послуг»	Фінансове управління міської ради	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	2022-2023 роки

3.7.4. Проведення внутрішнього контролю і аудиту управлінської діяльності виконавчих органів міської ради	Акт внутрішнього контролю і аудиту. Графік проведення внутрішнього контролю і аудиту.	Підвищення рівня управлінської діяльності виконавчих органів міської ради.	Показники, затверджені розпорядженням міського голови	Рішення виконавчого комітету. Довідки про результати перевірки	Виконавчий комітет Менської міської ради	Відділ економічного розвитку та інвестицій та відділ бухгалтерського обліку та звітності	Бюджет громади	Щороку
---	--	--	---	---	--	--	----------------	--------

Операційна ціль 3.8. Підвищення рівня участі мешканців в житті громади та їх інтеграція

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.8.1. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості	Встановлення інформаційних стендів та конструкцій в кожному населеному пункті громади – не менше 1 в кожному населеному пункті	Налагодження процесу комунікації та взаємодії органу місцевого самоврядування з мешканцями громади Задоволення соціально-культурних потреб мешканців громади	Соціальна згуртованість громади Якість життя населення Рівень задоволення мешканців	Кількість стендів	Відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	КП “Архітектурно-планувальний центр”	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	до 2025 року
3.8.2. Розробка та реалізація	Комунікаційна	Налагодження процесу	Якісна	Рішення сесії	Відділ цифрових	Відділи міської	Місцевий бюджет,	Розробка – до кінця 2021

Комунікаційної стратегії	стратегія – 1 Показники Комунікаційної Стратегії	комунікації та взаємодії органу місцевого самоврядування з мешканцями громади.	комунікація Соціальна згуртованість громади Вивчення громадської думки	Звіти виконання з	трансформацій та комунікацій Менської міської ради	ради	спонсорські кошти	року, реалізація - до 2025 року
3.8.3. Використання бюджету участі, запровадження і оновлення механізмів участі	Використання механізмів участі та громадського бюджету	Активізація жителів громади та їх вплив на прийняття управлінських рішень	Можливість жителів громади впливати на прийняття управлінських рішень	Відповідні документи, інформація на сайті чи порталі	Відділ цифрових трансформацій та комунікацій, відділ економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради	Відділ бухгалтерського обліку та звітності, фінансове управління Менської міської ради	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	до 2025 року
3.8.4. Сприяння діяльності дорадчо-консультативних органів та їх ефективної співпраці з громадою	Кількість засідань, спільних заходів	Забезпечення прийняття управлінських рішень за участі мешканців громади.	Протоколи, рішення дорадчо-консультативних органів.	Рішення міської ради. Рішення виконавчого комітету міської ради	Секретар ради, керуючий справами виконавчого комітету	юридичний відділ, відділ документування та забезпечення діяльності ради	Бюджет громади, залучені кошти	2 0 2 2 - 2 0 2 5 роки
3.8.5. Покращення роботи місцевого самоврядування через створення сучасних умов	Встановлено комплект для проведення трансляцій Забезпечено трансляцію 100% сесій	Забезпечення відкритості і прозорості при прийнятті рішень сесії, виконкомів та нарад	Наявність он-лайн трансляцій	Акт передачі обладнання. Інформація на сайті, порталі чи в соціальних мережах	Відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	Відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ бухгалтерського обліку та	Кошти програми ДОБРЕ Місцевий бюджет, спонсорські	Встановлення - 2021 Трансляції - до 2025 року

роботи Менської міської ради із забезпеченням широкого залучення громадськості	ради					звітності	кошти	
3.8.6. Створення та випуск інформаційного бюлетеня громади	Випуск не рідше 1 разу в квартал Бюлетеня	Поширення актуальної інформації про життя громади	Наявність друкованих примірників	Примірники інформаційного бюлетеня	Відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	відділ бухгалтерського обліку та звітності та інші відділи	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	до 2025 року
3.8.7. Налагодження та покращення співпраці з ГО, розвиток та підтримка громадських ініціатив населення, молодіжних та дитячих організацій	Проведення круглих столів, зустрічей	Поширення актуальної інформації про життя громади. Вивчення пропозицій ГО щодо покращення життя в громаді.	Можливість ГО впливати на прийняття управлінських рішень	Відповідні документи, інформація на сайті чи порталі	Відділ цифрових трансформацій та комунікацій Менської міської ради	Відділи міської ради	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	до 2025 року

12. Ієрархія заходів стратегії

Представлений в попередньому розділі список включає в себе 108 заходів, запланованих до реалізації на 2021-2025 роки.

З практичної точки зору важливим є не тільки черговість виконання окремих завдань, а й також їх важливість для громади. Тому останнім елементом роботи над стратегією було здійснення ієрархізації заходів.

На окремому засіданні Групи стратегічного планування було здійснено оцінку кожної діяльності по двом показникам:

- Важливість реалізації даного завдання для громади в цілому;
- Ймовірність реалізації даного завдання (враховуючи наявні фінансові ресурси, матеріальні та людські ресурси, стан підготовки необхідної документації).

Для кожного критерію було використано оцінку від 1 до 3, де „1” – це найменша оцінка, а «3» - то найвища оцінка. Множення цих двох показників дає інтегровану оцінку кожного окремого завдання, що визначає його місце в загальній ієрархічній системі. Результати такої оцінки представлено в таблиці:

Захід	Важливість	Ймовірність	Зведена оцінка
1.2.2. Облаштування комерційно-розважальних просторів у населених пунктах Менської міської територіальної громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	3	9
1.3.4. Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
1.3.7. Реалізація проєкту «Менщина, яку ви ще не знали»	3	3	9
2.4.1. Підключення закладів соціальної сфери до мережі Інтернет	3	3	9
3.1.1. Проведення заходів щодо охоплення учнів відпочинковими послугами в пришкільних таборах (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	3	9
3.1.2. Розробка та затвердження в установленому порядку Плану створення спроможної мережі закладів загальної середньої освіти Менської міської ТГ	3	3	9
3.1.4. Створення Комунальної установи «Центр з обслуговування освітніх установ та закладів освіти» та переведення закладів освіти громади на самостійне ведення бухгалтерського обліку та господарчої діяльності (з дотриманням принципів гендерної рівності)	3	3	9
3.1.14. Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти	3	3	9
3.1.15. Реалізація програми підтримки молодіжних ініціатив та обдарованої молоді	3	3	9
3.1.17. Підтримка та розвиток позашкільної освіти і гурткової роботи по всій території громади (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.1.19. Реалізація заходів Програми організації	3	3	9

харчування в закладах загальної середньої освіти.			
3.1.20. Реалізація заходів Програми організації харчування в закладах дошкільної освіти.	3	3	9
3.1.21. Надання одноразової грошової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, які досягли 18 років.	3	3	9
3.1.22. Реалізація заходів Програми національно-патріотичного виховання	3	3	9
3.2.2. Створення Центру культурних послуг в КЗ «Менський будинок культури» Менської міської ради (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.2.3. Реалізація та актуалізація «Програми розвитку культури Менської територіальної громади» покращення матеріально – технічної бази закладів культури (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.2.4. Реалізація та актуалізація Програми підтримки та розвитку творчих колективів відділу культури Менської територіальної громади з забезпеченням підтримки для всіх творчих колективів (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.2.6. Створення «Молодіжного простору» в КЗ «Центр культури та дозвілля молоді» та забезпечення діяльності (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.2.7. Реалізація Програми культурно – мистецьких заходів (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.4.3. Запровадження послуг з телемедицини в первинній ланці охорони здоров'я в рамках проекту «Закупівля медичного обладнання для закладів охорони здоров'я Менської міської громади» (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.6.1. Реалізація програми «Поліцейський офіцер громади»	3	3	9
3.7.2. Створення належного ЦНАП на базі реконструйованого приміщення, запровадження ЦНАП ДІА	3	3	9
(з дотриманням принципів гендерної рівності) (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	3	9
3.8.3. Використання бюджету участі, запровадження і оновлення механізмів участі	3	3	9
1.1.5. Інвентаризація земель територіальної громади	3	2	6
1.1.6. Створення та забезпечення діяльності індустріального парку "Менський"	3	2	6
1.3.2. Виготовлення і встановлення вказівників, інформаційних щитів та знаків до основних туристично-	2	3	6

екскурсійних об'єктів (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)			
1.3.3. Забезпечення надання інформації, консультацій та навчання в ТГ за напрямками (інноваційне сільське господарство зелений туризм, зміни в законодавстві, кластери, вело –туризм, діяльність громадських організацій, проектний менеджмент, і т.д.) (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)	3	2	6
1.3.6. Проведення конкурсу «Бренд Менської громади» та просування її унікальності	3	2	6
2.1.1. Капітальний ремонт дорожнього покриття автомобільних доріг згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	2	6
2.1.2. Поточний ремонт дорожнього покриття автомобільних доріг згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	2	6
2.1.3. Будівництво нової та реконструкція існуючої мережі вуличного освітлення в сільських населених пунктах	3	2	6
2.1.9. Облаштування зони очікування для пасажирів автобусного сполучення в м. Мена	3	2	6
2.2.1. Розробка Комплексної програми поводження з побутовими відходами і далі впровадження відповідно до розробленого графіку	3	2	6
2.2.2. Боротьба з нелегальними сміттєзвалищами	3	2	6
2.3.3. Реконструкція каналізаційних очисних споруд в м. Мена Чернігівської області	3	2	6
2.3.4. Розробка та реалізація програми «Питна вода»	3	2	6
3.1.3. Проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень ЗЗСО відповідно до запланованої оптимізованої мережі (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	2	6
3.1.5. Реорганізація Степанівського МНВК з подальшим створенням Степанівського міжшкільного ресурсного центру (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення) (з дотриманням принципів гендерної рівності)	2	3	6
3.1.10. Здійснення ремонту приміщень, ремонту та придбання обладнання, забезпечення енергопостачання харчоблоків закладів освіти громади (з урахуванням	3	2	6

потреб мало мобільних груп населення)			
3.1.12. Проведення капітального ремонту першого поверху основного приміщення Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	2	6
3.1.13. Покращення рівня матеріально-технічної бази закладів освіти громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	2	6
3.1.16. Розвиток та підтримка дистанційної освіти (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	2	6
3.1.18. Реалізація заходів по виконанню програми „Шкільний автобус”	3	2	6
3.2.1. Розробка та впровадження комплексу нових видів надання послуг та покращення якості існуючих послуг в бібліотеках та будинках культури та сільських клубах (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	2	6
3.3.4. Реконструкція спортивного комплексу в місті Мена (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	2	6
3.4.4. Забезпечення виконання Програми підтримки розвитку первинної медичної допомоги на території Менської міської ТГ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	2	6
3.4.5. Реалізація та актуалізація Програми підтримки закладів вторинної допомоги на території Менської міської ТГ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	2	6
3.5.4. Розробка та забезпечення виконання програми поховання малозабезпечених та самотніх мешканців (компенсація вартості послуги) (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)	3	2	6
3.6.4. Забезпечення діяльності та розширенні мережі МПК та сприяння створенню ДПК (реалізація Програми) (з дотриманням принципів гендерної рівності)	3	2	6
3.6.5. Реалізація програми забезпечення пожежної безпеки на території Менської територіальної громади на 2021-2027 роки	3	2	6
3.8.2. Розробка та реалізація Комунікаційної стратегії	3	2	6
3.8.5. Забезпечення відкритості та прозорості роботи ради (трансляція)	3	2	6
1.1.7. Відведення вільних земельних ділянок, які можуть бути передані в користування або продажу	2	2	4
1.2.5. Оптимізація розмірів місцевих податків і зборів, а також їх диференціація за видами діяльності, розробка механізмів стимулювання бізнесу (в т.ч. стимулювання	2	2	4

жіночого та молодіжного підприємництва)			
1.3.5. Постійна підтримка та супровід електронної інформаційної системи управління туристичним потенціалом громади (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для осіб з обмеженими фізичними можливостями)	2	2	4
2.1.4. Будівництво світлофорних об'єктів в м. Мена згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки	2	2	4
3.3.6. Проведення Спартакіади серед населених пунктів Менської громади (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	2	2	4
3.4.1. Розробка та впровадження системи мотивації для молодих (нових) спеціалістів (з забезпеченням дотримання принципів гендерної рівності)	2	2	4
3.5.1. Реалізація проєкту «Соціальне таксі»	2	2	4
3.5.2. Запровадження нових соціальних послуг у громаді згідно потреб населення Менської ТГ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)	2	2	4
3.7.1. Організація навчання та підвищення кваліфікації посадових осіб міської ради її виконавчих органів	2	2	4
3.7.3. Створення додаткових віддалених робочих місць відділу ЦНАП (з дотриманням принципів гендерної рівності) (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	2	2	4
3.8.1. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості	2	2	4
3.8.4. Сприяння діяльності дорадчо-консультативних органів та їх ефективної співпраці з громадою	2	2	4
3.8.6. Створення та випуск інформаційного бюлетеня громади	2	2	4
3.8.7. Налагодження та покращення співпраці з ГО, розвиток та підтримка громадських ініціатив населення, молодіжних та дитячих організацій	2	2	4
1.1.1. Створення цифрових інженерно-топографічних планів	3	1	3
1.1.3. Розробка генеральних планів населених пунктів та планів зонувань	3	1	3
1.1.4. Розробка комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади	3	1	3
2.1.5. Будівництво нових та ремонт існуючої мережі тротуарів м. Мена згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	1	3

2.1.6. Організація і безпека дорожнього руху згідно Програми фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг комунальної власності Менської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	1	3
2.2.3. Розробка та впровадження програми по екологічній освіті та поведженню з ТПВ	3	1	3
2.3.1. Розробка і реалізація програми з водопостачання та реалізація показників передбачених в програмі	3	1	3
2.3.2. Розробка і реалізація програми з водовідведення та реалізація показників передбачених в програмі	3	1	3
2.4.2. Сприяння розбудові мережі якісного мобільного інтернету	3	1	3
2.5.1. Реалізація заходів Програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення малих річок та водойм на території Менської міської об'єднаної територіальної громади на 2020 – 2024 роки	3	1	3
3.1.6. Реалізація ремонтів, реконструкцій та модернізацій відповідно до Плану ремонтів закладів освіти Менської міської ради (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	1	3
3.1.7. Здійснення будівництва нового приміщення їдальні Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	1	3
3.1.8. Енергоефективна реновація приміщення початкових класів Менського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Т.Г.Шевченка (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	1	3
3.1.9. Здійснення капітального ремонту частини приміщення будівлі Опорного закладу Менська гімназія (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	3	1	3
3.1.23. Реалізація заходів по оснащенню комп'ютерною технікою закладів освіти громади та розвитку STEM-освіти	3	1	3
3.4.2. Капітальний ремонт 3-х поверхового лікувального корпусу КНП «Менська міська лікарня» з ремонтом теплових мереж із застосуванням заходів теплореновації по вул. Шевченка, 61 в м.Мена Чернігівської області (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	3	1	3
3.5.5. Створення групи соціально психологічної реабілітації ветеранів, членів їх сімей та всіх хто постраждав від збройного конфлікту на сході України (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)	3	1	3
3.6.2. Придбання та встановлення систем цілодобового відео спостереження та відео фіксації в населених пунктах Менської міської територіальної громади	3	1	3

3.6.3. Актуалізація та реалізація програми профілактики правопорушень «Безпечна програма» (окремі заходи для людей старшого віку)	3	1	3
1.1.2. Розробка детальних планів території	2	1	2
1.2.1. Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу шляхом створення та забезпечення діяльності Центру розвитку бізнесу (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)	2	1	2
1.2.3. Ініціювання створення спілок підприємців ТГ або ГО підприємців (в т.ч. дорадчо-консультативного органу з питань підприємництва та інвестицій при голові ТГ) (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)	2	1	2
1.2.4. Створення відкритого реєстру комунальної власності громади (вільних приміщень, споруд, будівель, земельних ділянок), які можливо надати в оренду та під інвестиції	2	1	2
1.2.6. Сприяння розвитку кооперативного руху	2	1	2
1.2.7. Сприяння запровадженню серед дрібних сільськогосподарських виробників сучасних аграрних технологій (в т.ч. стимулювання жіночого та молодіжного підприємництва)	2	1	2
1.3.1. Створення велопрокату	2	1	2
2.1.7. Облаштування місць для паркування транспортних засобів та їх обслуговування (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	2	1	2
2.1.8. Ініціювання перед відповідними балансоутримувачами доріг, що проходять територією громади, питання щодо встановлення автобусних зупинок	2	1	2
2.5.2. Розробка програми комплексного озеленення Менської громади (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення)	2	1	2
2.5.3. Запровадити проведення конкурсів „Краща вулиця міста та села” та „Двір зразкового порядку	2	1	2
3.1.11. Здійснення капітального ремонту покрівлі Менського ЦДЮТ	1	2	2
3.2.5. Розроблення та реалізація програми з книговидання	2	1	2
3.3.1. Розширення мережі спортивних секцій Менської ДЮСШ (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	2	1	2
3.3.2. Збільшення кількості спортивних гуртків в ЗЗСО (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	2	1	2
3.3.3. Встановлення у місцях масового відпочинку населення сучасних спортивних майданчиків (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними	2	1	2

можливостями)			
3.3.5. Інформування населення про позитивний вплив рухової активності на організм людини (з урахуванням потреб усіх груп жителів)	2	1	2
3.3.7. Забезпечення участі збірних команд громади у змаганнях вищих рівнів (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями)	2	1	2
3.3.8. Облаштування зон відпочинку біля водних об'єктів	2	1	2
3.5.3. Налагодження системної співпраці з громадськими організаціями та іншими організаціями, що діють в сфері соціальної допомоги (з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями) (з врахуванням потреб осіб старшого віку)	2	1	2
3.5.6. Створення ефективної системи навчання та організувати підвищення кваліфікації працівників соціальної сфери (тренінги, бесіди, «круглі столи» для працівників закладів що надають соціальні послуги)	2	1	2
3.7.4. Проведення внутрішнього контролю і аудиту управлінської діяльності виконавчих органів міської ради	2	1	2

Всього до Плану заходів було включено 108 завдань, з яких 24 визначені як пріоритетні (зведена оцінка 9). Ще 43 завдання визначені як такі, що мають середню важливість (зведена оцінка 6...4), та 41 завдання визначено як таке, що має низьку пріоритетність (зведена оцінка 3...1).

Додаток 1. Діагностування передумов місцевого розвитку

ДІАГНОЗУВАННЯ ПЕРЕДУМОВ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

МЕНЬСКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Чернігівська область, Корюківський район

Підготували: **Радослав Шарлея, Андрій Кавунець**

на замовлення Фонду Розвитку Місцевої Демократії
у рамках проєкту «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)»,
фінансованого USAID

Березень, 2021 р. (актуалізація – жовтень 2021 р.)

Цей звіт став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Фонду Розвитку Місцевої Демократії (FRDL) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

This document is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of Foundation in Support of Local Democracy and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Додаток 2. Результати соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в ТГ

Дослідження проведене і розроблено :

Фондом Розвитку Місцевої Демократії
www.frdl.org.pl

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Анкета-дослідження умов життя та
якості громадських послуг

Менська ОТГ